

katılım finans

TKBB'NİN KURUMSAL İLETİŞİM YAYINIDIR

YIL YEAR: 5 SAYI ISSUE: 23 | OCAK - ŞUBAT JANUARY - FEBRUARY 2021

18

MÜSİAD Genel Başkanı Abdurrahman Kaan:

İNSANI MERKEZE ALAN ANLAYIŞ: İSLAM İKTİSADI

Abdurrahman Kaan, President of MUSİAD:
A Perspective with Humans at
its Centre: Islamic Economy

24

DAYANIŞMA 2.0: KİTLESEL FONLAMA

Solidarity 2.0:
Crowdfunding

34

FAİZSİZ FİNANSAL OKURYAZARLIK ARAŞTIRMASI

Interest-Free Financial
Literacy Research

56

FAS'TA KATILIM BANKACILIĞI

Participation Finance
Industry in Morocco

Esaslı Bankacılık

#1 FAİZSİZ FİNANS ESASI

Katılım bankacılığı, faizsiz finansman modeli sunar. Paradan para kazanmayı değil, ticari faaliyetleri esas alır.

#2 TİCARET ESASI

Katılım bankacılığı, ekonomiyi kalkındıracak etik bir ticaret anlayışını benimser. Alım ve satımda netlik esastır.

#3 PAYLAŞMA ESASI

Katılım bankacılığı; ticaret, vekâlet, ortaklık ve kiralama yöntemleriyle kullandığı finansmandan oluşan kâr ve zarar, katılımcılarıyla adilce ve söz verdiği gibi paylaşır.

#4 MEMNUNİYET ESASI

Katılım bankacılığı, insan odaklı yaklaşımı gereği, müşterilerine üst düzey memnuniyet sağlamayı amaçlar. Hizmetlerini en iyi ve en kaliteli şekilde sunmak için azami çabayı gösterir.

#5 DENETİM ESASI

Katılım bankacılığı, standart denetimlerin yanı sıra Katılım Bankacılığı ilkelerine uygunluk denetimine de tabidir. Değerlerimizle örtüşmeyecek, sağlığa zararlı olabilecek hiçbir ürünü veya ticari faaliyetini finanse etmez.

#6 YARDIMLAŞMA ESASI

Katılım bankacılığı, elde ettiği kazancın bir kısmını sosyal sorumluluk projelerinde değerlendirerek sosyal dengenin sağlanmasına destek olur.

#7 TAM HİZMET ESASI

Katılım bankacılığı, müşterilerinin tüm ihtiyaç ve beklentilerini karşılayacak ürün ve hizmet çeşitliliğine sahiptir. Sektöre kazandırdığı özel ürünleri ve geleneksel bankacılığın katılım bankacılığı değerleriyle çelişmeyen tüm enstrüman ve imkânlarını bir arada sunar.

#8 SÖZLEŞME ESASI

Katılım bankacılığı, müşterileriyle başlangıçta sözleştiği her şeyin geçerliliğini sözleşme boyunca korur. Sözleşmeye sadakat esastır.

#9 TOPLUMSAL FAYDA ESASI

Katılım bankacılığı, toplumsal kalkınmaya destek olacak projelerin finansmanına öncelik verir. Ekonomik büyümeye ve toplumsal refaha katkı sağlar.

#10 ORTAKLIK ESASI

Katılım bankacılığı her müşterinin bir ortak olduğunun bilincindedir ve her zaman birlikte kazanmayı esas alır.

Katılım bankacılığı güçlü esaslar üzerinde yükseliyor, Türkiye katılımı güçleniyor.

Katılım bankacılığını anlayanlar, emeklerinin ve alın terlerinin karşılığı olan birikimlerini gönül rahatlığıyla ekonomiye kazandırıyor. Katılım bankacılığı büyüdükçe hem katılımcılar hem de Türkiye kazanıyor. Esaslarına bağlılıkla yükselen bu değeri tanıdıkça siz de yürekten katılacaksınız.

KATILIM FİNANS DERGİSİ WEB SİTESİNDE BLOGGER OLMAK İSTER MİSİNİZ?

Lisans, yüksek lisans, doktora öğrencileri
ve akademisyenlerin yanı sıra katılım bankacılığı
sektöründe çalışan veya sektöre ilgi duyan
herkesin başvurularını bekliyoruz.

katilimfinans.com.tr

katılımfinans

TKBB TÜRKİYE
KATILIM
BANKALARI
BİRLİĞİ

İçindekiler

CONTENT

Yıl Year :5 Sayı Issue: 23 | Ocak - Şubat January - February 2021

YORUM COMMENT

10

TÜRKİYE'NİN PANDEMİ İLE MÜCADELESİ OLUMLU AYRIŞIYOR

Turkey's Fight Against the Pandemic is Different on A Positive Note

ANALİZ ANALYSIS

18

İSTANBUL FİNANS MERKEZİ VE FAİZSİZ BANKACILIK

Istanbul Finance Centre and Interest-Free Banking

28

KAPAK COVER

DAYANIŞMA 2.0: KİTLESEL FONLAMA
Solidarity 2.0: Crowdfunding

KAPAK RÖPORTAJI COVER INTERVIEW

22

İNSANI MERKEZE ALAN ANLAYIŞ: İSLAM İKTİSADI
A Perspective with Humans at its Centre: Islamic Economy

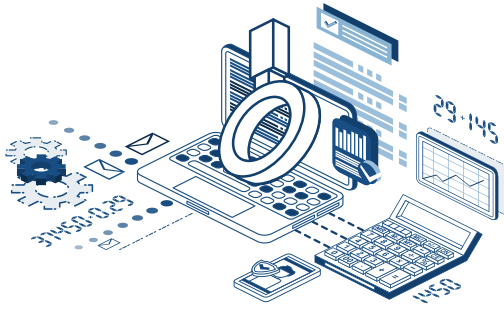

RÖPORTAJ INTERVIEW

34

TÜRİB, TARIMA UZMANLIK GETİRMEYİ HEDEFLİYOR
TÜRİB Aims to Bring Expertise into Agriculture

YORUM COMMENT

38

FAİZSİZ FİNANSAL OKURYAZARLIK
ARAŞTIRMASI

Interest-Free Financial Literacy Research

50

AUSTRIACARD TÜRKİYE,
YÜKSEK GÜVENLİKLİ
HİZMETLER SUNUYOR
*Austriacard Turkey Offers
High-Quality Services*

DOSYA FILE

54

KATILIM TEMELLİ ÜRETİCİ VE TÜKETİCİ
FİYAT ENDEKSİ

*Participation-Based Producer and
Consumer Price Index*

TEKNOLOJİ TECHNOLOGY

58

BANKACILIKTA YENİ BİR DÖNEM
BAŞLIYOR

A New Era Begins in Banking

ÜLKE PANORAMASI
COUNTRY PANORAMA

62

FAŞ'TA KATILIM
BANKACILIĞI

*Participation Finance Industry
in Morocco*

ROTA ROUTE

90

KUZAY AFRİKA'NIN OKYANUSA
AÇILAN KAPISI: FAS

*North Africa's Door to the
Ocean: Morocco*

katılım finans

TKBB Adına İmtiyaz Sahibi
Owner in the name of TKBB
Osman Akyüz

Danışma Kurulu
Advisory Board
Metin Özdemir
İkram Göktaş
Melikşah Utku
Nevzat Bayraktar
Ufuk Uyan
Murat Akşam

Genel Yayın Yönetmeni
Chief Editor
Fatma Çınar

Yayın Koordinatörü
Editorial Coordinator
Erman Şahin

Merkez
Headquarter

Saray Mh. Dr. Adnan Büyükdeniz Cd. Akofis Park C Blok
No:8 Kat:8 34768 Ümraniye / İSTANBUL
T: +90 (216) 636 95 00 (pbx)
www.katilimfinans.com.tr
bilgi@katilimfinansdergisi.com.tr

YAPIM PRODUCTION

cube medya
YARINCIILIK

Genel Direktör
Group Publishing Director
Mustafa Özkan

Editörler
Publication Editors
Cem Eker, Gültuğ Erdöl, Serdar Ergün

Sanat Yönetmeni
Art Director
Merve Aktaş

Dijital Medya Uzmanı
Digital Media Specialist
Meryem Özkan

Katkıda Bulunanlar
Contributors
Beyza Nur Avcı

Ticari İşler Direktörü
Group Business Director
Ömer Arıcı

Finans Sorumlusu
Finance Manager
Mine Demirkan

Yayın Türü
Type of Publication
Sürelî yayın / Periodical
İki ayda bir yayınlanır / Published bimonthly

Baskı
Print
Seçil Ofset
100. Yıl Mahallesi Massit Matbaacılar No:77, Site Sk.,
34218 Bağcılar/İstanbul
Tel: 0212 629 06 15
www.secilofset.com.tr

[f /katilimfinansdergisi](https://www.facebook.com/katilimfinansdergisi) [@KatilimFinans](https://www.instagram.com/KatilimFinans) [in /katilimfinansdergisi](https://www.linkedin.com/company/katilimfinansdergisi)

TKBB'nin Kurumsal İletişim Yayınıdır. Bu dergide yer alan yazılar, aksi belirtilmedikçe Türkiye Katılım Bankaları Birliği'nin resmi görüşünü yansıtmaz, imzalı yazılarda belirtilen görüşler sadece yazarlarına aittir.

2021'DEN UMUTLUYUZ

WE HAVE HOPES FOR 2021

Türkiye, 2021 yılına yerli ve millî başarıların ekseninde olumlu bir atmosferde giriyor. Aşının bulunması ve kullanılmaya başlamasıyla Türkiye'de hızlı bir normalleşme süreci başlayacaktır. Nitelikli insan kaynağımız, millî teknolojilerimiz, güçlü üretim alt yapımız ve coğrafi avantajımızla salgına karşı verilen mücadeleden başarıyla çıkmış ülkelerden biri olacağız. Ekonomimizin güçlü taşıyıcıları olan turizm, ulaşım ve perakende sektörü de salgın sonrasında atılacak adımlarla canlanacaktır. Ülkemizin üretim kabiliyeti daha da güçlenecek ve ihracatımız hızla artacaktır. Kayıplar telafi edilirken bu alanlarda kapsamlı ilerlemeye şahitlik edeceğiz.

Türk bankacılık sektörü; yüksek sermaye yeterlilik oranı, sağlam likidite yapısı ve küresel fonlara erişim kapasitesiyle ülke ekonomisine katkı sağlamaya devam edecektir. Katılım Finans Kurumları olarak üretim, teknoloji ve istihdama yönelik katma değerli projelere destek ve öncü olmaya devam edeceğiz. Bu kapsamda ekonomik aktiviteye doğrudan katkı sağlayacak finansal ortaklıklar (müşaraka, mudaraba), istisna ve finansal kiralama gibi ürünlerle reel sektöre destek verecek, ülkemizin kalkınmasına katkı sağlayacağız.

Salgınla beraber başlayan dijital dönüşüm hamlesini önümüzdeki dönemde de müşteri beklentilerine göre artırarak devam ettireceğiz. Hükümetimizin atacağı adımlarla birlikte ülkemizin sürdürülebilir büyümesine her zamanki gibi destek vermeyi sürdüreceğiz. Katılım finans sisteminin avantajlarını, güçlü potansiyelini ve istikrarlı yükselişini, ülkemizin gelişimine katkı sunacak vizyonda tüm paydaşlarımızla birlikte en iyi şekilde sunmaya çalışacağız.

Türk Katılım Finans Kurumları olarak 2025 hedeflerimize istikrarlı şekilde ilerlerken, yüzde 15'lik büyüme hedefimiz doğrultusunda çalışmalarımızı arttıracacağız. Katılım Finans Sisteminin yeni dönemde beklentilerin üzerinde başarı grafiği çizeceğinize inancımız tamdır.

Allah'a emanet olun...

Turkey is entering 2021 in a positive atmosphere created by our local and national achievements. Our country will enter into a rapid normalising process with the vaccination discovery news. We will be one of the countries that survived the fight against the pandemic with great success due to our qualified human resources, national technologies, strong production infrastructure and geographical advantage. Tourism, transport and retail sectors all carry our economy forward and they will revive again with the right steps they take after the pandemic. The production capacity of our country will get stronger and our exports will increase rapidly. We will see comprehensive progress in these areas as we recover from our losses.

The Turkish banking sector will continue to contribute to the economy of the country with its high capital adequacy ratio, solid liquidity structure and capacity to access global funds. As the Participation Finance Institutions, we will continue to support and lead value-added projects for production, technology and employment. In this scope, we will support the real sector with products that will directly contribute to our country's economic activity such as financial partnerships (musharakah, mudarabah), Istisna and financial leasing and have a share in the development of our country.

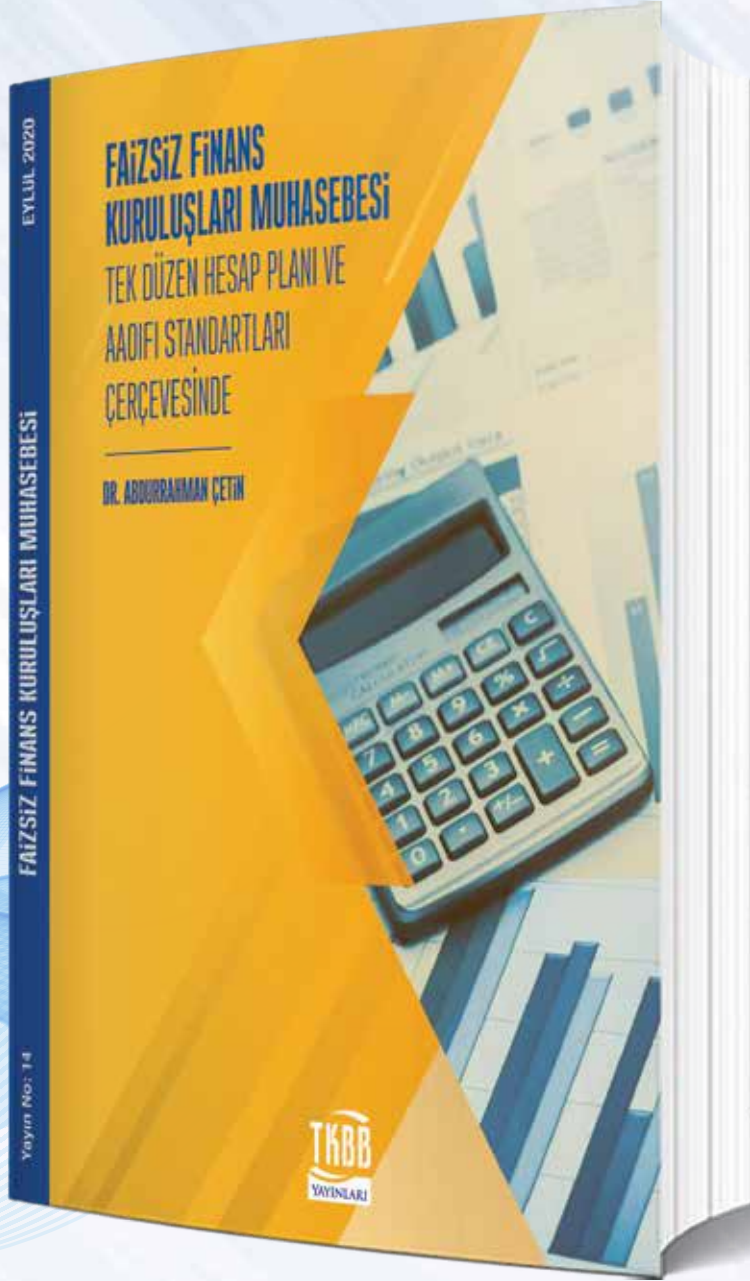
We will continue to work on digital transformation that really accelerated with the pandemic, and increase our activities in this area according to customer expectations in the coming period. Always in harmony with the steps to be taken by our government, we will continue to support the sustainable growth of our country as we have always done. We will try to present the advantages, the strong potential and steady rise of the participation finance system together with all our stakeholders under a vision that will contribute to the development of our country.

As Turkish Participation Finance Institutions, we will increase our efforts in line with our growth target of 15 per cent while steadily moving towards our 2025 goals. We firmly believe that the Participation Finance System will never fall behind its success rate in the upcoming period.

May Allah be with you...

Metin ÖZDEMİR
TKBB Yönetim Kurulu Başkanı
Chairperson of TKBB Board

Yeni

Faizsiz finansal kuruluşlarda denetim, finansal raporlama ve muhasebe alanındaki eksiklikleri gidermeyi amaçlayan; **Faizsiz Finans Kuruluşları Muhasebesi Tek Düzen Hesap Planı ve AAOIFI Standartları Çerçevesinde** yayımlandı.

www.tkbb.org.tr

Editör'den

KATILIM FİNANS, HIZLA GLOBALLEŞİYOR

KATILIM FINANS IS GLOBALISING RAPIDLY

Katılım Finans'ı 23. sayı itibarıyla Türkçe- İngilizce olarak istifadenize sunuyoruz

Değerli okurlarımız, Bir önceki sayımızda müjdesini verdiğimiz üzere, Katılım Finans'ı 23. sayı itibarıyla Türkçe- İngilizce olarak istifadenize sunuyoruz. Böylece Ülke Panoraması bölümü ile başlatmış olduğumuz yenilikleri çoğaltıyor ve 2021 sayılarımızda başka yeniliklerin de olacağını haberini vermek istiyoruz. İzninizle yılın ilk sayısını kısaca tanıtmak istiyorum. Dergimizin kapak konusunu, dünyada büyük bir hacme ulaşan kitlesel fonlamayı. Doç. Dr. Seyithan Ahmet Ateş, kitlesel fonlamanın küresel ve ulusal çaptaki değerlendirmesini yaptı. Kapak röportajımızı MÜSİAD Genel Başkanı Abdurrahman Kaan ile gerçekleştirdik. Kendisi ile Türkiye ekonomisi ve katılım finans sistemini konuştuk. 23. sayımız röportaj açısından oldukça hacimli bir sayı oldu. Bu doğrultuda; Türkiye Ürün İhtisas Borsası (TÜRİB) Genel Müdür Yardımcısı Dr. Necla İ. Küçükçolak, TKBB Genel Sekreteri Osman Akyüz, TKBB Merkezi Danışma Kurulu Başkanı Prof. Dr. Hasan Hacak, Türkiye Fas Büyükelçisi Ahmet Aydın Doğan, BİM CEO'su Haluk Dortluoğlu gibi değerli isimlerle doyurucu röportajlar gerçekleştirdik.

Dergimizin devamında Doç. Dr. Yusuf Dinç, "Türkiye'de Faizsiz Finansal Okuryazarlık Raporu" çalışması ile ilgili değerlendirmelerde bulundu. Mustafa Saraç, katılım temelli üretici ve tüketici fiyat endeksi kavramını anlattı. Mustafa Dereci, dijital bankacılığın son durumu ve gelecekte kullanılması muhtemel bankacılık teknolojileri hakkında bilgi verdi. Ülke Panoraması bölümünde ise Fas'taki katılım bankacılığı sistemi ve Fas-Türkiye ekonomik ilişkileri mercek altına alındı. Yazıları ve görüşleri ile yeni sayımıza katkıda bulunan tüm değerli isimlere teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Bir sonraki sayımızda görüşmek üzere...

Sağlıkla kalın...

We present Katılım Finans to you in both Turkish and English since the 23rd issue

Dear readers,

As we had given the good news in our previous issue, we are presenting Katılım Finans in Turkish and English with this 23rd issue. Thus, we are increasing the innovations we started in the Country Panorama section and want to inform you about the other innovations for our 2021 issues. Let me briefly introduce you the first issue of the year. The cover subject of our journal was crowdfunding and its large volume in the world. Assoc. Dr. Seyithan Ahmet Ateş evaluated crowdfunding both in our country and around the world. We conducted our cover interview with Abdurrahman Kaan, President of MUSIAD. He talked to us about Turkey's economy and participation finance system. This 23rd issue is abundant in terms of interviews. We conducted interviews with distinguished people such as Necla İ. Küçükçolak, PhD. Executive Vice President at Turkish Mercantile Exchange (TÜRİB), Osman Akyüz, TKBB Secretary General, Prof. Dr. Hasan Hacak, Chairman of TKBB Central Advisory Board, Ahmet Aydın Doğan, Ambassador of Turkey to Morocco and Haluk Dortluoğlu, CEO of BIM.

You can also find valuable opinions of Assoc. Dr. Yusuf Dinc with his study called "Interest-free Financial Literacy Report in Turkey". Mustafa Saraç explained the concept of participation-based producer and consumer price index. Mustafa Dereci gave information about the latest trends in digital banking and banking technologies that are likely to be used in the future. In the Country Panorama section of our journal, we focused on the participation banking system in Morocco and Morocco-Turkey economic relations. We would like to thank all the valuable people who contributed to our new issue with their articles and opinions.

Hope to see you in our next issue...

Stay healthy...

Güluğ Erdöl
Editör

TÜRKİYE’NİN PANDEMİ İLE MÜCADELESİ OLUMLU AYRIŞIYOR

TURKEY’S FIGHT AGAINST THE PANDEMIC IS DIFFERENT ON A POSITIVE NOTE

Türkiye ve dünya 2020’yi COVID-19 pandemisi ile mücadele ederek geçirdi. Bunun sonucunda da ekonomik aktiviteler yavaşlamak daha doğrusu yavaşlatılmak ve kimi yerlerde durdurulmak durumunda kaldı. Netice itibarıyla da global anlamda likidite imkânlarını arttırmak ihtiyacı doğdu. Zira her ülke, ekonomik aktivitelerini asgari seviyede de olsa sürdürebilmek adına birtakım çözümler bulmak durumundaydı. Böylesi bir ortamda ekonomik aktiviteyi canlı tutmak ve makro dengeleri sağlamak takdir edersiniz ki birçok sorumluluğu beraberinde getiriyor. Konuya Türkiye açısından baktığımızda da aynı netice ile karşılaşılıyor. Hâlihazırda Hükümetin ve idarecilerin sırtında büyük yük bulunuyor. Çünkü COVID-19’un oluşturacağı etki ve sebebiyet vereceği tahribat hâlen daha tam olarak tespit edilemiyor. Dolayısıyla belirsizliğe karşı mücadele verildiğinin altını çizmek gerekiyor.

TÜRKİYE’NİN PANDEMİ İLE MÜCADELESİ OLUMLU AYRIŞIYOR

Bu genel panoramanın haricinde Türkiye’nin pandemi

Turkey and the whole world spent 2020 fighting against the COVID-19 pandemic. And economic activities have slowed down, or rather, had to be slowed down all around the world, and even completely stopped in some cases. Liquidity opportunities had to be increased as a consequence as well. Because countries had to find some solutions to increase their economic activities even at minimum levels. In such an environment, we all know that it requires certain responsibilities to keep the economic activity alive and maintain the macro balances. And Turkey is no different or an exception in this regard. The government and administrators have a lot of burden on their shoulders. Because nobody really knows the true impact of COVID-19 or how much it will actually damage the economies. Therefore, we must remember that we do not even know our enemy in this fight.

TURKEY’S FIGHT AGAINST THE PANDEMIC IS DIFFERENT ON A POSITIVE NOTE

Even with all this general panorama, I must say that Turkey’s fight against the pandemic is ongoing on a

Sayın Cumhurbaşkanımız, önümüzdeki süreçte yeni bir yol haritası çizileceğini hatta “ekonomide reformlar serisi” oluşturulacağını bildirdi

Mr. President talked about a new roadmap in the upcoming period and even creating a new “reform series in the economy”

mücadelesinin olumlu ayrıştığını da belirtmek gerekiyor. Zira ülkemizin öteden beri salgın ile ilgili olmayan yapısal sorunları bulunuyor. Kronik olarak yaşadığımız bir sermaye birikimi ve dış ödemeler dengesi problemimiz söz konusu. Açıkça söylemeliyim ki COVID-19 süreci bu problemi net olarak görmemizi sağladı. Pandemi dolayısıyla geçtiğimiz yıl, ülkeden yüklü miktarda sermaye çıkışı ile karşılaştık. Yine bu süreçte turizm, ihracat, inşaat ve hizmet sektörlerinde döviz girdisinin azalması neticesinde finansman girişi zayıf kaldı. Bu nedenle birtakım ekonomik problemler yaşamaya başladık. Nihayetinde Merkez Bankası Başkanının görevden alınması ve Hazine ve Maliye Bakanımızın istifası ile ekonomide yeni bir yapılanmaya gidildi. Sayın Cumhurbaşkanımız da önümüzdeki süreçte yeni bir yol haritası çizileceği konusunda açıklamada bulundu. Bu doğrultuda Türkiye'nin piyasa mekanizması çerçevesinde her türlü teşebbüse açık olduğu, yatırımcıyı rahatsız eden sahalarda gerekli reformların yapılacağı hatta "ekonomide reformlar serisi" oluşturulacağı bildirildi.

KATILIM BANKACILIĞI VERİLERİ PANDEMİYE RAĞMEN OLDUKÇA İYİ KONUMDA

Yaşanan zorluklara rağmen hamdolsun ki katılım bankacılığı sektörü iyiye gidiyor. Sektörel rakamlara bakıldığında resim daha da netleşiyor. Örneğin katılım bankacılığında toplanan fonlar, 2020'nin başından 19 Kasım'a kadar olan sürede yüzde 51 artmış durumda. Kullanılan fonlar yüzde 54'e, sektörün toplam aktifleri ise yüzde 52'ye ulaşmış vaziyette. Tüm bankacılık sektörü içerisindeki toplam aktifte yüzde 7.1'i, toplanan fonda ise yüzde 9'u geçmiş durumdayız. Sözümlü etmiş olduğum bu veriler, pandemiyle geçen bir yıl için oldukça iyi rakamlar. Bunların haricinde 2015'te hazırlanmış olduğumuz Strateji Belgesi'ni de revize etmeye başladık. Bağımsız dış denetim ve danışmanlık şirketiyle yürüttüğümüz bu çalışmada; Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Sermaye Piyasası Kurulu, T.C. Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi ve T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı gibi katılım bankacılığı ile ilgili olan kurumlarla da istişarelerde bulunuyoruz. Öte taraftan, 2025'te sektörel bazda ulaşmak istediğimiz yüzde 15'lik hedefimizi koruyoruz.

positive note. Because our country already has structural issues in the economy regardless of the pandemic. We have chronic capital stock and international payment balance issues. What COVID-19 did was to show us these problems. Last year, we had a lot of capital outflow from our country due to the pandemic. Financing inflow was similarly weak when there was not much foreign currency inflow in tourism, export, construction, and service sectors. And all these led us to experience some economic problems, of course. With the dismissal of the Governor of the Central Bank and the resignation of the Minister of Treasury and Finance as the last straw, a new structuring was introduced in the economy. And Mr. President talked about a new roadmap in the upcoming period. It was stated that Turkey was open to all kinds of enterprises for market mechanisms, necessary reforms would be made in areas that disturb investors, and there would even be new "series of reforms in the economy."

PARTICIPATION BANKING DATA IS PRETTY GOOD EVEN IN THE PANDEMIC

The participation banking industry is going pretty well even in these troubling times. The sectoral figures reveal a very clear picture in this regard. For example, funds raised in participation banking have increased by 51 per cent between January 2020-November 2020. The funds extended have reached up to 54%, and the total assets are 52%. Our total assets in the whole banking industry is over 7.1% and over 9% in the funds raised. All these figures are pretty good for a year overshadowed by the pandemic. And we have also started to revise the Strategy

Document that we started in 2015. In this activity that we carry out with an independent external audit and consultancy company, we are holding negotiations on participation banking with institutions such as Banking Regulation and Supervision Agency, Central Bank of the Republic of Turkey, Capital Markets Board, Finance Office of the Presidency of Turkey, and T.R. Ministry of Treasury and Finance. We are maintaining our 15% goal in the sector for 2025 as well.

**KATILIM
BANKACILIĞINDA
TOPLANAN FONLAR,
2020'NİN BAŞINDAN
19 KASIM'A KADAR
OLAN SÜREDE
YÜZDE 51 ARTMIŞ
DURUMDA**
*Funds raised in
participation banking
have increased by 51 per
cent between January
2020-November 2020*

İSLAMİ FİNANS EKOSİSTEMİNİ YAKINDAN TANIYORUZ

*WE GET TO KNOW THE ISLAMIC FINANCE
ECOSYSTEM CLOSER*

**2019 yılında küresel faizsiz finans sisteminin
büyüklüğü, 2018 yılına kıyasla %11,4
oranında büyüme göstermiş olup tahminen
2,44 trilyon dolara ulaşmıştır**

*The size of the global interest-free finance
system grew by 11.4% in 2019 compared to the
year 2018, reaching approximately
\$2.44 trillion*

Değerli Okuyucularımız, 2019 yılı sonu itibariyle 2,4 trilyon Amerikan dolarına ulaşan İslami finans ekosistemini bu bölümle sizlere yakından tanıtmak istiyoruz. Öncelikli olarak İslam Kalkınma Bankası Grubu ve Uluslararası İslami Finans Otoritelerini sizlere özet bir şekilde takdim edip bir sonraki sayılarda sizlere bu kurumların yöneticileri ile yapacağımız röportajlar ile kapsamlı dosyalar hazırlamayı hedefliyoruz.

Keyifli okumalar dileriz...

Dear Readers,

In this chapter, we want to introduce the Islamic finance ecosystem to you, which reached a volume of \$2.4 trillion as of the end of 2019. First, we will introduce you the Islamic Development Bank Group and International Islamic Finance Authorities in this issue, and we aim to prepare comprehensive files through interviews with the managers of these institutions in the next issues.

Enjoy your reading...

İSLAM KALKINMA BANKASI'NIN (IDB) KURULUŞ AMACI VE FAALİYET ALANLARI

Kuruluş Tarihi ve Yeri: 1975/Cidde

Kurucuları: İslam İşbirliği Teşkilatı'na (İİT) üye 22 ülke. IDB'nin kurulduğu 1975 yılında Suudi Arabistan yüzde 25'lik pay ile IDB'nin en büyük ortağı iken onu yüzde 12,4 ile Kuveyt ve yüzde 10 ile Libya izlemektedir. Türkiye yüzde 7,9 pay ile altıncı büyük kurucu ortaktır.

Üyeleri: Üye ülke sayısı zamanla artarak 57 olmuştur. Üyelik için İslam İşbirliği Teşkilatı'na üye olmak zorunludur. Merkezi Cidde olmakla beraber Kazakistan, Malezya, Fas, Senegal, Türkiye ve Endonezya'da bölge ofisleri vardır.

Amacı: İlk uluslararası İslami banka olarak kabul edilen IDB ellerinde sermaye fazlalıkları olan İslam ülkelerinin bu fazlalıklara ihtiyaç duyan İslam ülkelerinin sosyal ve ekonomik kalkınmasında veya ortak proje işbirliğinde İslam hukuku ilkeleriyle uyumlu olacak şekilde kullanmasını kendine amaç edinmiştir.

IDB'YE BAĞLI ALT KURULUŞLAR

IDB, amaçlarına ulaşmak ve görevlerini yerine getirebilmek için bağlı alt kuruluşlar kurmuştur. Bunlar şu şekildedir:

İslami Araştırmalar ve Eğitim Enstitüsü (IRTI, 1981)

Yatırım ve İhracat Kredileri Sigortası için İslam İşbirliği Örgütü (ICIEC, 1994)

Özel Sektörün Gelişmesini için İşbirliği Örgütü (ICD, 1999)

Uluslararası İslam Ticareti için Finansal İşbirliği Örgütü (ITFC, 2005)

Kalkınma için İslami Dayanışma Fonu (ISFD, 2007)

FOUNDING PURPOSE AND ACTIVITY AREAS OF THE ISLAMIC DEVELOPMENT BANK (IDB)

Established: In 1975/Jeddah

Founders: 22 member countries of Organisation of Islamic Cooperation (OIC) When IDB was founded in 1975, Saudi Arabia had the biggest share with 25%, followed by Kuwait with 12.4% and Libya with 10%. Turkey is the sixth founding partner with a 7.9% share.

Members: The bank's members increased to 57 over time. Membership to the bank requires membership to the Organisation of Islamic Cooperation. The Jeddah-based Institution has regional offices in Kazakhstan, Malaysia, Morocco, Senegal, Turkey, and Indonesia.

Purpose: As the first international Islamic bank, IDB aims to contribute to the social and economic development of Islamic countries that are in need through the capital surplus of other Islamic countries in compliance with the principles of Islamic law.

IDB'S SUBSIDIARIES

IDB has established subsidiaries to achieve its goals and conduct its tasks. These are:

Islamic Research and Training Institute (IRTI, 1981)

Islamic Corporation for the Insurance of Investment and Export Credit (ICIEC, 1994)

The Islamic Corporation for the Development of the Private Sector (ICD, 1999)

The International Islamic Trade Finance Corporation (ITFC, 2005)

The Islamic Solidarity Fund for Development (ISFD, 2007)

İSLAMİ FİNANSAL KURULUŞLAR MUHASEBE VE DENETİM KURUMU (AAOIFI)

Kuruluş Tarihi ve Yeri: 1991/Bahreyn

Amacı: İslami finans alanında muhasebe, denetim, etik, yönetim ve Şer'i konularda standartlar hazırlamak, ürün ve uygulamalarda bütünlük ve benzerlikler sağlayarak, uyumsuzlukları ve çelişkileri gidermek.

Kurucular: IDB, Dar al-Mal al-Islami (Bahreyn), Al-Rajhi Banking and Investment Corporation, Bukhary Capital (Malezya), Kuwait Finance House ve Dallah Albaraka Group

Standartlar: Muhasebe, denetim, etik, yönetim ve Şer'i konularda standartlar.

Sertifikalar: İslami Muhasebe ve Müşavirlik Sertifikası (CIPA – Certified Islamic Public Accountant)

Fikhi Danışmanlık ve Denetçilik / Murakıplık Sertifikası (CSAA – Certified Shari'a Adviser and Auditor) olmak üzere iki önemli sertifika programı ilgi görmektedir.

TKBB ve AAOIFI, Türkiye'de ve dünyada İslami finans alanındaki farkındalık ve tanıtımı artırmak için 3 Ocak 2020'de mutabakat anlaşması imzalamıştır. Anlaşmaya göre iki kuruluş, bilgi alışverişi ve Türkiye ile diğer ülkelerde AAOIFI standartlarıyla ilgili ortak kapasite geliştirme programları yürütmeyi hedeflemektedir.

THE ACCOUNTING AND AUDITING ORGANIZATION FOR ISLAMIC FINANCIAL INSTITUTIONS (AAOIFI)

Established: In 1991/Bahrain

Purpose: To set standards for accounting, auditing, ethics, management, and Sharia topics in Islamic finance and to resolve inconsistencies and contradictions in products and applications through these standards.

Founders: IDB, Dar al-Mal al-Islami (Bahrain), Al-Rajhi Banking and Investment Corporation, Bukhary Capital (Malaysia), Kuwait Finance House, and Dallah Albaraka Group

Standards: Standards in accounting, audit, ethics, management, and Sharia topics.

Certifications: CIPA – Certified Islamic Public Accountant, CSAA – Certified Shari'a Adviser and Auditor.

TKKB and AAOIFI signed a memorandum of understanding on January 3, 2020 to increase awareness and promotion of Islamic finance in Turkey and in the world. With this agreement, the two institutions aim to exchange information and execute mutual capacity increase programs for AAOIFI standards in Turkey and other countries.

CIBAFI (İSLAMİ BANKACILIK VE FİNANSAL KURUMLAR GENEL KONSEYİ)

Kuruluş Tarihi ve Yeri: 2001/Bahreyn

Kurucular: İslam Kalkınma Bankası (IDB) ve bir dizi önde gelen İslami finans kurumu tarafından kurulmuştur.

Üyeler: Dünya çapında 34'ten fazla ülkeden 130'dan fazla üyeye sahiptir.

Amaçları: İslami finans alanında araştırmalar ve yayınlar yapmak, düzenli bir şekilde organize edilen eğitim ve seminerler ile İslami finans kurumlarının üst düzey yöneticileri, danışma kurulları, ürün geliştirme yöneticileri ve diğer personeline faydalı programlar sunmak.

CIBAFI'de Türkiye'yi temsilen TKBB ve Albaraka Katılım Bankası'nın üyeleri bulunmaktadır.

CIBAFI (GENERAL COUNCIL FOR ISLAMIC BANKS AND FINANCIAL INSTITUTIONS)

Established: In 2001/Bahrain

Founders: It was founded by the Islamic Development Bank (IDB) and other leading Islamic finance institutions.

Members: Has more than 130 members from over 34 countries around the world.

Aims: Conducting research and release publications in the field of Islamic finance, providing helpful programs to senior executives, advisory boards, product development managers, and other staff of Islamic financial institutions with regular trainings and seminars.

Members of TKBB and Albaraka Turk Participation Bank also represent Turkey in CIBAFI.

İSLAMİ ULUSLARARASI DERECELENDİRME AJANSI (IIRA)

Kuruluş Tarihi ve Yeri: 2005/Bahreyn

Kurucular: İslam Kalkınma Bankası (IDB) ortakları arasında İslam Kalkınma Bankası ve İslam İş birliği Teşkilatı'na üye ülkelerde faaliyet gösteren finansal kuruluşlar bulunmaktadır. Ayrıca Türkiye'den Kuveyt Türk Katılım Bankası da ortakları arasında yer almaktadır.

Fonksiyon: IIRA kuruluşları, yatırımları, ürünleri ve kredi risklerini İslam hukukuna uyumlu değerlendirerek ulusal ve uluslararası piyasalara raporlayarak İslami finans piyasasının gelişmesine katkıda bulunmaktadır. Metodoloji ve analitik süreçleri uluslararası uygulamalarla uyumlu, bağımsız ve şeffaf bir derecelendirme kuruluşudur. BDDK, Bahreyn ve Ürdün merkez bankaları tarafından tanınmaktadır.

ISLAMIC INTERNATIONAL RATING AGENCY (IIRA)

Established: In 2005/Bahrain

Founders: Islamic Development Bank (IDB) Its partners include financial institutions in member countries of the Islamic Development Bank and The Organisation of Islamic Cooperation. Kuveyt Turk Participation Bank from Turkey is also a member of it.

Function: IIRA contributes to the development of the Islamic finance market by evaluating and reporting institutions, investments, products, and credit risks in terms of their compliance with Islamic law. It is an independent and transparent rating agency with methodologies and analytical processes in compliance with international applications. BRSA is acknowledged by the central banks of Bahrain and Jordan.

IIRA DERECELENDİRME HİZMETLERİ

Kuruluş Tarihi ve Yeri: IIRA, her ihraç ve ihraççı türü için derecelendirme sunmaktadır.

- Devlet Derecelendirmesi
- İhraççı Derecelendirmesi
- Sukuk Derecelendirmesi
- Tekâful Finans Gücü ve Güven Derecelendirmesi
- Katılım Bankaları Kredi ve Güven Derecelendirmesi
- Şeri Kalite Derecelendirmesi (SQR)
- Yönetim Derecelendirmesi
- Vakıf Değerlendirmesi (Geliştiriliyor)
- Kolektif Yatırım Fonları (CIS) Derecelendirmesi Finansal Veri Portalı (abonelik ile ulaşılabilir) Derecelendirmesi ve Eğitim Atölyeleri

IIRA RATINGS SERVICES

IIRA provides ratings for all types of issuers and issues.

- Sovereign Ratings
- Issuer Ratings
- Sukuk Ratings
- Takaful Financial Strength and Fiduciary Ratings
- Participation Banks Credit and Fiduciary Ratings
- Shari'a Quality Ratings (SQR)
- Governance Ratings
- Waqf Assessment (Development in progress)
- Collective Investment Scheme (CIS) Ratings Financial Data Portal (available through Subscription) Rating and training workshops

İSLAMİ FİNANSAL HİZMETLER KURUMU (IFSB)

Kuruluş Tarihi ve Yeri: 2002/Malezya

Kurucular: IDB, IMF, Malezya ve Bahreyn Merkez Bankaları

Üyeler: 79 düzenleyici ve denetleyici kurum, 9 uluslararası kamu kurumu, 99 finans kuruluşları olmak üzere 57 ülkeden toplam 187 üyesi bulunmaktadır.

Amacı: İslami finans sektörünün istikrarını ve gelişmesini desteklemek amacıyla uluslararası standart ve ilkeler geliştirmeyi amaç edinen uluslararası bir örgüttür. Bugüne kadar 32 standart yayınlamıştır.

Türkiye'den Albaraka Türk, BDDK, BİST, SPK, TCMB, Kuveyt Türk, Hazine Müsteşarlığı, Türkiye Finans, Ziraat Katılım ve TSPB bu kurumun üyesidir.

ISLAMIC FINANCIAL SERVICES BOARD (IFSB)

Established: In 2002/Malaysia

Founders: IDB, IMF, the Central Banks of Malaysia and Bahrain

Members: It has a total of 187 members from 57 countries, including 79 regulatory and supervisory agencies, 9 international public institutions, and 99 financial institutions.

Purpose: The international organisation develops international standards and principles to support the stability and development in the Islamic finance sector. It has published 32 standards so far.

Albaraka Turk, BRSA, BIST, CMB, CBRT, Kuveyt Turk, the Undersecretariat of Treasury, Türkiye Finans, Ziraat Katılım, and TSPB from Turkey are also members of the institution.

ULUSLARARASI İSLAMİ FİNANSAL PİYASA (IIFM)

Kuruluş Tarihi ve Yeri: 2002/Bahreyn

Kurucular: Bahreyn Merkez Bankası'nın öncülüğünde ve IDB, Endonezya, Malezya, Sudan Merkez Bankası, Labuan Finansal Hizmetler Birimi ve Brunei Sultanlığı Para Merkezi'nin ortak desteği ile kurulmuştur.

Üyeler: 63 üye kuruluş

Amacı: İslami sermaye ve para piyasalarında belgelerin ve ilgili işlemlerin standartlaştırılması. Bugüne kadar 12 standart yayınlamıştır.

Türkiye'den Ziraat Katılım, BİST, Türkiye İş Bankası, Kuveyt Türk üyeleri arasındadır. İlgili kurumun Danışma Kurulu'nda Türkiye'yi temsilen TKBB Merkezi Danışma Kurulu Başkanı Prof. Dr. Hasan Hacak yer almaktadır.

INTERNATIONAL ISLAMIC FINANCIAL MARKET (IIFM)

Established: In 2002/Bahrain

Founders: It was founded under the leadership of the Central Bank of Bahrain and with the mutual support of IDB, The Central Banks of Indonesia, Malaysia, Sudan, Labuan Financial Services Authority, and Brunei Darussalam Money Center.

Members: 63 member institutions.

Purpose: Standardisation of documentation and related transactions in the Islamic capital and money markets. It has published 12 standards so far.

Ziraat Katılım, BIST, Türkiye İş Bankası, Kuveyt Turk from Turkey are among its members. Prof. Dr Hasan Hacak, Chairman of TKBB Central Advisory Board is also a member of the institution's Advisory Board, representing Turkey.

YAYINLANAN IFSB STANDARTLARI

- Risk Yönetimi (IFSB-1)
- Sermaye Yeterliliği (IFSB-2)
- Kurumsal Yönetişim (IFSB-3)
- Şeffaflık ve Piyasa Disiplini (IFSB-4)
- Denetimsel İnceleme Süreci (IFSB-5)
- Kolektif Yatırım Fonları için Yönetim (IFSB-6)
- Sermaye Yeterliliğinde Özel Konular (IFSB-7)
- İslami Sigorta Yönetimi (Tekâfül) Operasyonları (IFSB-8)
- İslami Finans Hizmetleri Sunan Kurumlar için İş Ahlakı (IIFS) (IFSB-9)
- Şeriat Yönetim Sistemi (IFSB-10)
- Tekâfül (İslami Sigorta) İşlemleri için Ödeme Gücü Gereklilikleri (IFSB-11)
- Likidite Risk Yönetimi (IFSB-12)
- Stres Testi (IFSB-13)
- Tekâfül (İslami Sigorta) İşlemleri için Risk Yönetimi (IFSB-14)
- Sermaye Yeterliliği Revize (IFSB-15)
- Denetimsel İnceleme Süreci Revize (IFSB-16)
- İslami Finans Düzenlemeleri için Temel Prensipler (IFSB-17)
- Retekâfül (İslami Mükerrer Sigorta) (IFSB-18)
- Şeriat Uyumlu Finansal Araçların Derecelendirmesinin Tanınması (GN-1)
- Risk Yönetimi ve Sermaye Yeterliliği Standartları: Tevruk İşlemleri (GN-2)
- Yatırım Hesabı Sahiplerine Kâr Ödemesini Düzeltme Uygulaması (GN -3)
- Sermaye Yeterliliği Standardı: Sermaye Yeterlilik Oranında Alfanın Belirlenmesi (GN-4)
- Harici Kredi Değerlendirme Kurumları tarafından Tekâfül ve Retekâfül İşlemleri Derecelendirmelerin Tanınması (GN-5)
- Likidite Risk Yönetimi için Nicel Ölçümler (GN-6)
- İslami Para Piyasalarının Gelişimi (TN-1)
- Stres Testi (TN-2)
- İslami Sermaye Piyasası Ürünleri için Kamuoyu Aydınlatma Yükümlülükleri (IFSB-19)
- Tekâfül/Retekâfül İşlemleri için Denetimsel İnceleme Süreci (IFSB-20)
- İslami Finans Düzenlemeleri Temel Prensipleri [İslami Sermaye Piyasası Bölümü] (IFSB-21)
- Şeffaflık ve Piyasa Disiplini Revize (IFSB-22)
- Finansal Kapsayıcılık ve İslami Finans (TN-3)
- Şeri Uyumlu Son Kredi Mercii Tesisleri (GN-7)

PUBLISHED IFSB STANDARDS

- Risk Management (IFSB-1)
- Capital Adequacy (IFSB-2)
- Corporate Governance (IFSB-3)
- Transparency and Market Discipline (IFSB-4)
- Supervisory Review Process (IFSB-5)
- Governance for Collective Investment Schemes (IFSB-6)
- Special Issues in Capital Adequacy (IFSB-7)
- Governance for Islamic Insurance (Takaful) Operations (IFSB-8)
- Conduct of Business for Institutions offering Islamic Financial Services (IIFS) (IFSB-9)
- SharFah Governance System (IFSB-10)
- Solvency Requirements for Takaful (Islamic Insurance) Undertakings (IFSB-11)
- Liquidity Risk Management (IFSB-12)
- Stress Testing (IFSB-13)
- Risk Management for Takaful (Islamic Insurance) Undertakings (IFSB-14)
- Revised Capital Adequacy (IFSB-15)
- Revised Supervisory Review Process (IFSB-16)
- Core Principles for Islamic Finance Regulations (IFSB-17)
- Retakaful (Islamic Reinsurance) (IFSB-18)
- Recognition of Ratings on SharFah-Compliant Financial Instruments (GN-1)
- Risk Management and Capital Adequacy Standards: Commodity Murabahah Transactions (GN-2)
- Practice of Smoothing the Profits Payout to Investment Account Holders (GN -3)
- Capital Adequacy Standard: The Determination of Alpha in the Capital Adequacy Ratio (GN-4)
- Recognition of Ratings by External Credit Assessment Institutions (ECAIS) on Takaful and Retakaful Undertakings (GN-5)
- Quantitative Measures for Liquidity Risk Management (GN-6)
- Development of Islamic Money Markets (TN-1)
- Stress Testing (TN-2)
- Disclosure Requirements for Islamic Capital Market Products (IFSB-19)
- Supervisory Review Process of Takaful/Retakaful Undertakings (IFSB-20)
- Core Principles for Islamic Finance Regulation [Islamic Capital Market Segment] (IFSB-21)
- Revised Transparency and Market Discipline (IFSB-22)
- Financial Inclusion and Islamic Finance (TN-3)
- Shariah-compliant Lender-Of-Last-Resort Facilities (GN-7)

İSTANBUL FİNANS MERKEZİ VE FAİZSİZ BANKACILIK

İstanbul, Küresel Finans Merkezleri Endeksi'ne ilk defa 2009'da 72'nci sıradan girmiştir. 2012'de 56'ncı, 2014'te ise 42'nci sıraya yükselmiştir

Istanbul entered the Global Financial Centres Index for the first time in 2009 at 72nd place. And then ranked up 56th place in 2012 and the 42nd in 2014

İSTANBUL FINANCE CENTRE AND INTEREST-FREE BANKING

Katılım bankacılığı Türkiye'nin gündemine yaklaşık 30 yıl önce girmiştir. Bu sürenin 20 yılı emekleme dönemi olarak geçmiştir. Ancak katılım bankaları mevduatının TMSF güvencesine girmesi ve Bankalar Kanunu'na tabi olmasının ardından hızlı bir şubeleşme ve büyüme trendi başlamıştır. Bu büyüme henüz istenilen seviyede olmamakla birlikte her geçen gün devam etmektedir.

İSLAMİ FİNANS, KENDİSİNE YENİ MERKEZLER ARAMAKTADIR

Dünya çapında 2 trilyon doları aşan İslami finans, mevcut ivmesi doğrultusunda kendisine yeni merkezler aramaktadır. Bu amaçla İstanbul'un uluslararası bir finans merkezi olabilmesi adına 2009'da, İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Stareteji ve Eylem Planı hazırlanmıştır. Söz konusu eylem planının yedi bileşeninden bir tanesi de katılım bankacılığı ve faizsiz finans sisteminin geliştirilmesidir.

The participation banking entered Turkey's agenda nearly thirty years ago. Twenty years of this period consisted of baby steps. However, a rapid branching and growth trend started after participation banks' deposits were covered by the SDIF and subjected to the Banking Law. Although this growth is not at the desired level yet, it continues to proceed day by day.

ISLAMIC FINANCE SEEKS NEW CENTRES

Exceeding \$2 trillion worldwide, Islamic Finance seeks new centres in line with its current acceleration. For this purpose, in order to make Istanbul an international financial centre, the Istanbul International Financial Centre Strategy and Action Plan were prepared in 2009. One of the seven components of the action plan was to develop the participation banking and interest-free finance sys-

11'inci Kalkınma Planı'nda İslami finans için ayrı bir başlık açılmış ve İstanbul'un küresel finans merkezi olma fikri teyit edilmiştir

Bu görev Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'na (BDDK) verilmiştir.

İstanbul Finans Merkezi (İFM), katılım bankacılığının uluslararası finans çerçevesindeki mevcut durumunu ve gelecek vizyonunu ortaya koymak aynı zamanda da iki alanın karşılıklı desteğini sağlamak amacıyla temellenmiştir. Türk ekonomisi hızla büyürken ve dünyada İslami finansa rağbet her geçen gün artarken Türkiye'de katılım bankacılığı inişli çıkışlı bir seyir izlemiştir. Katılım bankacılığı bu atılımını İstanbul Finans Merkezi ile atabilir mi? İstanbul, finans merkezi olur ise katılım bankacılığına katkısı ne olur? Gelin bu sorularımıza cevap arayalım.

İSTANBUL'UN FİNANS MERKEZİ OLMASI İÇİN NELER YAPILMALI?

İstanbul, Küresel Finans Merkezleri Endeksi'ne ilk defa 2009'da 72'nci sıradan girmiştir. 2012'de 56'ncı, 2014'te ise 42'nci sıraya yükselmiştir. Daha sonra çeşitli sebepler ile 68'inci sıraya gerilemiş, ancak Mart 2019'da tekrar 59'uncu sıraya yükselmiştir. İstanbul'un, finans merkezi olma iddiasını sürdürebilmesi için bu sıralamada yerini daha da yükseltmesi ve kısa vadede 20-30, orta vadede ise 15-20'nci sırada yer alması gerekmektedir. Böylesi bir sıralama, uluslararası finans merkezi olma hedefine ciddi anlamda katkı sağlayacaktır. Bunun için dikkat edilmesi gerekenler ise şunlardır;

- 1 İş ortamının geliştirilmesi,
- 2 Yeterli ve etkin beşerî sermayeye sahip olunması,
- 3 Başta iletişim, ulaşım ve çevre düzenlemeleri olmak üzere düzgün bir altyapıya sahip olunması,
- 4 Finansal hizmetler sektörünün çeşitlendirilerek geliştirilmesi,
- 5 Şehrin itibar ve imajının yaygınlaştırılması.

tem. The task was given to the Banking Regulation and Supervision Agency (BRSA).

Istanbul Financial Centre is based on revealing the current status and future vision of the participation banking in international finance and also providing mutual support of the two areas. While the Turkish economy is growing rapidly and the demand for Islamic finance is increasing day by day, the participation banking in Turkey has had a fluctuating journey. Can participation banking have this breakthrough with Istanbul Finance Centre? If Istanbul becomes a financial centre, how would it contribute to participation banking? Let us find an answer to these questions together.

WHAT SHOULD BE DONE TO MAKE ISTANBUL A FINANCIAL CENTRE?

Istanbul entered the Global Financial Centres Index for the first time in 2009 at the 72nd place. And then ranked up the 56th place in 2012 and the 42nd in 2014. Later, it dropped to 68th place due to various reasons, but in March 2019, it ranked up to 59th place again. In order for Istanbul to continue its claim to become a financial centre, it has to increase its place further and rank the 20-30th in the short term and 15-20th place in the medium term. Such a ranking will contribute significantly to the goal of becoming an international financial centre. What we need to consider in this regard:

- 1 Improving the business environment,
- 2 Having sufficient and effective human capital,
- 3 Having a proper infrastructure; especially in communication, transportation, and environmental planning,
- 4 Diversifying and developing the financial services sector,
- 5 Increasing the city's reputation and image.

A separate title for Islamic finance was opened in the 11th Development Plan, and the idea of making Istanbul a global financial centre was confirmed

Öte yandan İstanbul'un finans merkezi olması adına ardı ardına pek çok adım atılmıştır. Bankacılık Kanunu 2005'te yenilenmiş, faizsiz finans kurumları bu Kanun'a tabi olup katılım bankası adını almıştır. Yine banka, sigorta, borsa ve sermaye piyasası gibi kuruluşların merkezleri de İstanbul'a taşınmıştır. Borçlar Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu ve yönetmelikleri güncellenerek uluslararası standartlara uygun hâle getirilmiştir. İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, Vadeli İşlemler Borsası ve Altın Borsası; Borsa İstanbul (BİST) adı altında birleşmiştir. İstanbul Tahkim Merkezi faaliyete geçmiştir. T.C. Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi, İstanbul'un finans merkezi olması konusunda görevlendirilmiştir. 2019-2023 yıllarını kapsayan 11'inci Kalkınma Planı'nda İslami finans için ayrı bir başlık açılmış ve İstanbul'un cazip bir küresel finans merkezi olma fikri teyit edilmiştir. Tüm bu adımlar sonrasında, İFM inşaatının yaklaşık yüzde 40'ı tamamlanmış ve hukuki altyapıda da önemli adımlar atılmıştır. Ama sistemin işlemesi için daha çok çalışmaya ihtiyaç vardır.

GELECEK TAHMİNLERİ, KATILIM BANKALARI İÇİN İYİYE İŞARET

Kanaatimizce, 2023 vizyonu kapsamında katılım bankacılığının hem hizmet kalitesi ve ürün çeşitliliği hem de rakamları günümüzden çok daha iyi konumda olacaktır. Bankacılık sektörünün ve makroekonomik göstergelerin son 18 yıllık bilgileri analiz edildiğinde, geleceğe dönük tahminler katılım bankaları hacminin yaklaşık ikiye katlanacağını, şubeleşmenin artacağını ve toplam bankacılık pastası içerisindeki payın yüzde 10 ila 12 arasında olacağını göstermektedir. Mevcut dönemde katılım bankalarının mevduat ve kredi büyümesi (2014-2016 yılları hariç) bankacılık sektörünün 1,5-2 katı arasındadır. Katılım bankaları bu şekilde büyümeye devam ederse bankacılık sektöründen pay almaya devam edecektir. Tabii, katılım bankacılığı ile ilgili hedeflere ulaşmak belli bir zaman alacaktır. Ancak bu, zor bir hedef olarak görülmemelidir. İstikrarın korunması, finansal kurumların müşteri memnuniyeti ve personel politikalarını iyi şekilde yönetmesi, piyasaların analiz edilmesi, yeni ürünlerin hizmete sunulması ve müşteri portföyünün geliştirilmesi, hedeflere ulaşmayı kolaylaştıracaktır. Dünyada 2 trilyon dolara yakın hacme sahip olan İslami finansın maalesef ki bir merkezi yoktur. İstanbul ise bu açığı dolduracak potansiyele sahiptir.

2009'DA, İSTANBUL ULUSLARARASI FİNANS MERKEZİ STARETEJİSİ VE EYLEM PLANI HAZIRLANMIŞTIR

IN 2009, THE İSTANBUL INTERNATIONAL FINANCIAL CENTRE STRATEGY AND ACTION PLAN WERE PREPARED

On the other hand, many steps have been taken consecutively to make Istanbul a financial centre. The Banking Law was renewed in 2005, interest-free financial institutions were made subject to this Law and took the name of participation banks. Again, the headquarters of institutions such as banks, insurance, stock exchange, and capital markets moved to Istanbul. The Code of Obligations, Capital Markets Law, and regulations were updated and brought into line with international standards. Istanbul Stock Exchange, Futures Exchange, and Gold Exchange were merged under Borsa Istanbul (BIST). Istanbul Arbitration Centre became operational. The Finance Office of the Presidency of Turkey was assigned to be the financial centre of Istanbul. In the 11th Development Plan for the years 2019-2023, a separate title was opened

for Islamic finance, and the idea of making Istanbul an attractive global financial centre was confirmed. After all these steps, approximately 40 per cent of the construction of IFC was completed and important steps have been taken in the legal infrastructure. But more work is needed for the system to work.

FUTURE PREDICTIONS BIDE WELL FOR PARTICIPATION BANKS

In our opinion, within the scope of the 2023 vision, both the service quality, product variety, and numbers of participation banking will be much better than today. When the banking sector and macroeconomic indicators for the last eighteen years are analysed, future projections show that the volume of participation banks will double, branching will increase, and the share in the total banking sector will be between 10 to 12 per cent. In the current period, the deposit and loan growth of participation banks (excluding the years 2014-2016) is between 1.5 to 2 times that of the banking sector. If participation banks continue to grow in this way, they will continue to get a share from the banking sector. Of course, it will take some time to reach the objectives. However, they should not be seen as too difficult or impossible. Maintaining stability, good management of financial institutions' customer satisfaction and personnel policies, analysing the markets, launching new products, and developing the customer portfolio will make it easier to reach the objectives. Unfortunately, having a volume of \$2 trillion in the world, Islamic finance has no centre. And Istanbul has the potential to bridge the gap.

MOBİL VE İNTERNET ŞUBEDE
MASRAFSIZ
BANKACILIK

EFT / HAVALE
ÜCRETSİZ

HESAP İŞLETİM
ÜCRETİ YOK

DİJİTAL BANKACILIK ile
7/24 KESİNTİSİZ HİZMET

TÜM KAMU ATM'LERİNDEN
PARA ÇEKME / YATIRMA ÜCRETSİZ

 EmlakKatilim
Gücüne Güven

TÜRKİYE EMLAK KATILIM BANKASI A.Ş.

emlakkatilim.com.tr 0850 222 26 26   /tremlakkatilim /company/tremlakkatilim

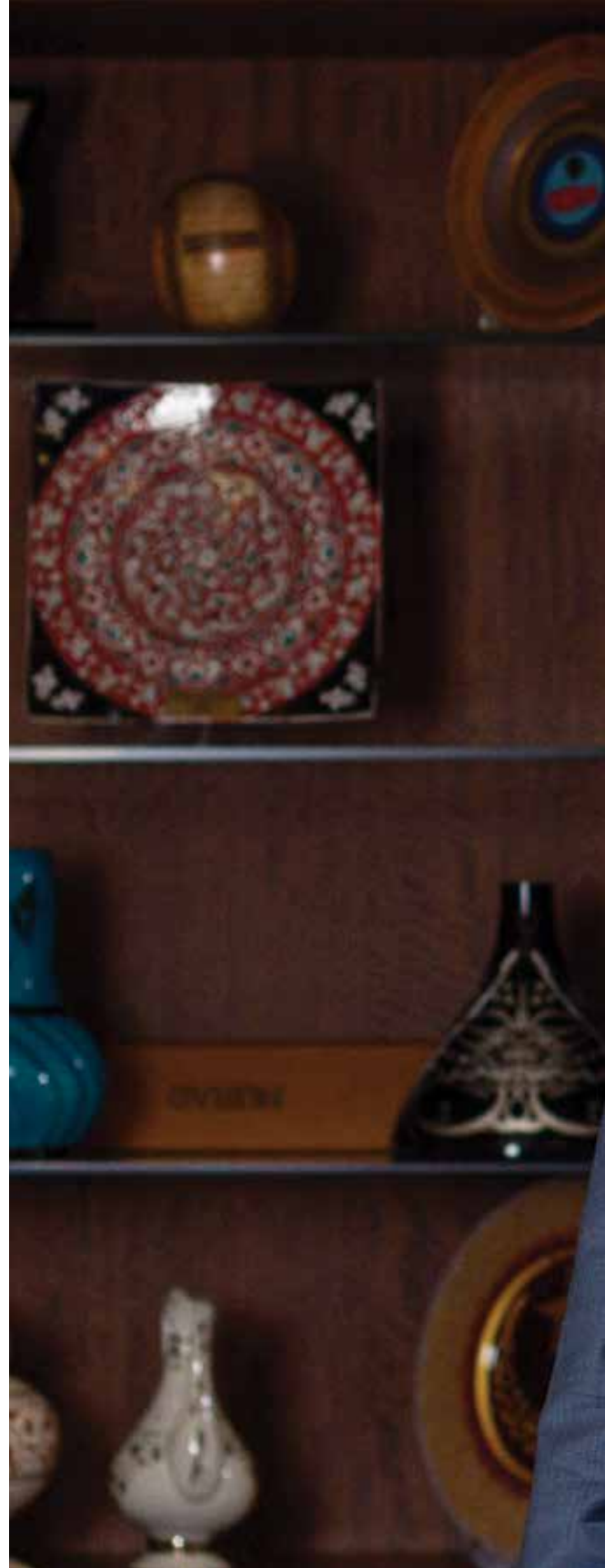
İnsanı Merkeze
Alan Anlayış:

İslam İktisadı

*A PERSPECTIVE WITH
HUMANS AT ITS CENTRE:
ISLAMIC ECONOMY*

MÜSİAD Genel Başkanı Abdurrahman Kaan ile Türkiye ekonomisi ve katılım finans sistemini konuştuk

We talked to Abdurrahman Kaan, President of MUSIAD, about the Turkish economy and participation finance system

MÜSIAD Genel Başkanı
President of MÜSIAD
Abdurrahman Kaan

Türkiye'nin, kriz sonrası küresel ekonomik sistemi içerisindeki yerinin kriz öncesi döneme kıyasla daha sağlam olacağına inanıyoruz

Yeni tip koronavirüs (COVID-19) sonrası değişeceği dillendirilen ekonomik dengelerde Türkiye'nin rolünü, Türk ekonomisinin üretim potansiyelini, katılım finans sistemine Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği'nin (MÜSİAD) bakışını, Derneğin Genel Başkanı Abdurrahman Kaan ile masaya yatırdık. Kaan, katılım finans sistemini, "Kazanma ile rant hırsına dayalı sömürgeci bir anlayışa değil; üretim ile adil bölüşüm esasına dayanan ve insanı merkeze alan bir düşüncenin tabandan beslenen ekonomik modeli." şeklinde tanımlıyor.

COVID-19 PANDEMİSİNİN ARDINDAN KÜRESEL ÖLÇEKTE EKONOMİK DENGELERİN DEĞİŞECEĞİ KONUSULUYOR. TÜRK İŞ DÜNYASININ ÖNEMLİ OLUŞUMLARINDAN MÜSTAKİL SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ'NİN (MÜSİAD) GENEL BAŞKANI OLARAK TÜRKİYE'NİN BU DEĞİŞİMDE NASIL KONUMLANACAĞINI DÜŞÜNÜYORSUNUZ? İŞ DÜNYASI BU DEĞİŞİME HAZIR MI?

Tarihteki bütün büyük ölçekli ekonomik krizler, küresel ekonomide ciddi kırılmalara neden olmuştur. Bu kapsamda ele alabileceğimiz 1929 yılında yaşanan Büyük Buhran ya da 2008 Finans Krizi sonrasında, küresel ekonominin yeni bir düzen arayışı içerisinde olduğu görülmektedir. Hem arz hem de talep yönüyle küresel ekonomiyi büyük bir şoka uğratan; sermaye, mal ve insan hareketliliğini neredeyse durma noktasına getiren COVID-19 krizi de küresel sistemi yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda politik ve sosyal anlamda da derin bir bilinmezliğe sürüklemiştir. Üstelik bu krizin; Euro Bölgesi'nin uzun süredir derin bir darboğazla boğuştuğu, Japonya'nın içinde bulunduğu durgunluğu bir türlü aşamadığı, diğer BRICS ülkelerinin Çin'in dinamizminin oldukça gerisinde kaldığı, Çin-ABD gerginliğiyle

We talked to Abdurrahman Kaan, President of Independent Industrialists' and Businessmen's Association (MUSIAD) about Turkey's role in the economic balances expected to change after the novel coronavirus (COVID-19), the manufacturing potential of the Turkish economy, and the association's opinions on the participation finance system. Kaan describes the participation finance system as "an economic model that does not feed on an exploitative understanding based on greed for income but rather on an understanding that takes humans at its centre based on the principle of fair distribution."

IT IS NOW SAID THAT THE GLOBAL ECONOMIC BALANCES WILL BE CHANGED AFTER COVID-19. AS THE PRESIDENT OF INDEPENDENT INDUSTRIALISTS' AND BUSINESSMEN'S ASSOCIATION (MUSIAD), ONE OF THE LEADING ASSOCIATIONS IN THE TURKISH BUSINESS WORLD, WHAT DO YOU THINK TURKEY'S POSITION WILL BE IN THIS CHANGE? IS THE BUSINESS WORLD READY FOR THIS CHANGE?

Türkiye'yi Üretim Üssü Yapabilecek Özellikler

Mevcut imalat potansiyeli

Esnek üretim kapasitesi

Ucuz iş gücü

Büyük piyasalara yakınlık

All large-scale economic crises in history have caused severe ruptures in the global economy. We can look at history for reference to that; both after the Great Crisis of 1929 and the Financial Crisis of 2008, the global economy sought a new order. Putting the global economy substantially into a shock in terms of both supply and demand and bringing the capital, goods, and human mobility almost to a halt, the COVID-19 crisis has dragged the global system into a deep uncertainty not just economically but politically and socially as well. And we must read the period well and see that this crisis came at a time when the Euro Zone was in a deep bottleneck for a long time, Japan could not come out of its recession, other BRICS countries fell way behind China's dynamism, and the global trade was contaminated by the China-US tensions.

We believe that Turkey will have a much better place in the global economic system after the crisis

yön alan küresel ticaretin gün geçtikçe daha da gerildiği bir ortamda patlak verdiğini göz önünde bulundurmalıyız. Böylesi bir ortamda küresel hegemonya mücadelesinin önde gelen aktörlerinin Türkiye'yi hesap dışı tutarak masadaki yerini korumasının mümkün olmadığını açıkça ifade edebiliriz. Nitekim yılın üçüncü çeyreğine yönelik açıklanan büyüme rakamları da COVID-19 kriziyle mücadelede Türkiye'nin küresel ekonominin önde gelen ülkelerinden pozitif anlamda ayrıştığını göstermektedir. Bu dönemde yüzde 6,7 ile G-20 ülkeleri içerisinde en başarılı büyüme performansını sergileyen ülke olan Türkiye'nin, kriz sonrası küresel ekonomi sistemi içerisindeki yerinin kriz öncesi döneme kıyasla daha sağlam olacağına inanıyoruz.

DEMOGRAFİK YAPİYİ DA GÖZ ÖNÜNE ALARAK TÜRKİYE EKONOMİSİNİN ÜRETİM POTANSİYELİ KONUSUNDAKİ DEĞERLENDİRMELERİNİZİ PAYLAŞIR MISINIZ? SİZCE BU POTANSİYELİ DOĞRU KULLANABİLİYOR MUYUZ? KULLANAMIYORSAK NELER YAPILMALI?

Türkiye'yi; mevcut imalat potansiyeli, esnek üretim kapasitesi, ucuz iş gücü ve büyük piyasalara yakınlığı sayesinde çevre ülkelere kıyasla büyük bir üretim üssüne aday olarak görüyoruz. Nitekim son yıllarda bilhassa hizmetler sektöründe göstermiş olduğumuz atılıma karşın, imalat sanayisi de Türkiye ekonomisi için önemini muhafaza etmektedir. Bu bağlamda ülkemiz adına mevcut üretiminin ölçeği, COVID-19 sonrası dönem için bir rekabet avantajı olacaktır. Elbette sözkonusu avantajımızı bütün parametreleriyle birlikte sahaya yansıtabilmemiz için imalat sanayisini, COVID-19'un getirdiği orta ve uzun vadeli dönüşüm sürecine

What Can Make Turkey A Manufacturing Base?

Existing manufacturing potential

Flexible manufacturing capacity

*Cheap labour
Proximity to large markets*

We should go further in our efforts in the production-trade-investment triangle in the new period and concentrate on production for export

In an environment like this, it would not be possible for the leading actors in the fight for the global hegemony to keep Turkey out of all this and keep their share of the pie. The growth rates for the third quarter of the year also show how Turkey stands out in a positive way from the leading actors of the global economy in the fight against the COVID-19 crisis. With the most successful growth performance among G-20 countries with a 6.7%, Turkey's place in the post-crisis global economic system will be much better than before.

TAKING INTO ACCOUNT THE DEMOGRAPHICS OF THE COUNTRY, COULD YOU GIVE US YOUR EVALUATIONS ON THE MANUFACTURING POTENTIAL OF THE TURKISH ECONOMY? DO YOU THINK WE USE THIS POTENTIAL TO ITS FULLEST EXTENT? IF NOT, WHAT CAN BE DONE ABOUT THIS?

Yeni dönemde, üretim-ticaret-yatırım üçgeninde göstermiş olduğumuz çabanın üzerine çıkarak, ihracata yönelik imalat üretimine ağırlık vermemiz gerektiğini düşünüyoruz

Turkey can be a great manufacturing base with its existing manufacturing potential, flexible manufacturing capacity, cheap labour, and proximity to big markets. Indeed, we have had a breakthrough in the service sector in recent years and we think that the manufacturing industry has the same significance for the Turkish economy. In this respect, our country's existing manufacturing scale can be used as a great competitive advantage after the COVID-19 crisis. Of course, we must prepare the manufacturing industry for the medium to long term transformation process imposed by COVID-19 in order to reflect our potential to the field to the fullest extent. We have an opportunity area now and we can use it to develop our R&D activities, innovation capacities, and labour force and have a serious breakthrough in the global economy in the long term. We should go further

çok iyi hazırlamalıyız. Önümüzde AR-GE ve yenilikçilik kapasitemi ve iş gücü yetkinliklerimizi geliştirmek için uzun vadede küresel ekonomide ciddi bir sıçrama yapabileceğimiz bir fırsat alanı bulunuyor. Bu bağlamda yeni dönemde, üretim-ticaret-yatırım üçgeninde göstermiş olduğumuz çabanın üzerine çıkarak, ihracata yönelik imalat üretimine ağırlık vermemiz gerektiğini düşünüyoruz.

KATILIM FİNANS SİSTEMİ İLE İLGİLİ DE YORUMLARINIZI ALMAK İSTERİZ. TÜRK İŞ İNSANLARINA, BU SİSTEMLE İLGİLİ NELER SÖYLERİNİZ?

MÜSİAD olarak her fırsatta ifade etmekten çekinmediğimiz bir hakikati, *Katılım Finans* aracılığıyla yinelemek istiyorum: Bize göre insani olan her şey İslamidir, İslami olan her şey de insana hizmet etmektedir. İslam iktisadı kazanma ile rant hırsına dayalı sömürgeci bir anlayışın değil, üretim, adil bölüşüm esasına dayanan ve insanı merkeze alan bir düşüncenin tabanından beslenen ekonomik modeldir. Hâkim ekonomik sistem ise emtia yerine para üretmektedir. Hatta açıkça ifade edebiliriz ki para yerine faiz üretmektedir. Bunu yaptıkça, yani para üzerinden değerlendirilen tüm iktisadi faaliyetleri, sadece paranın, zaman değeri etrafında düşündükçe, iktisadi faaliyetin diğer iki piyasasından vazgeçilmektedir: Emek ve ham madde, yani insan ve üretim. Katılım finans sistemi ise bu döngüyü kırmaktadır. Katılım finans sistemiyle maksadımız, sistemi para ve faiz eksenli değil, mal ve hizmetler ekseninde yeniden inşa etmektir. Finans sistemini yok etmek değil, onun tıkanan hattına yeni bir yol açmaktır. Fon ihtiyacı, değerlendirme ya da zaman değeri kavramlarını görmezden gelerek hayali bir balonu şişirmek değil, finansın temel kav-

Katılım finans sistemiyle maksadımız, sistemi para ve faiz eksenli değil, mal ve hizmetler ekseninde yeniden inşa etmektir

1929 YILINDA YAŞANAN BÜYÜK BUHRAN YA DA 2008 FİNANS KRİZİ SONRASINDA, KÜRESEL EKONOMİNİN YENİ BİR DÜZEN ARAYIŞI İÇERİSİNDE OLDUĞU GÖRÜLMEKTEDİR

BOTH AFTER THE GREAT CRISIS OF 1929 AND THE FINANCIAL CRISIS OF 2008, THE GLOBAL ECONOMY SOUGHT A NEW ORDER

Our goal in the participation finance system is to build a system upon goods and services instead of money and interest

in our efforts in the production-trade-investment triangle in the new period and concentrate on production for export.

WE WOULD ALSO LIKE TO LISTEN TO YOUR OPINIONS ON THE PARTICIPATION FINANCE SYSTEM. WHAT COULD YOU SAY TO THE TURKISH BUSINESSPEOPLE ABOUT THIS SYSTEM?

At MUSIAD, we have a motto that we like to repeat any chance we get, this time I will say it via *Katılım Finans*: What is humane is Islamic, and what is Islamic serves people. Islamic economy does not feed on an exploitative understanding based on greed for income but rather on an understanding that takes humans at its centre based on the principle of fair distribution. The dominant economic system produces money instead of goods. Not just money, it is completely based on interest. In doing so, when we think about all economic activities that are based on money by considering the time value of money, we ignore two other markets of the economic activities: labour and raw material, humans and production in other words. Participation finance system has been breaking this cycle now. Our goal in the participation finance system is to build a system upon goods and services instead of money and interest. It will not completely destroy the finance system but open a new path in this otherwise blocked line. Instead of blowing up an imaginary balloon by ignoring the concepts such as funding needs, valuation, or time value, participation finance aims to bring a new perspective on the fundamental concepts of the economy by taking humans at its centre.

ramlarını insani bir bakış açısıyla yeniden düşünmektir.

BİR AÇIKLAMANIZDA, "İSLAMİ FİNANS SADECE İSLAM DÜNYASINDAKİ YATIRIMCILAR İÇİN DEĞİL, DİĞER YATIRIMCILAR İÇİN DE BİR ALTERNATİF" ŞEKLİNDE KONUŞMUŞTUNUZ. YAYINIMIZ İÇİN BU AÇIKLAMANIZI DETAYLANDIRIR MİSİNİZ?

İslami olan her şeyin insana hizmet ettiği gerçeğinden hareketle; İslami finansın yalnızca Müslümanlar için değil, aynı zamanda İslam dünyası dışındaki diğer yatırımcılar için de önemli bir fırsat alanı oluşturduğunu iddia ediyoruz. Zira kaynak paylaşımı, gelir dağılımı, sosyal adalet ve kişiliğin korunması için daha fazla fırsat barındıran İslami finans, bu yönüyle yalnızca Müslüman coğrafyanın değil bütün insanlığın ihtiyaç duyduğu bir araçtır. Bu nedenle dünya toplumunun refahını artırmak ve küresel ölçekte bir barış tesis edebilmek için İslam iktisadının temel prensiplerinden daha fazla faydalanmamız gerektiğine inanıyoruz. Bilindiği üzere, modern finans sisteminde sermayeye tanınan serbestlik emeğe tanınmamaktadır. Bu da faydaların ve zararların adil bir şekilde dağılımını engellemektedir. Böylece faydalar ekseriyetle bireysel bir şekilde elde edilirken, sistemin oluşturduğu zarar ve tahribat ise toplumun geneline yayılmaktadır. Bu bağlamda fayda ve zararın birey ile toplum arasında çok daha adil bir şekilde bölüşümünü öngören İslami finansın; sadece İslam dünyası için değil, bütün insanlık adına alternatif bir çözüm yolu sunduğuna inanıyoruz.

İslam iktisadının temel prensiplerinden daha fazla faydalanmamız gerektiğine inanıyoruz

We believe that we should benefit more from the fundamental principles of the Islamic economy

YOU SAID THAT "ISLAMIC FINANCE IS AN ALTERNATIVE NOT JUST FOR INVESTORS IN THE ISLAMIC WORLD BUT FOR OUTSIDE ITS SCOPE AS WELL." COULD YOU ELABORATE ON THAT FURTHER?

Based on our belief that everything that falls under the Islamic philosophy serves people, we say that Islamic finance creates an important opportunity area not just for the Muslim population but for other investors outside its scope. Because with the opportunities it provides for resource allocation, income distribution, social justice, and protection of personality, Islamic finance is a tool that can benefit not only the Muslim population but the whole humanity as well. For this reason, we believe that we should make more use of the basic principles of the Islamic economy to increase the welfare of the world community and to establish peace on a global scale. As you know, the freedom granted to capital in the modern financial system is not given to labour. And this prevents the fair distribution of benefits and damages. This way, while the benefits are usually obtained individually, the damage and losses caused by the system can be felt by the general public. In this context, Islamic finance foresees the distribution of benefit and harm among individuals and society in a much fairer way and we believe that it offers an alternative solution not only for the Islamic world but for all humanity.

DAYANIŞMA 2.0: KİTLESEL FONLAMA

SOLIDARITY 2.0: CROWDFUNDING

Kitlesel fonlama kısaca; herhangi bir ürün, hizmet veya proje için gerekli parasal kaynağın bireylerden/kitleden sağlanması olarak biliniyor

Crowdfunding is known as the provision of the financial resource required for any product, service, or project from individuals or groups

Kitlesel fonlama, imece olarak bilinen yöntemin iletişim ve finans teknolojileri ile birleştiğinde nasıl etkili bir araca dönüştüğünün göstergesi

Boston Bilim Fuarı'nda bir firma ilgimi çekmişti. Bisikletin arka tekerinin göbeğine takılacak bir sistem ile tüm bisikletleri elektrikliye çevirebilen bir alet tasarlamışlardı. Gelecek vadeden bir ürüne benziyordu. Deneme yapmak için mail adresimi vermiş fakat sonrasında fırsat bulamamıştım. Aynı firmadan yaklaşık bir yıl sonra aldığım mail, yeni bir ürün geliştirdiklerini ve istersem bu ürüne hissedar olabileceğimi söylüyordu. 100 dolar veya üzerindeki bir oranla destek olunabileceği ve firma hisselerinin yüzde 10'unun bu şekilde satılacağı belirtiliyordu. Ayrıca vereceğimiz destek oranında bir indirim ile yeni geliştirdikleri kiti satın alabileceğimizi belirtiyorlardı. Firmanın yaptığı, tüm dünyada hızla yayılan hisse bazlı kitlesel fonlamanın tipik bir örneğiydi. Sadece ABD'de, 2019'da halk tarafından fonlanan bu tür girişimlerin sayısı 1000'i, fonlama miktarı ise yarım milyar doları geçmiş durumda. Bu ise kitlesel fonlama türlerinden sadece biri.

KİTLESEL FONLAMA NEDİR?

Kitlesel fonlama kısaca; herhangi bir ürün, hizmet veya proje için gerekli parasal kaynağın bireylerden/kitleden sağlanması olarak biliniyor. Fikri olan ama bunu gerçekleştirmek için yeterli miktarda maddi kaynağı bulunmayan kimseler bu yöntemle bireylerden destek talep ediyorlar. Kitlesel fonlama, eskiden imece olarak bilinen yöntemin iletişim ve finans teknolojileri ile birleştiğinde nasıl etkili bir araca dönüştüğünün de bir göstergesi. Tüm dünyada kullanımı her sene artan bu yöntem ile bireyler, internet platformları üzerinden yaptıkları küçük katkıları anlamlı çıktılara dönüştürüyor. Başlangıç aşamasındaki bir girişim veya sosyal proje bu şekilde desteklenebiliyor.

Hâl böyleyken dünyadaki kitlesel fonlama platformlarının sayısı 2000'i, kitlesel fonlama hacmi ise 80 milyar doları

A company drew my attention at the Boston Science Fair. They designed a device that could make all bicycles electrical with a system to be attached to the hub of the rear wheel of the bicycle. It really looked promising. I gave my e-mail address to try it, but I could not find the chance afterwards. About a year later, I received an e-mail from the same company saying they had developed a new product and that I could become a shareholder if I wanted. They said that I could support at a rate of USD 100 or more and 10 per cent of the company shares would be sold in this way. They also stated that we could purchase the newly developed kit with a discount on the support rate we would provide. What the company did was a form of equity-based crowdfunding that was spreading rapidly all over the world. In the USA alone, the number of such initiatives funded by the public in 2019 exceeded 1,000, and the funding amount exceeded half a billion US dollars. This is just one type of crowdfunding.

SO, WHAT IS CROWDFUNDING?

Crowdfunding is known as the provision of the financial resource required for any product, service, or project from individuals or groups. People who have new ideas but do not have the financial resources to realise them request support from other people. Crowdfunding is an indicator of how the method known as collaboration turns into an effective tool when combined with communication and financial technologies. With the method that is now used all over the world, small contributions of the individuals on the internet platforms turn into meaningful outputs. An initiative or a social project in its early stage can be supported in this way.

Crowdfunding is an indicator of how the method known as collaboration turns into an effective tool when combined with communication and financial technologies

Hisse temelli kitlesel fonlamada destekçiler, online platformlar üzerinden girişimlerin resmî ortağı oluyor

aşmış durumda bulunuyor. Dayanışmanın, finansmanın ve imecenin yeni yüzü olan kitlesel fonlamanın yaygın olarak kullanılan dört türü bulunuyor:

- 1 Borç Bazlı Kitlesel Fonlama
- 2 Hisse/Pay Bazlı Kitlesel Fonlama
- 3 Bağış Bazlı Kitlesel Fonlama
- 4 Ödül Bazlı Kitlesel Fonlama

KİTLESEL FONLARIN İŞLEYİŞİ NASIL GERÇEKLEŞİYOR?

Hisse temelli kitlesel fonlamada destekçiler, online platformlar üzerinden girişimlerin resmî ortağı oluyor. Borç bazlı kitlesel fonlamada ise girişimlere belli şartlarda borç veriliyor. Böylece hisse veya borç bazlı fonlamanın yaptığı en önemli katkı, girişimler için yeni bir finansman imkânı sağlaması oluyor. Verilen borca karşılık, yıllık sabit bir gelir ve firmanın yaptığı kâra göre değişen bir kâr payı alınıyor. Borç temelli kitlesel fonlamanın vadesi beş ile 10 yıl arasında değişiyor.

Ayrıntılarına bakıldığında, vatandaşlar tarafından yapılan küçük katkılarla desteklenen bu finansman modellerinin gözdesinin, yüzde 76 ile borç temelli kitlesel fonlama olduğu görülüyor. Hisse bazlı kitlesel fonlama ise yüzde 21 ile onu takip ediyor. Bahse konu borç ve hisse bazlı kitlesel fonlamanın hacmi her yıl artıyor. Avrupa'da 2017'de bu yöntemler ile 24 bin işletmeye 1,7 milyar dolar finansman sağlandı. Bu alternatif finansmanın hedef kitlesi ise finansmana erişebilecek büyük firmalardan ziyade gelecek vadeden, kanıtlanmış bir ürünü veya hizmeti olup da mali desteğe ihtiyaç duyan yenilikçi girişimler oldu. Önceki yıllarda bu kitlesel fonlama türleri çok küçük bir yer tutsa da teknolojik imkânların gelişmesi ve ilgili hukuksal boşluğun doldurulması ile hacimleri her yıl artıyor. 2019 itibarı ile

Today, the number of crowdfunding platforms in the world has exceeded 2,000, and the volume of crowdfunding has exceeded \$80 billion. There are four common types of crowdfunding, which is the new face of solidarity, financing, and collaboration.

- 1 Debt-Based Crowdfunding
- 2 Share/Equity-Based Crowdfunding
- 3 Donation-Based Crowdfunding
- 4 Reward-Based Crowdfunding

HOW DOES CROWDFUNDING WORK?

In equity-based crowdfunding, supporters become official partners of initiatives through online platforms. In debt-based crowdfunding, initiatives are given loans under certain conditions. Thus, the most important contribution of equity or debt-based funding is to provide a new financing opportunity for initiatives. A fixed annual income and a dividend according to the profit of the company are received for the loan. The maturity of debt-based crowdfunding varies between five to 10 years.

We can see that debt-based crowdfunding is the favourite among these financing models (with 76% share), supported by small contributions of citizens. Equity-based crowdfunding follows it by 21 per cent. The volume of debt and equity-based crowdfunding is increasing every year. In 2017, \$1.7 billion of financing was provided to 24,000 businesses through these methods in Europe. The target audience of this alternative financing is not major companies that can access finance but rather innovative initiatives with promising and proven products or services that need financial support. Although these types of crowdfunding took a very small place in previous years, their volume increases every year with the development of technological opportunities, and the legal gap regarding these processes is closed. As

In equity-based crowdfunding, supporters become official partners of initiatives through online platforms

İngiltere'de hisse ve borç bazlı kitlesel fonlama, girişimlere yapılan toplam yatırımların yüzde 16'sını oluşturacak seviyeye geldi.

En bilinen kitlesel fonlama türlerinden bir diğeri ise ödül bazlı kitlesel fonlama platformları. Burada girişimciler, internet platformları üzerinden projeye/girişime desteği karşılığında kullanıcılara maddi veya maddi olmayan birtakım ödüller sunuyor. Örneğin su altı dronu, evde dikey tarım yapmaya imkân veren bir set ya da çekilmek istenilen belgesel için gereken finansmanı bazı mükâfatlar karşılığında kitlesel fon şeklinde toplamanız mümkün. Mükâfatlar ise sunulan desteğe göre genelde; ürün setinde indirim, teşekkür yazısı, tişört veya belgeselin ilk gösterimine davet gibi türlerden oluşuyor. Yasal mevzuatın daha esnek olması dolayısıyla ödül bazlı kitlesel fonlama daha yaygın bir tür olarak karşımıza çıkıyor. Dünyada en çok bilinen kitlesel fonlama platformları ise şunlar: GoFundMe, Indiegogo, Kickstarter, Patreon ve

**DÜNYADAKİ
KİTLESEL FONLAMA
PLATFORMLARININ
SAYISI 2000'İ,
KİTLESEL FONLAMA
HACMİ İSE 80
MİLYAR DOLARI
AŞMIŞ DURUMDA
BULUNUYOR**

*THE NUMBER OF
CROWDFUNDING
PLATFORMS IN THE
WORLD HAS
EXCEEDED 2,000, AND
THE CROWDFUNDING
VOLUME HAS
EXCEEDED \$80
BILLION*

of 2019, equity and debt-based crowdfunding in the UK reached a level that will constitute 16 per cent of the total investments made for initiatives.

Another most well-known type of crowdfunding is the reward-based crowdfunding platforms. Here, entrepreneurs offer some material or immaterial rewards to users in return for project/initiative support over internet platforms. For example, you can collect the funds required for your underwater drone project, or a set for at-home vertical farming, or a documentary through crowdfunding in return for some rewards. And rewards could be a discount on the product set, a thank you letter, a T-shirt, or an invitation to the premiere of the documentary. Reward-based crowdfunding is a more common type due to the more flexible legal regulations. The most well-known crowdfunding platforms in the world are GoFundMe, Indiegogo, Kickstarter, Patreon, and Teespring. Among them, Kick-

Teespring. Bunlardan sadece Kickstarter, kurulduğu 2010 itibarıyla 815 milyon dolar fon topladı. Toplamda 4,9 milyon kişiden sağladığı fonlar ile 50 bin projenin gerçekleşmesine aracılık etti. Projelere bakıldığında ise film, müzik, gazetecilik, oyun, teknoloji, yayıncılık ve gıda gibi birçok alana yayıldığı görülüyor. Başış bazı kitlesel fonlama ise geleneksel yardım faaliyetlerinin daha düzenli ve çerçevesi belli bir biçimde yapılmasına imkân tanıyor. Örneğin, ABD'de faaliyet gösteren Donorschoose adlı kitlesel fonlama platformu, öğretmenlerin ihtiyaçlarının vatandaşlar tarafından karşılanması için kurulmuş bir platform. Özellikle de sosyal devlet anlayışının bulunmadığı ülkelerde başış bazı kitlesel fonlama yoluyla ihtiyaç sahibi insanlara veya çevre kampanyalarına destek olunuyor. Her yıl hazırlanan Avrupa Alternatif Finansman Raporu, bu süreçte kazanılan deneyimlerin, geliştirilen yeni teknolojilerin ve vatandaşların bu yeni finansman türüne olan ilgisinin arttığına dikkat çekiyor.

KİTLESEL FONLAMA TÜRKİYE'DE NE DURUMDA?

Türkiye'de ise 2020 Aralık itibarıyla altı adet ödül veya başış bazı kitlesel fonlama platformu faaliyet yürütüyor. Henüz hisse veya borç temelli herhangi bir platform bulunmazken bir firmanın (Fonbulucu) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'na (BDDK) lisans başvurusu yaptığı biliniyor. Elimizdeki başarılı örnekler, gerekli hukuksal çerçevenin sağlanması ve bilinirliğinin artması durumunda kitlesel fonlamanın hem girişimciler hem sivil toplum kuruluşları hem de kamu kurumları açısından alternatif bir finansman kaynağı olabileceğini ortaya koyuyor.

Türkiye'de, 2020 Aralık itibarıyla 6 adet ödül veya başış bazı kitlesel fonlama platformu faaliyet yürütüyor

6 reward or donation-based crowdfunding platforms are operating in Turkey as of December 2020

**DAYANIŞMANIN,
FİNANSMANIN VE
İMECENİN YENİ
YÜZÜ OLAN KİTLESEL
FONLAMANNIN YAYGIN
OLARAK KULLANILAN
4 TÜRÜ
BULUNUYOR**

*There are 4
common types of
crowdfunding, which
is the new face of
solidarity, financing,
and collaboration*

starter alone has raised \$815 million since its foundation in 2010. It has mediated the realisation of 50 thousand projects with the funds it provided from a total of 4.9 million people. Looking at the projects, we can see that they have spread to many areas such as film, music, journalism, games, technology, publishing, and food. On the other hand, donation-based crowdfunding allows traditional aid activities to be carried out in a more organised and structured way. For example, the US-based crowdfunding platform Donorschoose was established to meet the needs of teachers by citizens. Particularly in countries without a social state understanding, people in need or environmental campaigns are supported through donation-based crowdfunding. The European Alternative Finance Report, which is prepared every year, draws attention to the experience gained, the new technologies developed in this process, and the interest of the citizens in this new type of financing.

AND WHAT IS THE STATUS OF CROWDFUNDING IN TURKEY?

six reward or donation-based crowdfunding platforms are operating in Turkey as of December 2020 While there are no equity or debt-based platforms yet, we know that a company (Fonbulucu - Fund Finder) has applied for a license to the Banking Regulation and Supervision Agency (BRSA). The successful examples we know show that crowdfunding can be an alternative source of financing for entrepreneurs, non-governmental organisations, and public institutions if the necessary legal framework is provided and awareness increases.

Türkiye Ürün İhtisas Borsası Genel Müdür Yardımcısı Ph.D. Executive Vice President at Turkish Mercantile Exchange (TÜRİB) Dr. Necla İ. Küçükçolak

TÜRİB, Tarıma
**UZMANLIK GETİRMEYİ
HEDEFLİYOR**
TÜRİB AIMS TO BRING EXPERTISE INTO AGRICULTURE

TÜRİB; tarım ürünlerinin değerinin etkin bir piyasada belirlenmesi ve gıdaya en uygun fiyat üzerinden ulaşılabilmesi için çalışıyor

TÜRİB aims and works for having a market where the values of agricultural products are determined effectively and allowing to get the food at the most affordable prices

Katılım finansı hassasiyetlerine uygun işlemlerin 2021'de devreye alınmasını hedeflemekteyiz

Türkiye Ürün İhtisas Borsası (TÜRİB); tarım ürünlerinin değerinin etkin bir piyasada belirlenmesi ve gıdaya en uygun fiyat üzerinden ulaşılabilmesi için çalışıyor. Bizler de Kurum'un tüm hikâyesini, çalışma prensiplerini ve gelecek hedeflerini TÜRİB Genel Müdür Yardımcısı Dr. Necla İ. Küçükçolak'tan dinledik.

TÜRİB'İN KURULUŞ HİKÂYESİNİ SİZDEN DİNLEYEBİLİR MİYİZ? KURUM HANGİ ALANLARDA HİZMET VERİYOR? YİNE BU DOĞRULTUDA KISA YA DA UZUN VADEDE GERÇEKLEŞTİRMEYİ PLANLADIĞINIZ YENİ PROJELERİNİZ BULUNUYOR MU?

Borsamız, tarım üretici ve tüketicilerini bir araya getirerek tarımsal ürünlerin değerini bulması ve gıdaya daha uygun fiyatlarla erişimin sağlanması misyonu ile kurulmuştur. Bu doğrultuda da spot işlem platformu 26.07.2019 tarihinde faaliyete geçmiştir. Elektronik Ürün Senedi (ELÜS) Piyasasında ELÜS'ler; güven, serbest rekabet ve istikrar içinde şeffaf ve kolay bir şekilde işlem görebilmektedir. Böylece Borsamız etkin fiyat oluşumu, işlem maliyetlerinde düşüş, tarımsal alanda uzmanlık ve bilgi birikimi gibi önemli faydalar sağlamaktadır. Önümüzdeki dönem için ise ürün yelpazesinin ve piyasa katılımcı tabanının genişletilmesi hedeflenmektedir. Uzun vadede uluslararası sistemlere entegre bir işlem platformu olma yönünde çalışmalarımız da sürdürmektedir.

TÜRİB, LİSANSLI DEPOLAMA VE ÜRÜN İHTİSASI DOĞRULTUSUNDA FAALİYETLERİNİ SÜRDÜRÜYOR. SÖZKONUSU KAVRAMLARI NASIL TANIMLAMAK GEREKİYOR? İHTİSAS BORSASI DOĞRULTUSUNDA BU KAVRAMLARIN İŞLEYİŞİ NE ŞEKİLDE İLERLİYOR?

Lisanslı depoculuk; uzun süreli saklanmaya uygun nitelikteki tarım ürünlerinin modern alt yapıya sahip sağlıklı ortamlarda depolanmasını sağlayan bir sistemdir. Lisanslı depolar, T.C. Ticaret Bakanlığı'nın gözetim ve denetimi altında faaliyet gösterir. Bu depolarda hizmet veren yetkili sınıflandırıcılar, T.C. Ticaret Bakanlığı'nın belirlediği standartlara göre ürünün doğru şekilde tasnifini ve depolanmasını sağlamaktadır.

Turkish Mercantile Exchange (TÜRİB) aims and works to determine the values of agricultural products in an effective market and allow access to food at the most affordable prices. And we talked to Necla İ. Küçükçolak, PhD, Executive Vice President at TÜRİB about the whole story of the institution, its working principles, and future goals.

COULD YOU TELL US ABOUT THE ESTABLISHMENT STORY OF THE TURKISH MERCANTILE EXCHANGE (TÜRİB)? WHAT ARE YOUR SERVICE AREAS? DO YOU HAVE SHORT- OR LONG-TERM NEW PLANS TO IMPLEMENT?

Our Exchange was established to determine the fair values of agricultural products by bringing together producers and consumers of agriculture and to allow access to food at the most affordable prices. And the spot transaction platform was launched on 26.07.2019 with that goal. In the Electronic Product Bond (ELÜS) Market, they can be transacted in an environment of trust, free competition, stability, transparency, and convenience. And our Exchange provides significant benefits such as effective price formation, reduction in transaction costs, expertise, and knowledge in the agricultural field. And we aim to expand our product range and the market participant base in the upcoming period. And we continue our activities to be an integrated trading platform with international systems in the long term.

TÜRİB ALSO CONDUCTS LICENSED WAREHOUSING AND PRODUCT EXPERTISE ACTIVITIES. HOW COULD YOU EXPLAIN THESE CONCEPTS? WHAT ARE THEIR FUNCTIONS IN THE WORLD OF MERCANTILE EXCHANGE?

Licensed warehousing is a system that allows agricultural products that can be preserved for long times in healthy environments with modern infrastructures. Licensed warehouses operate under the surveillance and supervision of T.R. Ministry of Trade. Authorised classifiers serving these warehouses ensure that products are classified and stored in accordance with the standards set by the T.R. Ministry of Trade.

We aim to commission transactions that comply with participation finance principles in 2021

Lisanslı depoculuk; uzun süreli saklanmaya uygun nitelikteki tarım ürünlerinin modern alt yapıya sahip sağlıklı ortamlarda depolanmasını sağlayan bir sistemdir

Depolarda saklanan tarım ürünleri için ELÜS ihraç edilir. Bu bağlamda tarımsal ürünlerin serüveni, çiftçimizin yetiştirdiği ürünlerin hasat edilmesi ile başlar. Ürün, hasadının akabinde satılabilir. Yahut hasat sonrası piyasa fiyatından memnun olunmaz ise lisanslı depolara konularak uygun piyasa koşullarındaki ileri bir tarihte Borsamızda işleme konu edilebilir. Lisanslı depolarda muhafaza edilen ürünlerin mülkiyetini temsil eden ELÜS'ler kaydedilmiş senetlerdir. Sermaye piyasasında da faaliyet gösteren merkezi saklama kuruluşu, Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) vasıtasıyla kaydedilir, hak sahipleri bazında izlenmektedir.

İHTİSAS BORSASINDA ÖNE ÇIKAN BİR DİĞER KAVRAM DA ELEKTRONİK ÜRÜN SENEDİ (ELÜS). BU SENET KULLANICILARINA NASIL AVANTAJLAR SAĞLIYOR? SENET, HANGİ ÜRÜNLER İÇİN NE ŞEKİLDE KULLANILYOR?

ELÜS'lere, T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından teşvikler sağlanmaktadır. Bu teşvikler içerisinde; nakliye, analiz ve kira desteği yer almaktadır. Borsamızda ELÜS alım-satımından elde edilen kazançlar 31.12.2023 tarihine kadar gelir ve kurumlar vergisinden istisna edilmiştir. Ayrıca zirai gelir vergisi stopajı, damga vergisi ve KDV muafiyeti gibi vergisel avantajlar da mevcuttur. Bunların yanı sıra, çiftçilerimize T.C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerince verilen faizsiz kredi imkânı da bulunmaktadır. ELÜS'e konu olabilecek ve Borsamızda işlem görebilecek ürünler ise; antep fıstığı, fındık, hububat, baklagiller, yağlı tohum, kuru kayısı, kuru üzüm, pamuk, zeytin, zeytinyağı ve süt ürünleri şeklinde sıralanmaktadır.

TÜRİB'DE HESAP AÇMAK VE YATIRIMCI OLMAK İSTEYEN BİR KİŞİNİN İZLEMESİ GEREKEN AŞAMALAR NASIL SIRLANIYOR? YATIRIMCILARIN KABULÜ İÇİN BİR ÖN KOŞUL BULUNUYOR MU?

Borsamızda işlem yapmak için yatırımcılarımızın, acentelerimiz olan Ticaret Borsalarıyla iletişime geçmeleri gerek-

And ELÜS is issued for agricultural products kept in the warehouses. In this context, the journey of agricultural products starts with the harvest by our farmers. Then the product can be sold after the harvest. If growers are not happy with the market prices at the time of the harvest, they can place their products in our licensed warehouses and processed at a later date in suitable market conditions. ELÜS is a dematerialised bond that represents the ownership of the products kept in licensed warehouses. They get dematerialised via the Central Securities Depository (MKK) that operates in the capital markets and monitored on the basis of beneficiaries.

SO, ELÜS IS ANOTHER CONCEPT THAT STANDS OUT IN MERCANTILE EXCHANGE, MEANING ELECTRONIC PRODUCT BOND. WHAT ARE THE ADVANTAGES OF THIS BOND? HOW AND FOR WHICH PRODUCTS CAN IT BE USED?

ELÜSs receive incentives from the T.R. Ministry of Agriculture and Forestry. They include transportation, analysis, and leasing support. Earnings from ELÜS trades in our Exchange have been exempted from income and corporate tax until 31.12.2023. We also have tax advantages such as agricultural income tax withholding, stamp tax, and VAT exemption. Besides, there is also an interest-free loan opportunity provided to our farmers by T.R. Ziraat Bank and Agricultural Credit Cooperatives. As for the products that can be transacted in our Exchange, we can talk about pistachio, hazelnut, grains, legumes, oily seed, dried apricot, dried grape, cotton, olive, olive oil, and dairy products.

WHAT ARE THE STAGES THAT SHOULD BE FOLLOWED WHEN SOMEONE WANTS TO OPEN AN ACCOUNT AND BECOME AN INVESTOR IN TÜRİB? IS THERE A PRE-REQUISITE FOR THE ACCEPTANCE OF THE INVESTOR?

Investors need to contact Trade Exchanges, who are our agents, in order to trade on our Exchange. Agency contact information and registration process can be found

Licensed warehousing is a system that allows agricultural products to be preserved for long times in healthy environments with modern infrastructures

mektedir. Acente iletişim bilgileri ve kayıt süreci için <https://www.turib.com.tr> adresi ziyaret edilebilir. Yatırımcı kabulü için ise herhangi bir ön koşul bulunmamaktadır. Kayıt işlemlerinin tamamlanmasının ardından yatırımcının cep telefonuna gönderilen kullanıcı ve şifre bilgileri kullanılarak TÜRİB ELÜS İşlem Platformunda (<https://platform.turib.com.tr>) işlem yapılabilmektedir.

TÜRİB, BİRÇOK PAYDAŞ KURULUŞ İLE İŞ BİRLİĞİ İÇERİSİNDE ÇALIŞIYOR. BU KURULUŞLAR ARASINDA KATILIM BANKALARI DA BULUNUYOR MU?

Belirttiğiniz gibi Toprak Mahsulleri Ofisi, Türk Şeker ve Tarım Kredi Kooperatifleri başta olmak üzere sektör paydaşlarıyla yakın işbirliği içinde çalışmaktayız. Bunun dışında Borsamızda işlemlerin gerçekleştirilmesi ve takası sürecinde finansal kuruluşlar, Takasbank ve MKK yer almaktadır. ELÜS, Borsamızda işlem görmesinin yanı sıra kredi teminatı olarak da kullanılabilirdiğinden, ELÜS takas ve saklama hizmeti veren ve sözkonusu senedi teminat olarak kabul eden katılım bankalarıyla da çalışmamız bulunmaktadır.

TÜRİB HEM TÜRKİYE'DEKİ HEM DE YURT DIŞINDAKİ BANKALAR İÇİN LONDRA METAL BORSASI'NDAKİ KATILIM BANKALARININ FAALİYETLERİNİ İKAME EDEBİLECEK HİZMETLER SUNACAK MI?

Katılım finansı kapsamında yurt dışı piyasalarda gerçekleştirilen tevruk işlemlerinde ELÜS'ün ticarete konu edilmesi için Türkiye Katılım Bankaları Birliği ve üye bankaları ile yakın işbirliği içinde çalışma yürütmekteyiz. Bu bağlamda katılım finansı hassasiyetlerine uygun işlemlerin 2021 yılında devreye alınmasını hedeflemekteyiz.

ELÜS ALIM-SATIMINDAN ELDE EDİLEN KAZANÇLAR 31.12.2023'E KADAR GELİR VE KURUMLAR VERGİSİNDEN İSTİSNA EDİLMİŞTİR

EARNINGS FROM ELÜS TRADES HAVE BEEN EXEMPTED FROM INCOME AND CORPORATE TAX UNTIL 31.12.2023

on <https://www.turib.com.tr> And we seek no pre-requisite to accept investors. After they complete their registration, they can do their transactions on the TÜRİB ELÜS Transaction Platform (<https://platform.turib.com.tr>) with the username and password information that we will send to their phone numbers.

TÜRİB WORKS IN COOPERATION WITH MANY SHAREHOLDER INSTITUTIONS. ARE THERE PARTICIPATION BANKS AMONG THEM?

As you mentioned, we are in close cooperation with industry shareholders such as the Turkish Grain Board, Turkish Sugar Refineries Corporation, and Agricultural Credit Cooperatives. In addition, financial institutions, Takasbank, and MKK are also involved in the execution and clearing of transactions on our Exchange. Since ELÜS can be used as loan collateral as well as being traded on our Stock Exchange, we also work with participation banks that provide ELÜS clearing and custody services and accept the said bond as collateral.

CAN TÜRİB OFFER SERVICES THAT CAN SUBSTITUTE FOR THE ACTIVITIES OF THE PARTICIPATION BANKS IN THE LONDON METAL EXCHANGE FOR BANKS BOTH IN TURKEY AND ABROAD?

We are working in close cooperation with the Participation Banks Association of Turkey and its members in the context of replacing tawarruq transactions in foreign markets to ELÜS trade. In local markets, we aim to implement transactions in accordance with participation finance principles in 2021.

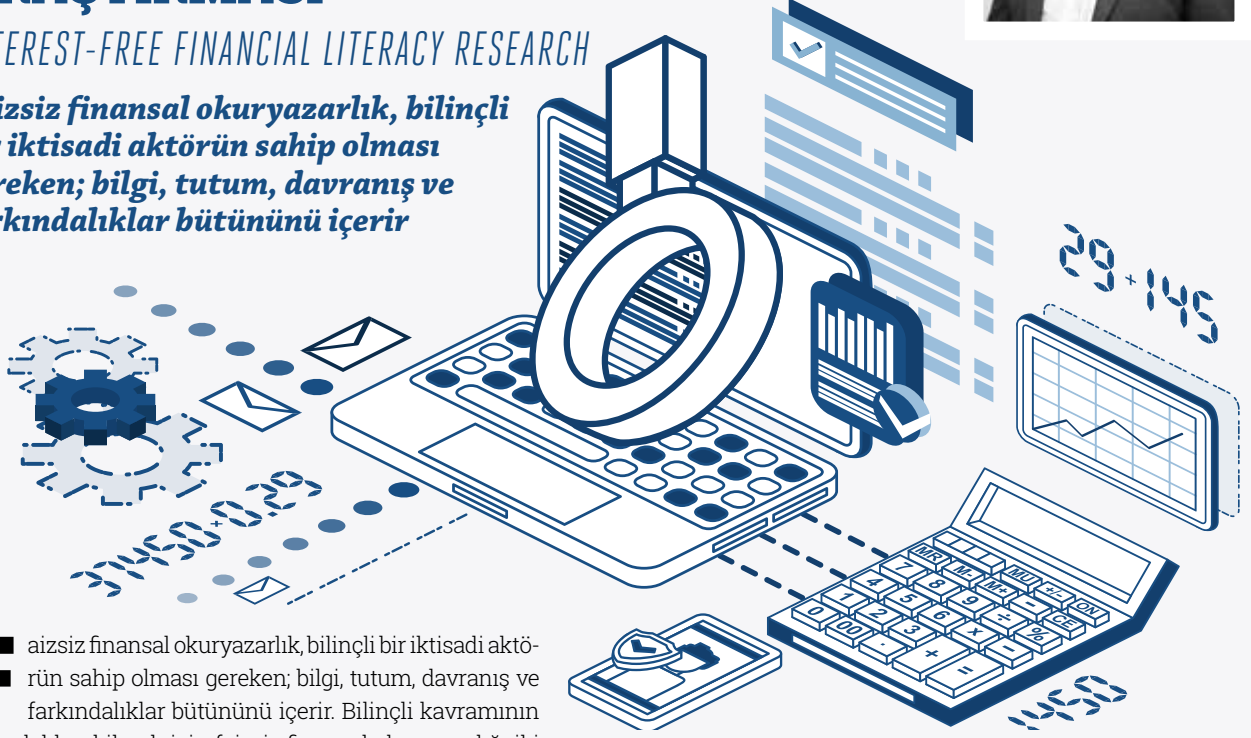

FAİZSİZ FİNANSAL OKURYAZARLIK ARAŞTIRMASI

INTEREST-FREE FINANCIAL LITERACY RESEARCH

Faizsiz finansal okuryazarlık, bilinçli bir iktisadi aktörün sahip olması gereken; bilgi, tutum, davranış ve farkındalıklar bütünüdür

Faizsiz finansal okuryazarlık, bilinçli bir iktisadi aktörün sahip olması gereken; bilgi, tutum, davranış ve farkındalıklar bütünüdür. Bilinçli kavramının altını doldurabilmek için faizsiz finansal okuryazarlığı iki yönlü değerlendirmek gerekir. Öncelikle faizsiz finansal okuryazarlık, fon fazlası bulunanların ekonominin sürdürülebilirliğine pozitif katkı sağlayabilecek şekilde varlıklarını faizsiz yönetme kavrayışını içerir. İkinci olarak fon açığı bulunanların, kaynak temininde faizden kaçınmasını sağlayacak donanım ve farkındalığı barındırır. Bir bakıma faizsiz finansal okuryazarlık, neyin faiz olduğunu, neyin ekonomik olarak faiz sonucu doğurduğunu analiz edebilme ve faizsiz çözümleri tespit edebilme kabiliyetidir. Diğer yönüyle de faizsiz finansal çözümler geliştirme ve bunları düzenleme yetkinliğini içine alır. Elbette, iktisadi sonucu faizle aynı olan; muğlaklık üzerinden menfaat sağlama, kumar, sağlığı ve kul hakkını ihlal eden finansal işlemlerin ayırt edilebilmesi bu analiz kabiliyetinin parçası olarak görülmelidir.

FAİZSİZ FİNANSAL OKURYAZARLIK ÇALIŞMALARI NE NOKTADA?

Faizsiz finansal okuryazarlığın geliştirilmesi kapsamında bugüne kadar birçok çalışma gerçekleştirilmiş ancak bunlar ortak bir vizyon ve strateji etrafında örgütleneme-

Interest-free financial literacy includes the set of knowledge, attitude, behaviour, and awareness that a conscious actor of the economy should have. In order to better express what we mean by awareness; it is necessary to evaluate interest-free financial literacy from two aspects. First of all, interest-free financial literacy includes the understanding of those with surplus funds to manage their assets without interest in a way that can contribute positively to the sustainability of the economy. Secondly, it includes the equipment and awareness that will enable those with fund deficits to avoid interest in fund procurement. In a sense, interest-free financial literacy is the ability to analyse what is interest, what causes interest economically and to identify interest-free solutions. On the other hand, it includes the ability to develop and regulate interest-free financial solutions. Of course, the ability to distinguish between financial transactions whose economic outcome is the same as an interest that benefits through ambiguity, gambling, health, and rightful share violations should be seen as part of this analytical capability.

Interest-free financial literacy includes the set of knowledge, attitude, behaviour, and awareness that a conscious actor of the economy should have

Konvansiyonel finansal okuryazarlık çalışmalarının unsurlardan birisi, geliştirilen ölçeklerle yapılan anket incelemelerdir

miştir. Konvansiyonel finansal okuryazarlık faaliyetlerinin sistematik yapısı, çalışmaların ortak amaç çerçevesinde konsolide edilmesi gerektiğini göstermektedir. Öyle zannediyorum ki faizsiz finansal okuryazarlığın örgütlenmesine dönük tartışmalar ilk defa bu yazıyla gündeme getirilmektedir. Konvansiyonel finansal okuryazarlık çalışmalarının unsurlardan birisi, geliştirilen ölçeklerle yapılan incelemelerdir. Faizsiz finansal okuryazarlık için etkin ölçek engelimiz bulunmaktaydı. Mevcut ölçekler, Arapça terminoloji çalışmalarının ötesine geçememişti. Nihayetinde iki seneyi aşan çalışmalar sonucu, etkin ölçek yokluğu sorununu aşmış bulunmaktayız. Hâlihazırda; Avrupa, Amerika, Afrika'da Surinam, ABD, Cibuti, Avusturya, Makedonya, Arnavutluk, Karadağ, Somali gibi 15 ülke üzerinde uygulanabilirliğini test ettiğimiz, evrensel nitelikli yegâne ankete sahibiz. Bu sayede, artık birçok ülkede mutabakat yapabilecek bir argüman elde ettik.

TÜRKİYE FAİZSİZ FİNANSAL OKURYAZARLIK ARAŞTIRMA RAPORU NASIL OLUŞTU?

Ortaya koyduğumuz ve sonuçları raporlanan Faizsiz Finansal Okuryazarlık Araştırma Projemizde sözkonusu ölçekten yararlanılmıştır. Dahası proje, ortak vizyon oluşturma düşüncesiyle TKBB'nin katkılarıyla gerçekleştirilmiş, Kurum'un süreç boyunca gösterdiği yapıcı tutum çok değerli olmuştur. Böylece çalışma, bu anlamda yapılacak projelerin ana referansı hâline gelmiştir. TKBB iş birliğiyle geliştirdiğimiz Türkiye Faizsiz Finansal Okuryazarlık Araştırma Projemiz, çok derinlikli ve ilgi çekici bulgulara ulaşmamızı sağlamıştır. Özellikle gençlerin ve kadınların katılım finansına yaklaşımı noktasındaki öngörülmezlikler bu çalışmayla bir miktar giderilmiştir. Çünkü anket

WHAT IS THE STATUS OF INTEREST-FREE FINANCIAL LITERACY STUDIES?

Many studies have been carried out so far within the scope of developing interest-free financial literacy, but they are not organised around a common vision and strategy. The systematic structure of conventional financial literacy activities shows that the studies should be consolidated within the framework of a common goal. I think this is the first time that discussions on the organisation of interest-free financial literacy have been brought to the fore here. One of the elements of conventional financial literacy studies is the survey studies conducted with advanced scales. We did not have an effective scale for interest-free financial literacy. The existing scales did not go beyond Arabic terminology studies. Fortunately, after two years of research, we came up with an effective scale. We currently have the only universal survey whose applicability was tested in 15 countries such as Suriname, USA, Djibouti, Austria, Macedonia, Albania, Montenegro, Somalia in Europe, America, Africa continents. In this way, we obtained an argument that can now be followed by customary monitoring in many countries.

HOW WAS TURKEY'S INTEREST-FREE FINANCIAL LITERACY RESEARCH REPORT CREATED?

This scale was used in our Interest-Free Financial Literacy Research Project, which we presented and reported its results. Moreover, the project was executed with the contributions of the TKBB with the idea of creating a common vision, and the constructive attitude of the Association throughout the process has been very valuable. Thus, the study has become the main reference of the projects to be made in this sense. Developed in cooperation with the TKBB, Turkey's Interest-Free Financial Literacy Research Project has enabled us to reach very deep and interest-

One of the elements of conventional financial literacy studies is survey studies conducted with advanced scales

çalışmamızda, bahsedilen gruplara daha fazla oranda ulaşılmıştır. Bu geri plan bilgileri yanında çok keyifli bir okuma sunan araştırmamız, bakış açılarımızı geliştirmek üzere nitelikli verilere erişim imkânı da vermiştir.

TÜRKİYE FAİZSİZ FİNANSAL OKURYAZARLIK ARAŞTIRMA RAPORU HANGİ SONUÇLARA ULAŞTI?

Araştırma raporundaki bulgular çok dikkat çekici ve temel tartışmalara bakışımızı değiştirebilecek önemde bulunduğunu belirtmek isterim. Üzerinde önemle durmamız gereken araştırma bulgularından birisi; Türkiye’de, az da olsa faiz karşıtlığı ile faiz oranı karşıtlığının birbirine karışabildiği yahut karıştılabildiğidir. Bunu bir handicap olarak değerlendirmektense bir avantaj ya da kaldıraç olarak kullanmayı tercih ettiğimi söylemek isterim. Tartışma alanımızı zenginleştirecek başka bir bulgu da faiz vermeye, faiz almaktan daha fazla eğilimli olmamızdır. Eğilimin bir sindirilmişlik veya çaresizlik hissiyle beslendiği tartışılabilirse de katılım finansı, tam da bu noktada farklılık ortaya koyabilir. Gündeme getirmek istediğim bir başka bulguya tekafulün katılım finansı segmentleri arasında en güçlü farkındalığı uyandırabileceğidir. Böylece katılım finansının diğer segmentlerinin tekafulü bir kaldıraç olarak kullanabileceğini tespit edebiliriz. En önemli bulgumuz ise etkin bir faizsiz finansal mimarinin Türkiye’de çok geniş (%92) bir kitlesi bulunabileceği sonucuna ulaşmamızdır. Bu bulgu üzerindeki vurguyu “etkin” kavramına yapmamız gerektiğini belirtmek isterim. Buna göre katılım finansı, niş bir gruba değil, sınırlandırılmayacak pazar paylarına hitap edecek bir potansiyeli haizdir. Bu anlamdaki veriler, vizyoner yaklaşımlara olan ihtiyacımızın artmış olduğunu göstermektedir.

Son olarak araştırmanın politika özel önerisinin, TKBB yöneticileriyle gerçekleştirdiğimiz toplantıda mutabık kaldığımız üzere hayat bulacağını da aktarmak isterim. Böylece Türkiye’de faizsiz finansal okuryazarlık başlığında gerçekleştirilen çalışmaların takip ve koordine edildiğini böylece ortak bir amaç etrafında örgütlendiğini görebileceğiz. Bu çalışmaların sinerjisiyle oluşacak faizsiz finansal derinlik ve hacim, Türkiye için önemli alanlar açacaktır. Hem Türkiye’ye hem çözüm bekleyen dünyaya katkı vermeye devam edeceğiz.

ing findings. It can be said that the unpredictability of the approach of especially young people and women to participation finance was somewhat eliminated by this study. Because we reached more to those groups in our research. Offering a very pleasant read in addition to this background information, our research has also given us access to qualified data to improve our perspectives.

WHAT ARE THE FINDINGS OF TURKEY’S INTEREST-FREE FINANCIAL LITERACY RESEARCH REPORT?

I would like to state that I find the findings in the research report very striking and quite important to change our view of the main discussions. One of the findings that we need to focus on is that interest opposition can be mistaken for interest rate opposition in Turkey. I would like to say that I prefer to use it as an advantage or leverage rather than see it as a handicap. Another finding that will enrich our area of discussion is that we are more prone to paying interest than receiving interest. It can be argued that the tendency is fuelled by a sense of intimidation or helplessness, but participation finance may change things at this very point. Another finding I would like to bring to the agenda is that takaful can raise the strongest awareness among the participation finance segments. Thus, we can say that other segments of participation finance can use takaful as leverage. Our most important finding is that an effective Islamic financial architecture can find a very wide audience in Turkey (92%). I would like to state that we should place the emphasis on this finding on the concept of “effectiveness”. Accordingly, participation finance has the potential to appeal not to a small group but to unrestricted market shares. The data in this sense show that our need for visionary approaches has increased.

Finally, I would like to say that the special policy proposal of the research will come to life as we agreed in the meeting that we held with TKBB administrators. So, we will be able to see that the operations under the title of interest-free financial literacy are followed and coordinated, thus being organised with a common purpose. The interest-free financial depth and volume to be created by the synergy of these works will open important areas for Turkey. We will continue to contribute both to Turkey and to the world.

**15 ÜLKEDE
UYGULANABİLİRLİĞİNİ
TEST ETTİĞİMİZ,
EVRENSEL NİTELİKLİ
YEGÂNE ÖLÇEĞE
SAHİBİZ**

*We have the only
universal scale
whose applicability
was tested in 15
countries*

Bankacılık işlemleri Kuveyt Türk Mobil'de

TELEFON MESAFESİNDE

Kuveyt Türk Mobil ile
bankacılık işlemlerinizi
şubeye gitmeden,
anında gerçekleştirin!

KUVEYTTÜRK
SAĞLAM BANKACILIK

444 0 123

www.kuveytturk.com.tr

TKBB Genel Sekreteri TKBB Secretary General Osman Akyüz

KATILIM FİNANS TERİMİNİ

Küresel Literatüre Kazandırdık

*WE ADDED THE CONCEPT OF PARTICIPATION FINANCE INTO THE
GLOBAL LITERATURE*

TKBB Genel Sekreteri Osman Akyüz ile katılım finans sisteminin, küresel bankacılık sektöründeki yerini ve sektördeki uluslararası çalışmalarını konuştuk.

We talked to Osman Akyüz, TKBB Secretary-General, about participation finance system's place in the global banking industry and the international activities of the sector

Bilhassa İslam ülkeleri, ayrıca Müslüman azınlıkların yaşadığı bölgelerde faizsiz finans teşebbüsleri gün geçtikçe artıyor

TKBB Genel Sekreteri Osman Akyüz ile katılım finans sisteminin, küresel bankacılık sektöründeki yerini ve sektördeki uluslararası çalışmaları konuştuk.

KATILIM FİNANS KAVRAMININ KÜRESEL BOYUTU HAKKINDA NE DÜŞÜNÜYORSUNUZ?

Katılım bankacılığı sadece Türkiye’de uygulanan bir sistem değil. Bilhassa İslam ülkeleri ve ayrıca Müslüman azınlıkların yaşadığı bölgelerde faizsiz finans teşebbüsleri gün geçtikçe artıyor. Özellikle son zamanlarda Türki Cumhuriyetlerde ve Afrika’da, katılım bankacılığı sistemine geçiş isteklerinin yoğunlaştığı bilgisi bizlere de yansıyor. Mevcut beklentiler ve misyonumuz gereği, Birlik olarak çalışmalarımızı biraz daha uluslararası boyuta taşıma ihtiyacı hissediyoruz. Zira katılım finans sistemini kullanan ya da merak eden kitlenin bize yönelik bir merakı var. Neden dersiniz biz, dünyada faizsiz bankacılığa katılım bankacılığı dedik ve bu kavramı mevcut sistem ile özdeşleştirdik. Hâlihazırda bazı ülkelerde ve İslami finans ile ilgili çalışma ve raporlarda “katılım finans” kavramı kullanılıyor ve yaygınlaşıyor. Yani katılım finans terimi küresel terminolojiye geçmiş durumda bulunuyor. Keza yine Fas’ta, bu bankacılık sisteminin adı katılım bankacılığı olarak tespit edildi ve kanuni düzenlemelere de bu şekilde yerleşti. Bildiğim kadarıyla uluslararası kurumlar, özellikle de derecelendirme kuruluş ve kurumları katılım bankacılığı tabirini biliyor ve güncel literatürde kullanıyor.

KATILIM FİNANS SİSTEMİNİN ULUSLARARASI ARENADAKİ TANINIRLIĞI ADINA NE GİBİ HEDEFLER BELİRLERİNİZ?

Bizler katılım finans sistemini, 35 sene içerisinde sıfırdan oluşturduk. Sözünü ettiğim bu sistem karma değil tamamen kendine has kuralları olan bir yapı. Her ne kadar geleneksel sistemin içinde gibi görülsün ve onun yanında anılsa da hususi kuralları olan ve bu çerçevede ilerleyen bir mekanizma. Bu sebeple, Türkiye’de İslami bankacılık yapan ve yapmak isteyen kurumlar, ürünlerini ve hizmetlerini katılım finans ismi altında sunmak durumunda. Buradaki

We talked to Osman Akyüz, TKBB Secretary-General, about participation finance system’s place in the global banking industry and the international activities of the sector.

WHAT DO YOU THINK ABOUT THE GLOBAL DIMENSION OF PARTICIPATION FINANCE CONCEPT?

Participation banking system is not exclusively operating in Turkey. We see interest-free finance initiatives increasing especially in Islamic countries and also regions where Muslim minorities live. We hear the demands for switching to participation banking system especially in Turkic Republics and African countries. Based on the current expectations and our mission, we feel the need to carry our activities to more international areas. Those who use or at least who are interested in the participation finance system are curious about what we do. We changed the name of the interest-free banking system to participation banking and integrated the concept into the existing system. The concept of “participation finance” is being used in some countries at studies and reports on Islamic finance. The term participation finance is now in global terminology. Morocco is a great example of that; the country decided to call the system participation banking and adopted its legal regulations accordingly. To the best of my knowledge, international institutions, rating agencies and organisations are aware of the term participation banking and use it in their current literature.

WHAT GOALS HAVE YOU SET TO INCREASE THE RECOGNITION OF THE PARTICIPATION FINANCE SYSTEM IN THE INTERNATIONAL AREA?

We developed the participation finance system from scratch in 35 years. This is not a hybrid system but a structure with its own rules. Even though it is regarded to be within the conventional system and mentioned pretty much along with it, it is a mechanism with specific rules that progresses in its own way. Therefore, institutions who operate or wish to operate in the Islamic banking sector in Turkey provide their products and services under this umbrella term. They

We see interest-free finance initiatives increasing especially in Islamic countries and also regions where Muslim minorities live

düzenleme ve regülasyonlara uymak mecburiyetinde. Dolayısıyla bizler de bu benzersiz bankacılık ekosistemini büyütmek ve mevcuttaki finansal mimariyi daha ileriye taşımak için gayret gösteriyoruz. Bunda da epey mesafe kat ettik. Biliyorsunuz, 2015'te bir strateji belgesi çerçevesinde katılım finans sistemini hem yerel hem de küresel piyasada geliştirme, tanıma ve anlatma stratejisi benimsedik. Bu doğrultuda dünyadaki gelişmeleri de daha yakından takip etmeye başladık. Hatta bu yıl içinde uluslararası ilişkilerimizi geliştirebilmek, sektörün bilinirliğini artırmak ve kendimizi bu mecalarda tanıtmak adına Fatma Çınar Hanım'ı da ekibimize dâhil ettik.

BAHSETMİŞ OLDUĞUNUZ HEDEFLERİN HARİCİNDE, TKBB'NİN VE KATILIM FİNANS SİSTEMİNİN KÜRESEL ÇAPTA BİLİNİRLİĞİNİ ARTIRMAK ADINA YÜRÜTTÜĞÜNÜZ SOMUT ÇALIŞMALAR VAR MI?

Tabii. Biraz önce söylediğim gibi hem dünyadaki çalışmaları ve kurumları daha yakından takip ediyor hem de bu doğrultuda ekibimizi genişletiyoruz. Bu sayede yurt dışından alabileceğimiz, sisteme uygulayabileceğimiz ürünleri de Türk katılım finans sistemine uyarlamaya ve sektörde çalışan bankalarımızın, yurt dışındaki finansal kuruluşlarla yakın ilişki kurmasını sağlamaya gayret gösteriyoruz. Üyelerimizi ve Birliğimizi tanıtmak adına karşılıklı ilişkileri azami düzeyde tutmaya çalışıyoruz.

Bunun yanında hâlihazırda zaten uyguluyor olduğumuz birçok çalışma da mevcut. Örneğin düzenlediğimiz eğitim faaliyetleriyle İslami bankacılık hakkında yerel ve uluslararası düzeyde bilgi ve deneyim aktarımı yapıyoruz. Dünyanın her yerindeki İslami bankalar ile iş birliği içinde çalışıyor, buradaki muhabir bankalarımız vasıtasıyla kendimizi ve katılım finans sistemini yurt dışında daha iyi anlatmaya çalışıyoruz. Sözünü ettiğim bu kuruluşlarda çalışanlara yönelik eğitim faaliyetleri düzenliyoruz. Yakın zaman önce de bu doğrultuda, bir sertifika programı başlattık. Üç gün süren program doğrultusunda, katılımcılara faizsiz bankacılık ekosistemini, sistemin Türkiye'deki düzenini ve ilgili kurum ile kuruluşlarını detaylıca anlattık. Böylece ciddi manada efektif bir bilgilendirmeye öncülük etmiş

Dünyanın her yerindeki İslami bankalar ile iş birliği içinde çalışıyoruz

We work in cooperation with Islamic banks all around the world

need to comply with the regulations and arrangements here. Thus, we strive to grow this unique banking ecosystem and to further the current financial architecture. And I can say we have come a long way. As you know, we adopted the strategy of introducing, promoting and developing the participation finance system in the domestic and international markets in 2015. And we started to follow the developments in the world more closely. We also included Fatma Çınar in our team this year in order to improve our international relations, increase awareness for the sector and introduce ourselves in the area.

APART FROM THE GOALS WE TALKED ABOUT, DO YOU CONDUCT ANY ACTIVITIES CURRENTLY TO INCREASE THE INTERNATIONAL RECOGNITION OF TKBB AND THE PARTICIPATION FINANCE SYSTEM?

Sure, we do. As I mentioned earlier, we now follow the international activities and institutions more closely and expand our team in this direction. We conduct activities to integrate the products that we've seen abroad into the Turkish participation finance system, and to ensure that our banks in the sector develop close relations with financial institutions abroad. We try to keep our mutual relations at the highest level in order to introduce and promote our members and our association.

There are also other activities and projects we currently implement. For example, we try to increase national and global awareness on Islamic banking through our both local and international training activities. We work in cooperation with Islamic banks all around the world, and try to introduce and promote ourselves and the participation finance system better through our correspondent banks in other countries. We organise training activities for the employees of the institutions I've talked about. We initiated a certificate program a while ago. In that three-day program, we explained the participation bank-

olduk. Sanıyorum önümüzdeki süreçte bu çalışmadan önemli neticeler elde edeceğiz.

Somut çalışmalarımızın bir diğer örneği, farklı İslam ülkelerindeki katılım bankacılığı kurumlarıyla oluşturduğumuz iyi ilişkiler oldu. Kısa bir süre önce Bahreynle bir iş birliği anlaşması imzaladık. Şimdi ise Fasla aynı çalışmayı yapıyoruz. Cibuti'den resmî bir heyeti ağırladık. Onlara hem katılım bankacılığı hakkında geniş çaplı bir sunum yaptık hem de üye bankalarımızla tanışmalarını sağladık. Buradan çok iyi bir intibayla ayrıldılar. Bizlerle irtibat hâlinde olmak istediklerini ve katılım finans modelini ülkelerine uyarlamak istediklerini belirttiler. Bunun yanında Azerbaycanla da yakın ilişki içindeyiz. Orada da İslami bankacılık yapmak isteyen ya da bu modele ilgi duyan kişilere yönelik sertifika programları düzenliyoruz. Şimdi ise İslam Kalkınma Bankası ve IRTI ile yakın ilişkiler oluşturarak bu kurumların Marmara Üniversitesi İslami Finans Enstitüsü (MÜİSEF) ile iş birliğini sağlamaya çalışıyoruz. Keza yine Birleşmiş Milletler'in (BM) faizsiz finans kurumuyla yoksulluk üzerine bir iş birliği anlaşması çalışmamız olacak. Yani burada hakikaten ciddi bir emek sözkonusu. Bu yüzden çalışmalarımıza son sürat devam ederken iki ayda bir yayınladığımız Katılım Finans dergisini de mevcut globalleşme çalışmalarımıza dâhil etmeye karar verdik. İnşallah, dergimiz bundan böyle hem Türkçe hem İngilizce formatta yayınlanarak lokalın yanı sıra küresel sektöre de hitap edecek ve küresel İslami finans sektörünün aktörleri için ücretsiz olacaktır

2015 YILINDA HAZIRLANAN STRATEJİ BELGESİ REVİZE EDİLİYOR. BELGE HANGİ HEDEFLER DOĞRULTUSUNDA GÜNCELLENMİŞ OLACAK?

2015'te hazırlamış olduğumuz strateji belgesini güncelliyoruz. İnşallah çok kısa bir süre sonra tamamlanmış olacak. Çalışmada esas amacımız; katılım finans sektörünün tanıtımını yapmak ve bankacılık sektörü içinde stratejik hedefimiz olan yüzde 15'lik pazar payına ulaşabilmek için günümüz ihtiyaçlarına göre bir yol haritası belirlemek. Bu doğrultuda; sektörün tanıtımı, ürün çeşitliliği ve dijitalleşme başta olmak üzere altı ana strateji belirledik. Böylece katılım finans sektörünün Türkiye ve dünyada, geleneksel finans yöntemleri ile rekabet edebilecek bir seviyeye taşınmasını sağlamak istiyoruz. Yani hem katılım bankacılığı sisteminin geliştirilmesi hem de bu bankacılık türünün enformasyonu misyonunu yürütüyoruz.

BİZLER KATILIM FINANS SİSTEMİNİ, 35 SENE İÇERİSİNDE SIFIRDAN OLUŞTURDUK

WE DEVELOPED
THE PARTICIPATION
FINANCE SYSTEM
FROM SCRATCH IN 35
YEARS

ing ecosystem, how the system is operating in Turkey and the related institutions and agencies to the participants. What we did was to pave the way for effective and substantial information exchange on the concept. I believe that we will achieve great results from this initiative in the long term.

Another example for our activities can be the good relations we have established with participation banking institutions in different Islamic countries. We signed a cooperation agreement with Bahrain only a short while ago. And we are working in the same direction with Morocco. We received an official

delegation from Djibouti. We made a comprehensive presentation to them on participation banking and introduced them to our member banks. And I believe we made a good impression on them. They said they wanted to stay in contact and integrate the participation finance model into their country. We are also in close relations with Azerbaijan. We organise certificate programs for people who want to do Islamic banking or are interested in the model. Now, we currently maintain close relations with the Islamic Development Bank and IRTI, and try to achieve cooperation with the Islamic Finance Institute at Marmara University (MUISEF). We will also work on a cooperation agreement with the interest-free financial institution of the United Nations (UN) on poverty. As you can see, we invest lots of our labour in this work. That's why we wanted to include our bimonthly journal Katılım Finans into our globalisation activities. From now on, our journal will be published in both Turkish and English to appeal to the global sector as well as the local and it will be complimentary journal for the participants of whole global Islamic finance industry.

THE 2015 STRATEGY DOCUMENT IS NOW BEING REVISED. IN WHAT WAYS WILL IT BE UPDATED?

We are updating the strategy document that we prepared in 2015. It will hopefully be completed in a short time. Our main goal with this revision is to promote the participation finance sector and determine a road map to reach our strategic target of 15 per cent market share in the banking sector in line with our needs. With that in mind, we determined six main strategies, especially for the promotion of the sector, product diversity and digitalisation. We want to carry the participation finance system to a level that it can compete with the conventional finance sector in Turkey and around the world. In other words, our missions are both the development of the participation banking system and increasing awareness on this banking model.

TKBB Danışma Kurulu Başkanı | Chairperson of TKBB Advisory Board | Prof.Dr.Hasan Hacak

Katılım Bankacılığı
**STANDARTLARININ
HAZIRLANMASINA ODAKLANDIK**
*WE HAVE FOCUSED ON PREPARING THE PARTICIPATION
BANKING STANDARDS*

Merkezi Danışma Kurulu Başkanı Prof. Dr. Hasan Hacak, Kurul'un katılım bankacılığı ekosistemine sunacağı katkıları Katılım Finans dergisi aracılığıyla değerlendirdi

Prof. Dr. Hasan Hacak, Chairperson of Central Advisory Board, talked about the Board's contributions to the participation finance ecosystem in "Katılım Finans" journal

Kurulumuzun görevini yürütmesinin ve kendi özgür görüşünü ortaya koyabilmesinin imkânları oluşturulmuş durumda

Merkezi Danışma Kurulu Başkanı Prof. Dr. Hasan Hacak, Kurul'un katılım bankacılığı ekosistemine sunacağı katkıları Katılım Finans dergisi aracılığıyla değerlendirdi.

MERKEZİ DANIŞMA KURULU BAŞKANI OLARAK YAPININ İŞLEYİŞİ VE FAALİYETLERİ HAKKINDA BİLGİ VERİR MİSİNİZ?

Merkezi Danışma Kurulu; BDDK'nin (Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu) 2018 yılı başlarında aldığı bir kararla, TKBB (Türkiye Katılım Bankaları Birliği) bünyesinde oluşturuldu ve 2018 yılının Mayıs ayında da çalışmalarına başladı. Kurulumuz henüz iki buçuk yaşında diyebiliriz. Türkiye'de Türk Katılım Finans Ekosistemi için çok büyük öneme sahip bu kurulun oluşturulmasının nispeten geç kalınmış bir çaba olduğunu düşünüyorum.

Danışma Kurulu'nun oluşumundan bahsetmek gerekirse, tebliğe bağlı kalarak oluşturulan Kurulumuz yedi üyeden meydana geliyor. Bir tanesi aynı zamanda Din İşleri Yüksek Kurulu üyesi olmak üzere İslam hukuku profesörü beş üye, sektörde uzun süre üst düzey yöneticilik yapmış bir üye ve hukuk doçenti bir üye Kurul'da yer alıyor. Ayrıca Danışma Kurulu'na bağlı olarak tam zamanlı çalışan uzmanlar heyetimiz de sekreteryaya görevini yürütmekle birlikte gündeme alınan konularla ilgili araştırmalar ve raporlar hazırlayarak kurula yardımcı oluyor.

Katılım bankacılığının fikhî açıdan meşrû yöntemlere bağlılık gibi bir ilkesi olması, belirli iddiaları ve tezleri olan bir bankacılık olarak kendini takdim etmesi sebebiyle bu faaliyetlerin meşru sınırlarının belirlenmesi önem arz ediyor. Bu doğrultuda Danışma Kurulu'nun öncelikli kuruluş amacı da ülkemizde katılım bankacılığı faaliyetlerinde esas alınacak meslek ilke ve standartlarını belirlemek ve ilgili faaliyetlerin bu standartlara uygun olarak yerine getirilmesine zemin hazırlamak. Dolayısıyla Danışma Kurulu tarafından bankaların uygulamalarında referans alacakları standartların belirlenmesi, diğer faydalarının yanında özellikle de bu kurumlara toplum nezdinde duyulan güvenin artmasına vesile olacak.

Prof. Dr. Hasan Hacak, Chairperson of Central Advisory Board talked about the Board's contributions to the participation finance ecosystem in Katılım Finans.

AS THE CHAIRPERSON OF THE CENTRAL ADVISORY BOARD, COULD YOU ELABORATE ON THE FUNCTIONING AND ACTIVITIES OF YOUR STRUCTURE?

Central Advisory Board, was established within TKBB (Participation Banks Association of Turkey) by the decision of the BRSA (Banking Regulation and Supervision Agency) and started its operations in May 2018. Our Board is just two and a half years old. I believe that Turkey has slightly been late in establishing such a significant institution which has systematic importance at the Turkish Participation Finance Ecosystem.

Being formed with a communiqué, our Advisory Board consists of seven members. It consists of five Islamic law professors -one of them is also a member of the High Board of Religious Affairs-, and a member who has been a senior manager in the industry for a long time, and a law professor. Additionally, we have specialists affiliated with the Advisory Board that conduct secretarial works or do research and prepare reports on the issues raised.

It is important to determine the legal limits of activities since the participation banking has a principle to comply with the permissible methods of Islamic law and present itself as a structure with certain assertions and arguments. In this direction, the primary founding purpose of the Advisory Board was to determine the professional principles and standards to be taken as a basis in participation banking activities in our country and provide a foundation for conducting these activities in accordance with these standards. In this way, we, as the Advisory Board, want to determine the standards for banks to take them as a reference in their practices and to increase society's trust especially in these institutions, as well as providing other benefits.

ARE CENTRAL ADVISORY BOARD'S DECISIONS LEGALLY BINDING?

"Legally binding" may not be the right phrase; however, our Advisory Board's decisions and standards are binding for

The opportunities for our Board to carry out its tasks and to express its own free opinions have been formed

MERKEZİ DANIŞMA KURULU'NDA ALINAN KARARLARIN KANUNEN BAĞLAYICILIĞI BULUNUYOR MU?

"Kanunen bağlayıcılık" doğru bir ifade olmayabilir belki ama Danışma Kurulumuzun kararları ve çıkardığı standartlar, katılım bankaları açısından bağlayıcı özellik taşıyor. TKBB Yönetim Kurulu'nun 2018 yılında aldığı karar ile kabul edilen "Danışma Kurulu'nun oluşumu, görev, çalışma usul ve esasları hakkında Tebliğ" gereğince Danışma Kurulu'nun yetkisi alanında aldığı kararlara ve belirlenen meslek ilke ile standartlarına aykırı hareket ettiği tespit edilen katılım bankalarına, TKBB Yönetim Kurulu tarafından Kanun'un 81'inci maddesi hükümleri kapsamında idari yaptırım uygulanacağı ve bu durumun BDDK'ye bildirileceği karara bağlandı. Kurulun gücü ve önemi biraz da burada yatıyor.

Kurulun diğer önemli bir gücü de bağımsız bir kurul olması. Kurulumuzun görevini yürütmesinin ve kendi özgür görüşünü ortaya koyabilmesinin imkânları oluşturulmuş durumda. Danışma Kurulumuzun karar ve standartları yürürlüğe girdikçe, sektördeki uygulamaların da standart, daha düzenli ve şeffaf hâle geleceğini düşünüyorum.

MERKEZİ DANIŞMA KURULU'NUN GEÇMİŞ DÖNEM ÇALIŞMALARıyla İLGİLİ BİLGİ VERİR MİSİNİZ? BU ÇALIŞMALARIN ORTAK AMACI NEDİR?

Danışma Kurulumuz, henüz yeni bir kurum olmakla birlikte ben, kuruluş ve istikrar aşamasını tamamladığımızı düşünüyorum. Geçmiş dönemde sektörden gelen birçok talebe yönelik cevaplar verdik ve kararlar aldık. Bunun yanında ana işimiz olan bahsettiğim standartların hazırlanması noktasında da önemli bir aşama kaydettik. Tevarruk ve pay senedi standardını tamamladık, murabaha standardına da son hâlini vermek üzereyiz. Danışma Kurulumuz, bu doğrultuda öncelikle katılım bankacılığı standartlarının hazırlanmasına odaklanmış durumda. Standartların hazırlanması uzun bir süreç ve titiz bir çalışma gerektiriyor. Birçok toplantı, istişare ve çalıştay gibi faaliyetler yapılarak bu standartlar hazırlanıyor. Standartlarımız yakın zamanda birer birer yayınlanıp resmî hüviyet kazandıkça, Türkiye'deki katılım bankacılığı için yeni bir aşamaya geçilecek diyebilirim.

MERKEZİ DANIŞMA KURULU'NUN ULUSLARARASI İLİŞKİLERİ HAKKINDA NELER SÖYLEMEK İSTERSİNİZ?

Merkezi Danışma Kurulumuz, nispeten yeni bir kurum ve şu ana kadar yoğun bir gündemle çalışıyor. Bu sebeple dünyadaki

Geçmiş dönemde sektörden gelen birçok talebe yönelik cevaplar verdik ve kararlar aldık

In the past, we responded to many requests from the industry and took decisions

participation banks. According to the "Communiqué on the Formation, Duty, Working Procedures, and Principles of the Advisory Board" accepted with TKBB Board's decision in 2018, it was decided that participation banks found to be violating the decisions taken by the Advisory Board in its realm of authority, and the professional principles and standards would be imposed to administrative sanctions by the TKBB Board of Directors within the scope of the provisions of Article 81 of the Law, and this situation will be notified to the BRSB. Here lies the strength and the importance of the Board.

Another important strength of the Board is our independence. The opportunities for our Board to carry out its tasks and to express its own free opinions have been formed. In my opinion, the applications in the sector will be more standard, more regular, and transparent as the decisions and standards of our Advisory Boards come into force.

COULD YOU GIVE US INFORMATION ON THE PAST ACTIVITIES AND OPERATIONS OF CENTRAL ADVISORY BOARD ? WHAT IS THEIR COMMON PURPOSE?

Our Advisory Board is still relatively new, but I think that we have completed our formation and stability phase. In the past, we responded to many requests from the industry and took decisions. In addition to that, we have made great progress in preparing standards, which is actually our main job. We completed the tawarruq and share certificate standards and are about to finalise the murabaha standard. In this direction, our Advisory Board has primarily focused on preparing participation banking standards. The preparation process of the standards requires a long time and rigorous efforts. These standards are prepared through many activities such as meetings, consultations, and workshops. I can say that as we publish our standards one by one soon and add an official capacity to them, the participation banking in Turkey will move to a new stage.

WHAT COULD YOU SAY ABOUT THE INTERNATIONAL RELATIONS OF THE CENTRAL ADVISORY BOARD?

Our Central Advisory Board is still relatively new and works under a very busy schedule. We are gradually putting the issues on our agenda, which involves cooperation

MERKEZİ DANIŞMA KURULU, 7 ÜYEDEN MEYDANA GELİYOR

*CENTRAL ADVISORY
BOARD, CONSISTS OF 7
MEMBERS*

benzeri kurumlarla işbirliği noktasında yapmayı planladığımız hususları henüz fiiliyata aktarma aşamasındayız. Bu anlamda AA-OIFI, IIFM, IFSB, İslam Fıkıh Akademisi gibi kurumlarla bazı işbirliği projelerimiz var. Bazı üyelerimiz, aynı zamanda IIFM Shari'ah Board üyesi, benzer bir durum AAOIFI ile de sözkonusu olacak. Zaman zaman karşılıklı ziyaretler ve ortak çalışmalarla bu işbirliğini geliştirmeyi düşünüyoruz. Merkezi Danışma Kurulu olarak uluslararası yetkinliklerimizi ve ağımızı geliştirmek için 2021 yılından diğer ülkelerdeki danışma kurulları ile ortak çalışma imkânlarını değerlendirerek, kurulumuzun global İslami finans endüstrisi içerisindeki aktifliğini ve bilinirliğini artırmayı hedefliyoruz. Bu konuda TKBB Uluslararası İlişkiler Bölümü ile beraber çalışmalarımızı yürütüyor olacağız.

TÜRKİYE'DEKİ KATILIM BANKACILIĞI EKOSİSTEMİNİN GÜNCEL DURUMU HAKKINDA NELER SÖYLEMEK İSTERSİNİZ? SİSTEMDE EKSİK GÖRDÜĞÜNÜZ VE İYİLEŞTİRİLMESİ GEREKTİĞİNİ DÜŞÜNDÜĞÜNÜZ NOKTALAR BULUNUYOR MU?

Türkiye'de katılım bankacılığı uzun zamandır mevcut olmakla birlikte bununla orantılı bir şekilde ekosistem tam olarak oturmuş ve gelişmiş durumda değil. Sistemin en köklü ve temel bazı ihtiyaçları olduğu kanısındayım. Bunların başında da katılım bankalarının daha rahat hareket edebilmesi ve kendi prensiplerini pratiğe daha iyi yansıtabilmesi için gerekli bazı yasal düzenlemelerin yapılması gerektiğini düşünüyorum. Sözkonusu düzenleme ve çözümlerin, lokal ve geçici çözümler olarak değil de yukarıdan küllü bir bakışla planlanması gerekiyor. Bu kolay bir işlem değil, ciddi bir irade ve planlama gerektiriyor. Bunun yanında bankacılık ile birlikte katılım sigortacılığının eş zamanlı olarak gelişmesi ve Borsa'da katılım endeksinin oluşması için çalışılmasının da önemli olduğunu düşünüyorum. Ayrıca üniversitelerde lisans ve lisansüstü düzeyde bu alanlarda çalışmalar yapılıyor. Ancak akademik camia ile sektör arasındaki iletişimin de geliştirilmesi gerekiyor.

EKLEMEN İSTEDİKLERİNİZ VARSA ONLARI DA DİNLEMEN İSTERİZ...

Biz ülkemizin tarihi ve ilmî geçmişini de dikkate alarak, kendi standartlarımızı oluşturmak istiyoruz. Bunun için ülkemizdeki akademik gelişim yeterli. Ancak koordinasyon, uyumlu çalışma ve desteğe ihtiyaç var. Üretilebilecek bu standartların tüm dünyaya model ve örnek olabilecek seviyede olmaması için bir neden göremiyorum. Bazı standartlar üzerindeki çalışmalarımız bitmek üzere. Bunların yayınlanıp uygulamaya geçmesiyle Türkiye'deki katılım bankacılığının yeni bir döneme gireceğini söyleyebilirim.

with similar institutions in the world. We have cooperation projects with institutions such as AAOIFI, IIFM, IFSB, and Islamic Fiqh Academy. Some of our members are also members of the IIFM Shari'ah Board, and we will achieve a similar status with the AAOIFI. We are thinking about improving this cooperation through mutual visits and joint operations. As the Central

Advisory Board, we aim to make our Board more active and well-known in the global Islamic finance industry as of 2021 by cooperating with the advisory boards of other countries which will enhance our international capabilities and network. We will conduct our activities in this regard together with the TKBB International Relations Department.

WHAT COULD YOU SAY ABOUT THE CURRENT SITUATION OF THE PARTICIPATION BANKING ECOSYSTEM IN TURKEY? DO YOU THINK THAT THERE ARE SOME DEFICIENCIES AND POINTS REQUIRING IMPROVEMENT IN THE SYSTEM?

Although participation banking has been around in Turkey for a long time, its ecosystem has not been fully established or developed accordingly. In my opinion, the system has some radical and basic requirements. The ecosystem especially needs certain legal regulations to act more freely and transfer its principles into practice more openly. Those regulations and solutions should not remain on the local level but be permanent and planned with a universal perspective. This is not an easy process; it requires serious will and planning. Additionally, it is important to develop the participation insurance sector simultaneously with banking and work towards creating a participation index in the Stock Exchange. Studies are also carried out in these areas at undergraduate and graduate levels of universities. However, the academic community and the sector need to develop their existing communication further.

WE WOULD LIKE TO LISTEN IF YOU HAVE OTHER THINGS TO MENTION...

We want to set our own standards with our country's historical and scientific background in mind. The academic development in our country for this is quite sufficient. However, we need coordination, harmony, and support. I do not see why these standards cannot be a model and example for the whole world. We are close to completing some of our standards. With their publication and implementation, I believe that participation banking in Turkey will step into a whole new era.

Austriacard Türkiye CEO'su | Austriacard Turkey CEO | **Burak Bilge**

AUSTRIACARD TÜRKİYE,

Yüksek Güvenlikli Hizmetler Sunuyor

AUSTRIACARD TURKEY OFFERS HIGH-QUALITY SERVICES

***Austriacard'ın, ülkemizdeki hizmetlerini, çalışma prensiplerini ve ürünlerini
Austriacard Türkiye CEO'su Burak Bilge'den dinledik***

We listened to Burak Bilge, Austriacard Turkey CEO, talking about their services, working principles, and products in our country

“Metal kartlar” benzersiz bir müşteri deneyimi sunuyor

Austriacard, 123 yıllık global geçmişinden edindiği birikim ve deneyim ile müşterilerine yüksek güvenlikli akıllı kart hizmetleri ve yeni nesil dijital çözümler sunuyor. Bizler de kurumun ülkemizdeki hizmetlerini, çalışma prensiplerini ve ürünlerini Austriacard Türkiye CEO’su Burak Bilge’den dinledik.

ŞİRKETİN KURULUŞ ÖYKÜSÜNDEN BAHSEDER MİSİNİZ?

Austriacard Türkiye, merkezi Viyana’da bulunan ve 123 yıllık geçmişi olan Austriacard AG’nin İstanbul’da kurulu ve 1996 yılından beri bankalar, e-para kuruluşları, belediyeler, kamu kurumları, oteller, hava yolu şirketleri, akaryakıt zincirleri gibi birçok farklı sektörden kuruluşla, yüksek güvenlikli akıllı kart hizmetleri ve çözümleri sunan iştiraklerinden biridir.

Visa, Mastercard, American Express, Discover, Troy gibi ödeme kuruluşlarınca sertifikalandırılmış, Türkiye’nin öncü kart kişiselleştirme operasyon merkezi ile bilgi güvenliği faaliyetlerini yürüten ACT Kart; son yıllarda Türkiye’de yaptığı maddi ve teknolojik yatırımlar ile ülkemizdeki pazar payını büyütürken, holdingimizin dijital dönüşüme dair yeni vizyonu doğrultusunda dijital güvenliğe yönelik yeni ürün ve hizmetleri de sunan finansal teknoloji şirketi olma yönünde emin adımlar ile ilerlemekte.

AUSTRIACARD TÜRKİYE’NİN YOL HARİTASI VE 2021 YILI HEDEFLERİ NELERDİR?

ACT Kart olarak İstanbul operasyon merkezimizde her ay 2 milyon banka müşteri bilgisini işliyoruz. Bu bilgileri işlediğimiz yüksek güvenlikli üretim alanlarımızı, gelişen iş hacimleri ve çeşitliliği paralelinde büyütme arzusunda yız. Ayrıca grubumuzun dijital dönüşüm vizyonuna uygun geliştirdiğimiz dijital kanallardan “müşteri kimlik doğrulama” iş akışlarının güvenli şekilde gerçekleşmesini sağlayacak “Dijital Onboarding” ürünümüzün Türkiye’de satışını gerçekleştireceğiz.

“Digital Onboarding” süreçleri ile ilgili ilk gelişme 2020 yılı Mart ayında yaşanmış, BDDK’nın yayımladığı “Bankaların Bilgi Sistemleri ve Elektronik Bankacılık Hizmetleri Yönetmeliği” ile “Müşterini Tanı (KYC)” ve “sözleşme” prosedürlerinin dijital kanallardan yürütülebilmesinin önü

Austriacard offers high-security smart card services and next-generation digital solutions to its customers with its 123-year global background and experience. We listened to Burak Bilge, Austriacard Turkey CEO, talking about their services, working principles, and products in our country.

COULD YOU TALK ABOUT THE COMPANY’S ESTABLISHMENT STORY?

Founded in Istanbul and offering high-security smart card services and solutions to organisations from many different sectors such as banks, e-money institutions, municipalities, public agencies, hotels, airlines, petrol station chains, etc. since 1996, Austriacard Turkey is one of the affiliates of Vienna-based Austriacard AG with a 123-year-long background.

Certificated by payment agencies such as Visa, Mastercard, American Express, Discover, and Troy, and carrying out information security operations with Turkey’s leader card customisation operation centres, ACT Card has been increasing its market share in our country via financial and technological investments in recent years and taking firm steps towards becoming a financial technology company with new products and services for digital security in line with our holding’s new vision of digital transformation.

WHAT ARE AUSTRIACARD TURKEY’S ROADMAP AND TARGETS FOR 2021?

As ACT Card, we process 2 million bank customer information every month in our Istanbul operation centre. We wish to expand our high-security production areas, where we process this information, with our growing business volumes and diversity. Additionally, we will sell our “Digital Onboarding” product that will ensure the secure execution of “customer authentication” workflows from the digital channels, which we have developed in accordance with our group’s vision of digital transformation.

The first development on the “Digital Onboarding” process took place in March 2020, and the “Regulation on Banks’ Information Systems and Electronic Banking Services” published by the BRSA paved the way for “Know Your Customer (KYC)” and “agreement” procedures to be carried

“Metal cards” offer a unique customer experience

“Müşteri kazanım” süreçlerini dijital ortama taşıyoruz

açılmıştı. Haziran ayında TBMM Plan Bütçe Komisyonuna gönderilen kanun teklifi ile müşteri edinim süreçlerinin, MASAK yükümlülüklerine uygun olmak şartıyla yüz yüze gelme ihtiyacı olmadan dijital ortam üzerinden yürütülmesinin önünü açacak düzenlemeler getirildi. Avrupa’da NBG (National Bank of Greece), Volksbank, Sparda Bank, DADAT Bank&Paybox ve Türkiye’de bulunan bir bankanın yurt dışı iştiraki ile gerçekleştirdiğimiz projelerimizi, Türkiye’de 2021 yılında ilgili kanunun yasallaşmasıyla demo aşamasında olduğumuz banka müşterilerimizle hayata geçirmeyi hedeflemekteyiz. Ayrıca günümüz dünyasında yaşanan gelişim ve dönüşümün finansal kuruluşların süreçlerine yansıdığını ve mevcut hizmet anlayışlarını daha yaratıcı ve fark yaratacak hale getirmeye zorladığını görüyoruz. Bu noktada, firmaların yükünü hafifletecek ve müşteri nezdinde farklılaşmasını sağlayacak çözümleri çeşitlendirerek sunmaya devam edeceğiz.

BU KAPSAMDA SUNDUĞUNUZ ÜRÜN VE HİZMETLER NELERDİR?

Günlük hayatı kolaylaştıran mobil çözümlerin ve dijital uygulamaların, COVID-19 sebebi ile de müşteri nezdinde kullanım oranının artması neticesinde, ödeme sistemleri sektöründe nakitsiz, “mobil cüzdan” uygulamalarının, temassız ödeme alışkanlıklarının ve giyilebilir teknolojilerin kullanım oranlarının artacağını söyleyebiliriz. 2019

out through digital channels. Regulations that will pave the way for the execution of customer gaining processes through digital media without going through the obligations of the Financial Crimes Investigation Board (MASAK) were put in order with the law proposal sent to the Parliament’s Plan and Budget Commission in June. We aim to realise the projects that we previously conducted with NBG (National Bank of Greece), Volksbank, Sparda Bank, DADAT Bank&Paybox in Europe, and a foreign affiliate of a bank in Turkey with our bank customers, with whom we are in the demo stage now, with the enactment of the relevant laws in Turkey in 2021. We also see that the development and transformation in today’s world reflect on the processes of financial institutions, and they force their existing service understanding to become more creative and different. At this point, we will continue to offer solutions that will ease the burden of companies and ensure their uniqueness in the eyes of the customer.

WHAT ARE THE PRODUCTS AND SERVICES YOU OFFER IN THIS CONTEXT?

As a result of the increasing use rate of mobile solutions and digital apps that make everyday life easier due to COVID-19, we can say that the use rates of non-cash, “mobile wallet” apps, contactless payment habits, and wearable

We carry the “customer gaining” processes into the digital environment

yılında, hızlı ve pratik işlem yapmak isteyen müşterilerimiz için giyilebilir teknolojilere yönelik bir proje gerçekleştirdik. Bir spor organizasyonunun katılımcıları için, kollarına taktıkları bilekliklerde kullanılmak üzere, içinde uygun formatta temassız çip bulunan kartlar ve bu kartların yerleştirilebileceği formatta bileklikler hazırladık, organizasyon boyunca tüm ödemelerini temassız ve pratik şekilde yapmalarını sağladık. Bu kapsamda önümüzdeki dönem ödeme alışkanlıklarının değişebileceğini ve giyilebilir ürünlerin yaygınlaşabileceğini öngörüyoruz. Bu noktada plastik kartların hala son derece güvenli, pratik, yaygın ve ucuz bir ödeme yöntemi olduğunu eklemekten geçemeyeceğim, elbette alternatif metodların pazara girdiğini göreceğiz, ancak tüm dünyada gönül rahatlığıyla kullanabileceğiniz, temassız ödeme limitlerinin

artırılması ile son derece kolaylaşan kartla ödemenin orta vadede azalmasını beklemiyoruz. Bunun yanı sıra ödeme kuruluşları benzersiz bir müşteri deneyimi sunmak amacıyla plastik olmayan tamamen metal özellikli kartları, lüks statü sembolü olarak yüksek segment müşterilerine bir süredir sunuyorlar. Metal kartların dolaşımına baktığımızda son 10 yılda arttığını, 2015 yılında 5 milyon, 2018 yılındaysa 32 milyona yükseldiğini görüyoruz. Bu sayının 2021 yılında dörde katlanarak 128 milyona yükselmesi bekleniyor. Bununla birlikte kişiselleştirme işlemlerinin sadece lazer teknolojisiyle yapılabildiği metal kartlar temassız (dual inter-face) kartlar olup ön yüz tamamen metal, arka yüzündeki metal ağırlığı azaltılarak üretilmektedir. Üretim teknolojisi konusunda endüstri lideri bir firmayla anlaşma sağladık ve birkaç önemli müşterimizle test aşamalarının ardından 2021 yılında metal kartları hayata geçirmeyi hedefliyoruz. Son olarak Dijital Arşivleme ürünümüzden bahsetmek isterim. Müşterilerimizin operasyon yükünü hafifletecek kağıt sözleşme ve müşteri imzası taşıyan değerli evrakların tasnifi, taranması, fiziksel ve elektronik olarak saklanması konusunda geliştirdiğimiz Dijital Arşivleme ürünümüzü de öncelikli şekilde ürün gamımızda konumlandırıyoruz.

Dijital arşivleme hizmetini ürün gamımıza ekledik

**ACT KART OLARAK
İSTANBUL
OPERASYON
MERKEZİMİZDE HER
AY 2 MİLYON BANKA
MÜŞTERİ BİLGİSİNİ
İŞLİYORUZ**

*AS ACT CARD, WE
PROCESS 2 MILLION
BANK CUSTOMER
INFORMATION EVERY
MONTH IN OUR
İSTANBUL OPERATION
CENTRE*

We added digital archiving services to our product line

technologies will increase in the payment systems sector. We carried out a project in wearable technologies for our customers who wanted to make fast and practical transactions in 2019. We prepared cards with contactless chips in a suitable format and wristbands in a format where these cards can be placed for the participants of a sports organisation, and they were enabled

to make their payments without contact throughout the organisation. In this context, we anticipate that payment habits will change, and wearable products will become widespread in the upcoming period. At this point, I have to add that plastic cards are still an extremely safe, practical, common, and cheap payment method, and of course, alternative methods will enter the market; however, we do not expect card payments to reduce in the medium term, which have now become quite easy with the increase in contactless payment limits and they can still be used with a peace of mind around the world. Payment institutions have also been offering non-plastic and all-metal cards to their high-segment customers for a while as a luxury status symbol in order to provide a unique customer experience. When we look at the circulation of metal cards, we see how it has increased over the last 10 years and reached 5 million in 2015 and 32 million in 2018. This number is expected to quadruple to 128 million in 2021. Besides, being customised only with laser technology, metal cards are contactless (dual inter-face), their front side is completely metal, and the metal weight on the backside is reduced in production. We have reached an agreement with an industry-leading company in manufacturing technology, and we aim to put the metal cards into use in 2021 after testing with a few key customers. Finally, I would like to talk about our Digital Archiving product. We also give significant importance to our digital archiving product, which we have developed in sorting, scanning, physical and electronic storage of valuable documents with paper contracts and customer signatures on them to ease the operational burden of our customers in our product range.

KATILIM TEMELLİ ÜRETİCİ VE TÜKETİCİ FİYAT ENDEKSİ

*PARTICIPATION-
BASED PRODUCER
AND CONSUMER
PRICE INDEX*

Enflasyon, teknik tabiriyle mal ve hizmet fiyatlarının genel seviyesinde yaşanan sürekli artış olarak tanımlanır

Inflation, as a technical term, can be defined as the continuous increase in the general level of the prices of goods and services

Soktaki herhangi bir insana “enflasyon nedir?” diye sorarsanız mutlaka vereceği bir cevap vardır. Çünkü enflasyonun doğurduğu sonuçların temas etmediği hiçbir kişi yoktur. Enflasyon galatımeşhur olduğu şekliyle “hayat pahalılığı” demek değildir. Enflasyonun da bir sonucu olmakla birlikte hayat pahalılığı, hane halkının satın alma gücünde görülen azalmayı ifade etmektedir. Eğer geliriniz enflasyon kadar veya onun üzerinde artıyorsa size özel olmak üzere bu pahalılığı hissetmeyebilirsiniz. Ama bu durum enflasyon kavramını tamamen ortadan kaldırmaya yetmez. Enflasyon, teknik tabiriyle mal ve hizmet fiyatlarının genel seviyesinde yaşanan sürekli artış olarak tanımlanır. Başka bir ifade ile sadece bazı malların fiyatlarının sürekli artması ya da tüm malların fiyatlarının bir seferlik artışı enflasyon olarak tanımlanmaz. Enflasyonun; stagflasyon, deflasyon, maliyet enflasyonu, talep enflasyonu, yapısal enflasyon, sürünen enflasyon, dörtlü enflasyon, hiperenflasyon gibi değişik türleri bulunmakla birlikte bunlar yazımızın konusu dışındadır.

EKONOMİLER, ENFLASYONA NEDEN İHTİYAÇ DUYAR?

“Ekonomiler, enflasyon oranına neden ihtiyaç duyar ve bu oranı nerelerde kullanırlar?” Sorusunun cevabı oldukça uzundur. Öncelikle merkez bankaları, en önemli görevi olan fiyat istikrarını sağlamak ve sürdürmek için enflasyon oranını göstere olarak alır. Çokça duyduğumuz “enflasyon hedeflemesi”, merkez bankalarının para politikalarını bir hedef enflasyon oranı etrafında belirleyip şekillendirdikleri yaklaşımı ifade eder. Hükümetlerin yenilenen değerlendirme oranları da bu enflasyonu baz alır. Çalışan ve emekli ücretlerine yapılacak artışlar için enflasyon oranı kullanılır. Kira artışları, yıllık Üretici Fiyat Endeksi (ÜFE) ile Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) oranlarının ortalamasına bağlanır. Piyasa faizleri de enflasyon oranını yakından takip eder. Enflasyona endeksli finansal ürünlerin varlık sebebi bu sihirli orandır. Yabancı yatırımcılar, döviz kurunun yanında gidecekleri ülkenin enflasyon oranına bakarak elde edebilecekleri gerçek kâr tahmin etmeye çalışır. Bu listeyi daha da uzatmak mümkündür.

ENFLASYONA, KATILIM FİNANSI AÇISINDAN BAKMAK

Enflasyon oranının tespitine duyulan ihtiyaç konusuna katılım finansı açısından bakılacak olursa yukarıda sayılan nedenlere yenilerini eklememiz gerekecektir. Katılım finansı piyasasında, enflasyon oranına kadar olan vade farkının faiz olup olmadığı konusu uzun süre tartışılmıştır. Aksi yönde fıkhi görüşler olmakla birlikte borcun tahsilinde borç olarak verilen meblağın satın alma gücünün korunmasının esas olduğu görüşü ağırlık kazanmıştır.

If you ask any person on the street, “what is inflation?”, you will probably get an answer. Because the outcomes of inflation touch all of our lives. Unlike the general consensus, inflation is not what they call “high cost of living.” It can be regarded as an outcome of living, the decrease in the purchasing power of a household. If your income also increases as much as or above the inflation rate, you may not be affected by this high cost of living. However, it does not mean that inflation is a made-up thing. Inflation, as a technical term, can be defined as the continuous increase in the general level of prices of goods and services. In other words, the continuous increase in the prices of some goods or a one-time increase in the prices of all goods is not regarded as inflation. Although there are various types of inflation such as stagnation, deflation, cost inflation, demand inflation, structural inflation, creeping inflation, galloping inflation, and hyper-inflation, we will not discuss them in our article today.

WHY DO ECONOMIES NEED INFLATION?

“Why do economies need the inflation rate and where do they use it?” The answer to this question is quite long actually. First of all, central banks take the inflation rate as an indicator to ensure and maintain price stability, which is their most important task basically. Probably heard by many, the “inflation targeting” refers to the approach with which central banks determine and shape their monetary policies around a target inflation rate. Governments’ renewing valuation rates also take inflation as the basis. The inflation rate is used for increases in employee and retirement wages. Rent increases are based on the average annual Producer Price Index (PPI) and Consumer Price Index (CPI). Market interests also follow inflation rates closely. The reason for inflation-indexed financial products is this magical rate. International investors try to estimate the real profit they can make by going through the inflation rate as well as the exchange rate of potential countries. We can extend this list further and further.

SEEING INFLATION THROUGH THE LENS OF PARTICIPATION FINANCE

If we are going to see the need for determining the inflation rate in terms of participation finance, we will have to add new reasons to the ones mentioned above. In the participation finance market, it has been discussed for a long time whether the maturity difference up to the inflation rate can be regarded as interest or not. Although there are Islamic opinions that advocate for the opposite, what has prevailed is that it is essential to protect the purchasing power of the amount given as the loan in the collection of

TÜFE, hane halkının tüketimine yönelik mal ve hizmet fiyatlarında zaman içerisinde yaşanan değişimi ifade eder

Konu üzerindeki tartışmalar hâlen devam etmekle beraber paranın satın alma gücündeki aşınmasını belirlemek adına kullanabileceğimiz resmî ve standart tek ölçüt, Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) hesapladığı enflasyon oranlarıdır.

Katılım finans sistematığı içerisinde fıkhi icazet verilen bir diğer uygulama da tahsili gecikmiş alacaklar için katılım finans kurumlarının gecikme süresi içerisinde tahakkuk edebilecekleri gerçek enflasyon farkıdır. Başka bir ifadeyle borç tutarındaki aşınma payının, borçludan tahsil edilebileceği karardır. Bu durumda yine TÜİK tarafından hesaplanan TÜFE veya ÜFE - TÜFE ortalaması baz alınmaktadır. Netice itibarıyla enflasyon oranı gerek geleneksel iktisat ve finansın gerekse katılım iktisadı ve finansının vazgeçilemez bir gösterge değerine hâline gelmiştir.

TÜİK ENFLASYONU NASIL HESAPLANIR?

TÜİK enflasyonu; ÜFE ve TÜFE olarak iki kategoride hesaplanır. ÜFE, belirli bir zaman dilimi içerisinde yurt içinde üretilen ve satışa sunulan ürünlerin; üretim fiyatlarının, başka bir anlamda girdi fiyatlarının değişimini gösteren endekstir. ÜFE'nin madencilik, imalat ve enerji gibi sektör bazındaki alt kırılımları da hesaplanmaktadır. TÜFE ise hane halkının tüketimine yönelik mal ve hizmet fiyatlarında zaman içerisinde yaşanan değişimi ifade eder. TÜİK tarafından hesaplanan enflasyonda harcamalar, 12 ana grup ve 43 alt grup altında toplanmıştır. Her mal ve hizmetin sepet içerisinde bir ağırlığı vardır ve bu ağırlıklar yeni veriler ışığında TÜİK tarafından revize edilebilmektedir. Bu mal ve hizmet gruplarının fiyat değişimleri piyasa anket ve gözlemleri yoluyla aylık periyotta hesaplanmaktadır. Örneğin, TÜİK verilerine göre 2019 enflasyon sepeti, 418 madde ve 895 madde çeşidi için 4 bin 274 konut ve 28 bin 711 iş yerinden 544 bin 256 fiyat alınarak oluşturulmuştur.

KATILIM TEMELLİ FİYAT ENDEKSİ NEDİR?

Bilindiği gibi borsada işlem gören pay senetlerinde fıkhen

the debt. Despite the on-going debates on the issue, today, the only official and standard criteria that we can use to determine the depreciation of money in the purchasing power is the inflation rate calculated by the Turkish Statistical Institute (TÜİK).

Another practice that is allowed by Islamic law within the participation finance system is the real inflation difference that participation finance institutions can accrue within the delay period for non-performing receivables. In other words, it is the decision that the depreciation share of the debt amount can be collected from the debtor. In this case, CPI or PPI-CPI average calculated by TÜİK is taken as a basis. As a result, the inflation rate has become an indispensable indicator value of both conventional and participation economy and finance.

HOW IS TÜİK INFLATION CALCULATED?

TÜİK inflation is calculated under two categories as PPI and CPI. PPI is an index that shows the changes in production prices, i.e., input prices of domestic products offered for sale within a certain period of time. Sector-based breakdowns of PPI such as mining, manufacturing, and energy are also calculated. CPI, on the other hand, refers to changes that occur over time in the prices of goods and services offered for household consumption. In the inflation calculated by TÜİK, expenses are grouped under 12 main groups and 43 sub-groups. Every goods and services have a weight in the basket, and these weights can be revised by TÜİK in the light of new data. Price changes of these goods and services groups are calculated monthly through market surveys and observations. For example, according to TÜİK data, the 2019 inflation basket was created for 418 items and 895 item types by taking 544,256 prices from 4,274 houses and 28,711 workplaces.

WHAT IS PARTICIPATION-BASED PRICE INDEX?

As is known, the Participation Index Product was devel-

CPI refers to changes that occur over time in the prices of goods and services offered for household consumption

ÜFE, belirli bir zaman dilimi içerisinde yurt içinde üretilen ve satışa sunulan ürünlerin; üretim fiyatlarının değişimini gösteren endekstir

yatırım yapıp yapılamayacağını belirlemek üzere 2012 yılında Katılım Endeksi Ürünü geliştirilmiştir. Belirli kriterler çerçevesinde Danışma Kurulu tarafından güncellenen bu pay senetleri sepeti, katılım finans müşterilerinin yatırımlarına yön vermektedir. Benzer amaca yönelik olarak faizsiz finans ekosisteminde bazı hesaplamalarda kullanılmak üzere Katılım Tüketici Fiyat Endeksi ve Katılım Üretici Fiyat Endekslerinin de hesaplanmasının yenilikçi bir adım olacağı kanaatindeyiz. Bu endekslerin hesaplanmasında yine TÜİK'in anket verileri kullanılacaktır, fakat fıkhen üretimi ve tüketimi caiz olmayan mal ve hizmet kalemlerinin endeks dışında tutulması gerekecektir. Örneğin, mevcut TÜFE sepetinde alkollü içkiler ve tütün yüzde 4.23, eğlence ve kültür yüzde 3.29, lokanta ve oteller yüzde 7.86 ağırlığa sahiptir. Bu kalemlerin içerisindeki caiz olmayan eğlence ve konaklama harcamalarının tespit edilip çıkarılması gerekecektir. Ayrıca, bazı mal ve hizmet kalemlerinin ağırlık katsayılarının da katılım finans bakış açısı, üretim ve tüketim tercihleri noktasında yeniden gözden geçirilmesi yerinde olacaktır. Faizsiz finans kuruluşları bu endeksi ilk aşamada sadece yukarıda ifade edilen gecikmiş alacaklara uygulayarak enflasyon farkının hesaplanmasını sağlayabilir. Bu tür bir uygulamanın belki de en büyük faydası, katılım finans müşterileri nezdinde faizsiz finans kurumlarının prensiplere bağlılık noktasındaki imajının pekiştirilmesi olacaktır.

Henüz ham bir öneri olarak ortaya attığımız bu konunun uygulanabilir bir hâle getirilmesi için elbette daha titiz, çok taraflı ve çok yönlü çalışmaların yapılması gerekecektir.

oped in 2012 to determine whether it is possible to invest from Islamic perspective in stocks traded on the stock exchange. Updated by the Advisory Board within the framework of certain criteria, this share certificate basket guides the investments of participation finance customers. We believe that calculating the Participation Consumer Price Index and Participation Producer Price Index to be used in some calculations in the interest-free finance ecosystem will be an innovative step. The survey data of TÜİK will again be used while calculating these indexes, but goods and services not permitted to be produced by Islamic law will have to be excluded from the index. For example, alcoholic beverages and tobacco make up 4.23 percent of the current CPI basket, entertainment and culture 3.29 percent, and restaurants and hotels 7.86 percent. It will be necessary to determine and deduct the illicit entertainment and accommodation expenses included in these items. In addition, it would be appropriate to review the weight coefficients of some goods and services from the point of view of participation finance, production, and consumption preferences. Interest-free financial institutions can apply this index only to the overdue receivables stated above at the first stage and can calculate the inflation difference. The greatest benefit of this application will be that it will reinforce the image of interest-free financial institutions in terms of their commitment to their principles.

Even though it is still a recommendation at this point, we need more meticulous, multilateral, and multidimensional studies to make it much more practical.

TÜİK TARAFINDAN HESAPLANAN ENFLASYONDA HARCAMALAR 12 ANA GRUP VE 43 ALT GRUP ALTINDA TOPLANMIŞTIR

In the inflation calculated by TÜİK, expenses are grouped under 12 main groups and 43 sub-groups

PPI is an index that shows the changes in production prices of domestic products offered for sale within a certain period of time

BANKACILIKTA YENİ BİR DÖNEM BAŞLIYOR

*A NEW ERA BEGINS
IN BANKING*

Artık müşteriler birçok işlemi şubeye gitmeden yapabiliyor. Hâlâ eksiklikler olmakla birlikte süreçlerin çoğu dijitalleşmiş durumda

Now, customers can do many transactions without going to the bank. Although there are still deficiencies, most of the processes are now digitalised

C OVID-19 süreci, dijital bankacılığa hız kazandı. Sözkonusu sebepten ötürü, devletimiz dijitalleşmeyi tabana yaymak için birçok değişiklik yaptı. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından 21 Eylül 2020'de yayımlanan ve 1 Ocak 2021'de yürürlüğe girmesi öngörülen tebliğ taslağı da bunlardan birisiydi. Bu değişiklik ile müşterinin banka şubesine gelme ihtiyacının, Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) mevzuatı gereklilikleri dışında ortadan kalkması hedeflendi.

DİJİTAL BANKACILIK, BÜYÜMEYE DEVAM EDİYOR

Türkiye'de son üç ayda dijital bankacılık müşteri sayısı 13 milyon arttı. Eylül 2020 Türkiye Bankalar Birliği istatistiklerine bakıldığında, son üç ayda en az bir kez dijital kanallara giriş yapan müşterisi sayısı 63 milyon oldu. Bu rakam bir yıl önce 50 milyondur. Yani dijital

The COVID-19 process has accelerated digital banking. For this reason, our government has made many changes to make digitalisation widespread. One of these changes was the draft communiqué published by the Banking Regulation and Supervision Agency (BRSA) on September 21, 2020, which will enter into force on January 1, 2021. The aim of this change is to eliminate the need to actually go to the bank branches, except for the requirements of the Financial Crimes Investigation Board (FCIB) legislation.

DIGITAL BANKING CONTINUES TO GROW

The number of digital banking customers increased by 13 million in the last three months in Turkey. According to the September 2020 statistics of the Banks Association of Turkey, the number of customers who logged into digital channels at least once in the last three months reached 63 million. It was 50 million a year ago. In other

Uzaktan kimlik tespiti, tüm bankacılık sürecini temelden değiştirecek bir uygulama

bankacılık müşterisi bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 26 arttı. Şüphesiz pandemi sürecinin bunda büyük etkisi oldu.

UZAKTAN KİMLİK TESPİTİ BÜYÜK AVANTAJLAR SAĞLAYACAK

Artık müşteriler birçok işlemi şubeye gitmeden yapıyor. Hâlâ eksiklikler olmakla birlikte mevcut süreçlerin çoğu teknolojiye ayak uydurdu. Hâl böyleyken müşteriler yalnızca, dijital işlemlerle halledemedikleri ya da ıslak imzaya gerek duyulan süreçler için şubelere gidiyor. Birinci madde, bankalar için bir rekabet unsuruydu. Teknolojik altyapı ile süreçlerini dönüştüren bankalar avantaj elde ediyordu. İkinci madde içinse tüm bankalarda eşitlik söz konusuydu. Ancak yeni tebliğ ile şube ağı sınırlı olan küçük bankalar daha fazla avantaj elde edebilir. Bu durum şube sayısı az olan katılım bankalarının pazar payını büyütmesi için bir fırsat oluşturabilir.

UZAKTAN KİMLİK TESPİTİ, DAHA FAZLA TEKNOLOJİ YATIRIMI GEREKTİRİYOR

Uzaktan kimlik doğrulama, tüm bankacılık sürecini temelden değiştirecek bir uygulama. Tebliğ neticesinde çağrı merkezleri ve mobil bankacılık kanallarına büyük görevler düşüyor. Ancak bu, buzağının görünen yüzü. Devamında ise birçok teknolojik altyapı gerekliliği ortaya çıkıyor. Şimdi söz konusu süreç ve gereklilikleri tek tek ele alalım:

RİSK SKORU

Müşterinin başvuru formunu doldurulması ve açık rıza metnini kabul etmesi talep edilir. Ardından başvuru sah-teciliği ve müşteri verilerinin resmî kayıtlarla uyuşup uyuşmadığı kontrol edilir. Elde edilen veriler analitik bir modelden geçirilerek risk skoru oluşturulur. Süreç, oluşan skora göre farklılaşabilir.

GÖRÜNTÜLÜ GÖRÜŞME VE CANLILIK TESTİ

words, digital banking customers increased by 26 per cent compared to the same period of the previous year. This is highly related to the pandemic, of course.

REMOTE IDENTIFICATION WILL PROVIDE GREAT ADVANTAGES

Now, customers can do many transactions without going to the bank. Although there are still deficiencies, most of the existing processes have been adapted to technology. Now, customers only go to bank branches for processes that they cannot handle with digital transactions or that require a wet signature. The first article was an element of competition for banks. Banks that adopted technological infrastructure in their processes were gaining an advantage. As for the second article, there was equality for all banks. However, with the new communiqué, small banks with limited branch network can gain more advantages. This may create an opportunity for participation banks with few branches to increase their market shares.

REMOTE IDENTIFICATION REQUIRES MORE TECHNOLOGY INVESTMENT

Remote authentication is an application that will fundamentally change the entire banking process. With the communiqué, call centres and mobile banking channels now have to assume great duties. But this is just the tip of the iceberg. Subsequently, many technological infrastructure requirements arise. Let us go through these processes and requirements one by one:

RİSK SCORE

The client is requested to fill in the application form and accept the explicit consent text. Then, it is checked whether the application is fraudulent and customer data matches with the official records. The risk score is created by passing the data through an analytical model. The process may differ according to the score.

Remote identification is an application that will change the entire banking process fundamentally

Sesli çağrı sistemi üzerine bina edilmiş olan çağrı merkezlerinin görüntülü görüşmeye dönüşebilmesi için yatırım yapılması gerekiyor. Tüm görüşmenin ve sürecin aynı oturum kayıt numarası (session id) ile kaydedilmesi şart. Diğer taraftan iletişim kurulan kişinin canlı mı yoksa yapay zekâ ile oluşturulmuş sahte bir kişi mi olduğu ve kişinin kendi rızası ile mi görüştüğünü de belirlemek gerekiyor.

OPTİK KARAKTER TANIMA (OCR)

Kesintisiz görüşme ve iletişim kalitesinin kayıt altına alınması için mobil uygulama veya internet bankacılığı kısmında geliştirmeler yapılmalı. Bunlardan bir tanesi, kimlik belgesi üzerindeki MRZ bilgisinin okunması. Bunun için de OCR teknolojisinin kullanılması gerekiyor.

YAKIN ALAN İLETİŞİMİ (NFC)

Tebliğ taslağında yer alan NFC zorunluluğuna göre kimlik doğrulama işlemini sadece mobil bankacılık uygulaması ve NFC özelliği olan cihazlardan yapılabilecek. Böylece kimlik kartı çipinden okunan fotoğraf ile bilgiler, kameradaki müşteri görüntüsü ve sistemdeki bilgilerle karşılaştırılmış olacaktır.

UZAKTAN KİMLİK TESPİTİNİN RİSKLERİ DE YOK DEĞİL

Banka ve müşterilere büyük kolaylık sağlayacak bu uygulamanın maalesef riskleri de bulunuyor. Kameradan görülen kişinin, mezkûr müşteri olduğunu doğrulamak tabii ki şubedeki kadar kolay olmayacaktır. Ayrıca illegal teşebbüslere karşı bütün müşterilere şüphayla ve sanki hükümlüymüş gibi yapay davranmak da ilk günlerde garipsenecektir. Bu yöntem, sahte kimlikle hesap açma girişimlerini arttırabilir. Hatta miras kavgası gibi kardeşler arasında birbirleri adına hesap açma teşebbüsleri gibi aile içi sahtecilikler de görülebilir. Tabii ki sahteciliğin önlenmesi için yine teknolojiye dayanmak gerekecektir. Peki, müşteriler birçok işlemi dijital kanallardan yapınca şubelere ne olacak? Şüphesiz bu durum şube ve personel sayılarında azalmaya yol açabilir. Lakin personel, operasyonel işler yerine daha nitelikli işlere sevk edilecek bankaların verimlilik artışına katkı sağlayacaktır.

VIDEO CALL AND VITALITY TEST

Investment is needed to turn call centres built on a voice call system into video calls. The entire meeting and the process must be recorded with the same session ID. On the other hand, it is also necessary to determine whether the person on the other line is a real person or a fake person created with artificial intelligence and whether the person is talking with their own consent.

OPTICAL CHARACTER RECOGNITION (OCR)

Improvements should be made in the mobile application or internet banking to achieve uninterrupted call and record communication quality. One of them is reading the MRZ information on the identity card. For this, OCR technology needs to be used.

NEAR FIELD COMMUNICATION (NFC)

According to the NFC requirement in the draft communiqué, we will be able to perform the authentication only from mobile banking applications and devices with NFC features. Thus, the photos and information read from the ID card chip will be compared with the customer image in the camera and the information in the system.

THERE ARE SOME RISKS OF REMOTE IDENTIFICATION

Unfortunately, this application will also have risks along with the convenience it will provide to banks and customers. Of course, it will not be as easy as in the branch to verify that the person seen on the camera is the relevant customer. In addition, treating all customers with suspicion and artificially as if they were convicts against illegal undertakings will be found strange in the first days. This method can increase attempts to open accounts with fake IDs. There may

even be domestic counterfeiting, such as an inheritance fight, attempts to open accounts in the name of each other between siblings. Of course, it will be necessary to use technology to prevent counterfeiting.

So, what will happen to branches when customers make many transactions through digital channels? Undoubtedly, this situation may lead to a decrease in the number of branches and personnel. However, personnel will be transferred to more qualified jobs instead of operational jobs and will contribute to increasing efficiency in banks.

**TÜRKİYE'DE SON
ÜÇ AYDA DİJİTAL
BANKACILIK
MÜŞTERİ SAYISI
13 MİLYON
ARTTI**

The number of digital banking customers increased by 13 million in the last three months in Turkey

e-arşiv | e-smm
e-imza | e-fatura | e-defter
e-irsaliye | e-müstahsil

e-rahatlık

Hikmet Sağlam - Doğrama Ustası

KOBİ'ye FOBİ yok

Dijital Dönüşümden Esnaf ve KOBİ'lerimizin korkmasına gerek yok. Avantajlı ürün ve hizmetlerle bu süreçte de yanınızdayız.

0850 222 22 44
turkiyefinans.com.tr
f i t / turkiyefinans

#hayatakatılım

**Türkiye
Finans** *Hayata
katılım
bankası*

FAS ÜLKE PANORAMASI

MOROCCO COUNTRY PANORAMA

64 **Türkiye-Fas Büyükelçisi Ahmet Aydın Doğan: Fas, Afrika-AB Pazarına Açılan Bir Kapı**

Ambassador of Turkey to Morocco
Ahmet Aydın Doğan: Morocco,
Gateway to the African-EU Market

70 **Al Maali Group Eş-CEO Dr. Ahmed Tahiri Jouti: Fas'ta Katılım Bankacılığı**

Co-CEO at Al Maali Group Dr. Ahmed
Tahiri Jouti: Participation Banking
Industry In Morocco

72 **BİM İcra Kurulu Üyesi ve CFO Haluk Dortluoğlu: Temel Prensimiz: Yüksek Kalite ve Düşük Fiyat**

Executive Board Member and CFO
at BİM Haluk Dortluoğlu: Our Main
Principle: High Quality and Low Prices

76 **Attijariwafa Bank Uluslararası Grup Başkanı Sanaa Drissi Alami: Başarımız, Uluslararası DNA'mızdan Geliyor**

Head of International Group
Attijariwafa Bank Sanaa Drissi Alami:
Our Success Comes From Our DNA

78 **Al Maali Group CEO Dr. Wail Aminou: Katılım Bankalarının Sürdürülebilirliği Benimsemesi Şart**

CEO at Al Maali Group Dr. Wail
Aminou: Participation Banks Need to
Adopt Sustainability

82 **Al Maali Group İslami Finans Uzmanı Dr. Mohammad Karrat: Katılım Bankaları Şer'i İzleme ve Denetimi**

Islamic Finance Sharia Consultant
at Al Maali Group Dr. Mohammad
Karrat: Sharia Monitoring and
Auditing of Participatory Banks

86 **TKBB Uluslararası İlişkiler Yöneticisi Fatma Çınar: İslam Ticareti Geliştirme Merkezi Nasıl Çalışıyor?**

Head of International Relations at
TKBB Fatma Çınar: How Does Islamic
Center for Development of Trade
Operate?

Türkiye-Fas Büyükelçisi Ambassador of Turkey to Morocco Ahmet Aydın Doğan

FAS, AFRİKA-AB PAZARINA AÇILAN BİR KAPI

MOROCCO, GATEWAY TO THE AFRICAN-EU MARKET

Türkiye-Fas ticari ilişkilerini ve her iki ülkede yatırım yapmak isteyen girişimcilerin neler yapması gerektiğini Türkiye-Fas Büyükelçisi Ahmet Aydın Doğan'dan dinledik

We listened to Ahmet Aydın Doğan, Ambassador of Turkey to Morocco, talking about Turkey-Morocco trade relations and his suggestions to entrepreneurs who want to invest in both countries

Pandemi sonrası süreçte hem ticari ve finansal hamleler hem de ülkeler arası ilişkiler yeniden şekillendi. Fas'ı derinlemesine incelediğimiz bu sayıda, COVID-19 sonrası Fas ekonomisi ile finansını irdelemek de bir hayli önem taşıyordu. Bu bağlamda Türkiye-Fas ticari ilişkilerini ve her iki ülkede yatırım yapmak isteyen girişimcilerin neler yapması gerektiğini Türkiye-Fas Büyükelçisi Ahmet Aydın Doğan'dan dinledik.

FAS EKONOMİSİ VE DIŞ TİCARET REJİMİNİ ANA HATLARIYLA OKURLARIMIZA TANITIR MISINIZ?

Fas ekonomisi; tarım, fosfat, turizm ve gelişmekte olan sanayiye dayalıdır. Tarımda, yaş meyve ve sebze ile balık ürünleri öne çıkmaktadır. Ülke, hububat dışında kendine yetebilen bir tarım ülkesi olmakla birlikte tarımsal verim yağışlara bağlıdır. Fas, ABD ve Çin'in ardından fosfat üretimi konusunda dünya üçüncüsü ve rezerv bakımından da dünya birincisidir. Kraliyet Fosfat Ofisi (OCP) ülkenin en önemli kamu iktisadi teşekkülüdür. Ayrıca Fas önemli bir turizm destinasyonudur. Yaklaşık 12 milyon turist ülkeyi ziyaret etmektedir. Son 10 yıldır hem ithalatı ikame etmek hem de ihracat gelirlerini arttırmak amacıyla sanayileşmeye önem verilmektedir. Otomotiv, tekstil, havacılık ve fosfat türevleri sanayinin başlıca ihracat sektörleridir.

Nispeten açık bir ekonomiye sahip olan Fas, 1990'lardan beri IMF, Dünya Bankası, OECD, Paris Kulübü, Afrika Kalkınma Bankası, Arap Ülkeleri Kalkınma Fonları gibi kuruluşların finansman desteğine başvurmaktadır. Enflasyon düşük düzeyde, ekonomik büyüme yüzde 3 seviyesinde seyretmektedir. Tabii bu hususlar COVID-19 öncesi durumu yansıtmaktadır. Mevcutta Fas ekonomisinde doğal olarak küçülme yaşanmaktadır. Bununla birlikte Fas, 54 ülkeyi kapsayan ve başlıca ortakları Avrupa Birliği, ABD, Türkiye ve Arap ülkeleri olan Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA) akdetmiş ve cazip bir üretim ve ihracat noktası olmayı hedeflemiştir. Bu hedefe kısmen ulaşıldığını söylemek mümkündür. Zira otomotiv gibi bazı sektörlerde ve Batı

In the post-pandemic period, both commercial and financial moves and relations between countries have been reshaped. In this issue, where we examine Morocco in-depth, it was also highly important to examine the Moroccan economy and finance after COVID-19. In this context, we listened to Ahmet Aydın Doğan, Ambassador of Turkey to Morocco, talking about Turkey-Morocco trade relations and his suggestions to entrepreneurs wishing to invest in both countries.

COULD YOU PLEASE INTRODUCE THE MOROCCAN ECONOMY AND FOREIGN TRADE REGIME TO OUR READERS?

The Moroccan economy is based on agriculture, phosphate, tourism, and developing industry. Fresh fruits and vegetables and fish products stand out in agriculture. Although the country is a self-sufficient agricultural country other than grain production, its agricultural yield depends on rainfall. Morocco is the third country in the world in phosphate production after the USA and China, and the first country in terms of reserves. The Office Chérifien des Phosphates (OCP) is the country's most important state-owned enterprise. Morocco is also an important tourism destination. The country attracts about 12 million tourists every year. In the last 10 years, we see that the country has been focusing on industrialization both to decrease imports and to increase export revenues. Automotive, textile, aviation, and phosphate derivatives are the main export sectors of the industry.

With a relatively open economy, Morocco has been applying for financial support from organizations such as IMF, World Bank, OECD, Paris Club, African Development Bank, Arab Countries Development Funds since the 1990s. While inflation is low, economic growth is around 3%. Of course, these all reflect the conditions before COVID-19. As a result, the Moroccan economy is shrinking. Moreover, Morocco has made Free Trade Agreements (FTA) covering

Fas ekonomisi; tarım, fosfat ve turizme dayalıdır. Tarımda, yaş meyve ve sebze ile balık ürünleri öne çıkmaktadır

Afrika pazarında dış ticaret performansı iyi iken genel anlamda dış ticaret açığı bulunmaktadır. Fas'ın Afrika'ya yönelik aktif bir ekonomik açılım ve genişleme politikası yürüttüğünü de vurgulamamız gerekir.

FAS- TÜRKİYE ARASINDA TİCARİ İLİŞKİLER NE DURUMDADIR?

İki ülke, 1 Ocak 2006'da bir STA imzalamıştır. Akabinde ihracatımız 2005-2019 yılları arasında yüzde 533 artış göstermiştir. Aynı dönemde Fas'ın Türkiye'ye ihracatı yüzde 400 artmıştır. İkili dış ticaret hacmi 2019'da 3 milyar doları geçmiş ve 1,6 milyar dolar dış ticaret fazlamız olmuştur. 2019'da bir önceki yıla göre ihracatımız yüzde 17,9 artmıştır. Buna karşılık Fas, sanayi ürünlerimize uygulanan gümrük vergilerinin sıfırlanması 2015'ten beri demir-çelik ve tekstil gibi çeşitli sanayi ürünlerimize karşı koruyucu önlemler uygulamaya başlamıştır. Fas'ın talebi ve yapılan müzakereler neticesinde ticaret seyrinin dengesini sağlamak üzere 24 Ağustos 2020'de Türkiye-Fas STA Tadil Anlaşması imzalanmıştır. Tadil Anlaşması, yaklaşık 900 sanayi ürün kalemine - ki bunların yaklaşık yarısına, koruyucu önlemler çerçevesinde hâlen vergi uygulanmaktadır - beş yıl boyunca gümrük vergisi uygulanmasını öngörmüştür. Anlaşma, her iki ülkede parlamento onay süreçlerinin tamamlanmasının ardından yürürlüğe girecektir.

Türkiye ise Fas'ı yalnız ticari değil, aynı zamanda yatırım ve müteahhitlik alanlarını da kapsayan önemli bir ekonomik ortak olarak görmektedir. Nitekim 160 civarında Türk firması; otomotiv, lojistik, inşaat, tekstil, perakende ve mobilya gibi alanlarda 10 binden fazla Faslıyı istihdam etmektedir. Türk müteahhitlerinin Fas'ta gerçekleştirdikleri projelerin tutarı ise 4,1 milyar dolara ulaşmıştır.

54 countries with the EU, the USA, Turkey, and the Arab countries as main partners, aiming to be an attractive production and export point. We can say that Morocco has partially achieved this goal. Because while its foreign trade performance is good in some sectors such as automotive and in the West African market, in general the country has a foreign trade deficit. Morocco also carries out an active economic development and expansion policy towards Africa.

HOW ARE THE TRADE RELATIONS BETWEEN MOROCCO AND TURKEY?

The two countries signed an FTA on January 1, 2006. Subsequently, our exports increased by 533% between 2005-2019. Morocco's exports to Turkey increased by 400 per cent in the same period. The mutual foreign trade volume exceeded \$3 billion in 2019, and we had a foreign trade surplus of \$1.6 billion. Our exports increased by 17.9% in 2019 compared to the previous year. On the other hand, Morocco has started implementing protective measures against our various industrial products such as iron and steel, and textiles since 2015, when the customs duties on our industrial products were zeroed. Upon Morocco's request and as a result of negotiations, Agreement Amending the FTA between Turkey and Morocco was signed on August 24, 2020, to achieve balance in the trade course. The Amending Agreement proposed a five-year customs duty on approximately 900 industrial items of which about half are already taxed as part of protective measures. The agreement will enter into force after the parliamentary ratification processes are completed in both countries.

Turkey sees Morocco not only as a trade partner but also as an important economic partner for investment and contracting areas. Indeed, around 160 Turkish companies employ more than 10 thousand Moroccans in areas such

Moroccan economy is based on agriculture, phosphate, and tourism. Fresh fruits and vegetables and fish products stand out in agriculture

FAS EKONOMİSİ VE FİNANSAL SİSTEMİ, COVID-19'DAN NASIL ETKİLENDİ? PANDEMİ SONRASI TÜRKİYE-FAS TİCARİ İLİŞKİLERİNİN NASIL ETKİLEYECEĞİNİ TAHMİN EDİYORSUNUZ? TÜRK İHRACATÇILARI İÇİN FAS'TA NE TÜR POTANSİYELLER VAR? TİCARİ İLİŞKİLERİN GELİŞTİRİLMESİ İÇİN ÖNERİLERİNİZ NELERDİR?

Fas ekonomisi de diğer ülkeler gibi pandemiden olumsuz etkilendi. Ekonomide, 2020'de yüzde 6,3 küçülme, 2021'de ise yüzde 5,3 büyüme beklendiği Fas Merkez Bankasının açıkladı. Salgının yanı sıra kuraklık da bu küçülmede etkili oldu. Aynı açıklamada, 2020'de enflasyon oranının yüzde 0,4, 2021'de ise yüzde 1 olmasının öngörüldüğü, 2020 sonunda döviz rezervinin yaklaşık 29 milyar dolar seviyesine ulaşmasının beklendiği kaydedildi.

Salgın ülkenin dış ticaretini de etkiledi. 2020 Eylül itibarıyla Fas'ın ithalatı yüzde 16,2'lik düşüşle 307,5 milyar dirhem, ihracatı ise yüzde 11,8 düşüşle 187,1 milyar dirhem oldu. Türkiye-Fas ticaretine bakıldığında da durum aynı. 2020'nin ilk on ayında Fas'a ihracatımız yüzde 13, Fas'ın Türkiye'ye ihracatı ise yüzde 16 düştü.

Koronavirüs salgını sonrasında küresel ekonomide beklenen gelişmelerden biri, çok uluslu

as automotive, logistics, construction, textile, retail, and furniture. The worth of projects conducted by Turkish contractors in Morocco has reached \$4.1 billion.

HOW HAS THE MOROCCAN ECONOMY AND FINANCIAL SYSTEM BEEN AFFECTED BY COVID-19? HOW DO YOU THINK THE POST-PANDEMIC PERIOD WILL TURN OUT IN TURKEY-MOROCCO TRADE RELATIONS? WHAT KIND OF POTENTIALS ARE THERE IN MOROCCO FOR TURKISH EXPORTERS? WHAT ARE YOUR SUGGESTIONS FOR DEVELOPING TRADE RELATIONS?

The Moroccan economy was negatively affected by pandemic like other countries. Bank Al Magrib (Central Bank) announced that the economy is expected to shrink by 6.3%

in 2020 and grow by 5.3% in 2021. In addition to the pandemic, drought was also effective in this shrinkage. In the same statement, it was noted that the inflation rate is expected to be 0.4% in 2020 and 1% in 2021, and the foreign exchange reserve is expected to reach approximately \$29 billion by the end of 2020.

The pandemic also affected the country's foreign trade. As of September 2020, Morocco's imports fell by 16.2% to 307.5 billion dirhams,

**FAS VE TÜRKİYE,
1 OCAK 2006'DA
BİR STA
İMZALAMIŞTIR**

**MOROCCO AND
TURKEY SIGNED AN
FTA ON JANUARY 1,
2006**

Fas pazarına girmek isteyen firmalarımızın dikkat etmesi gereken en önemli husus, iş dilinin Fransızca ve Arapça olduğunu bilmeleridir

firmaların üretimlerini Uzak Doğu'dan, ABD ve Avrupa'ya daha yakın noktalara kaydırmalarıdır. Bu gelişme, Türkiye ve Fas gibi ülkelerde yatırımları artırabileceği gibi bu ülkeler arasındaki ekonomik ve ticari ilişkilerde de sinerji etkisi yaratabilecektir. Fas'ta; genel tüketim malzemeleri, makine ve teçhizat, inşaat malzemeleri, otomotiv ve yedek parça, bakır teller, elektronik cihazlar, gıda işleme ve paketleme, tekstil, kozmetik, mobilya, temizlik ürünleri, soğutma ve iklimlendirme, kâğıt gibi alanlarda firmalarımız için ihracat potansiyeli bulunduğunu görmekteyiz. Öte yandan ülkede son dönemde otomotiv, havacılık, yenilenebilir enerji, bankacılık, sigorta, perakende gibi alanlarda önemli yatırımlar gerçekleştiğine dikkat çekmeliyiz. Türk firmalarının yatırımlarını bu alanlara yöneltmeleri hem ikili ilişkileri güçlendirecek hem de Afrika, AB ülkeleri ve ABD'ye açılmayı kolaylaştıracaktır. Sağlık sektörü de ticaret, turizm ve yatırım bakımından önümüzdeki dönemde öne çıkacaktır. Fas pazarına girmek isteyen firmalarımızın dikkat etmesi gereken en önemli husus, iş dilinin Arapça ve Fransızca olduğunu bilmeleridir. Ülkede iş yapmak isteyenlerin bu dilleri iyi bilen bir kişiyi istihdam etmesi şarttır. Diğer bir konu da Batı Sahra meselesidir. Fas; bölgeyi ülkenin ayrılmaz parçası olarak görmektedir. Dolayısıyla, iş insanlarımızca Fas'la yapılacak temaslarda "Batı Sahra" ifadesinin kullanılmaması ve bölgenin Fas'tan ayrı tutulmaması önem taşımaktadır.

**TÜRK
MÜTEAHHİTLERİNİN
FAS'TA
GERÇEKLEŞTİRDİKLERİ
PROJELERİN TUTARI
4,1 MİLYAR DOLARA
ULAŞMIŞTIR**

*THE WORTH
OF PROJECTS
CONDUCTED
BY TURKISH
CONTRACTORS IN
MOROCCO HAS
REACHED \$4.1 BILLION*

and exports by 11.8% to 187.1 billion dirhams. We can say the same things for the Turkey-Morocco trade. Our export to Morocco decreased by 13% and Morocco's export to Turkey by 16% in the first ten months of 2020.

In the global economy, multinational companies are expected to shift their production after the pandemic from the Far East to closer points to the USA and Europe. This development could increase investments in countries such as Turkey and Morocco, and it could create a synergy effect on the economic and trade relations between these countries. In Morocco, we see that there is export potential for our companies in areas such as general consumption materials, machinery and equipment, construction materials, automotive and spare parts, copper wires, electronic devices, food processing and packaging, textile, cosmetics, furniture, cleaning products, cooling and air conditioning, and paper. On the other hand, we should underline that significant investments have been made in areas such as automotive, aviation, renewable energy, banking, insurance, and retail in the country recently. If Turkish companies direct their investments in these areas, it will both strengthen bilateral relations and facilitate the opening to Africa, EU countries, and the USA. The healthcare sector will also become prominent in terms of trade, tourism, and investment in the upcoming period. The business languages in Morocco are Arabic and French. This is the most important point that our investors wishing to get into the Moroccan market should take into consideration. Those who wish to do business in the country must consider employing persons who know these languages well. Another issue is the Western Sahara issue. Morocco sees this region as an integral part of the country. Therefore, it is important for our entrepreneurs not to use the expression "Western Sahara" in their contacts with Morocco and not to show the region separate from Morocco.

The business languages in the country are French and Arabic. This is the most important point that our investors wishing to get into the Moroccan market should know

Hangisini tercih edersiniz?

AKILLI TERCİH: GEÇ EFT

Vakıf Katılm'ı tercih edenler, para transferlerini "GEÇ EFT" ile dijital kanallardan rahat rahat, ücretsiz bir şekilde 17.20'ye kadar yaparlar.

“
EFT
SAATI
17.20
”

FAS'TA KATILIM BANKACILIĞI

PARTICIPATION BANKING INDUSTRY IN MOROCCO

2012'den bu yana finans makamları ve hükümet, ürünlerden ziyade iş modeline odaklanmış ve kapsamlı bir finans sistemine yönelmiştir

Since 2012, financial authorities and the government have focused more on the business model rather than on products and turned to a comprehensive finance system

Küresel İslami Finans Raporu 2019'a göre Fas, İslami Finans Ülke Endeksi'nde 19'uncu sıraya yükselmiştir. Bu pozisyonunu önümüzdeki yıllarda daha da yükseltecektir. Bu yazıda da Fas; tarihî, hukuki, şeri ve finansal olarak incelenecektir.

TARİH

Fas finans makamları, 2007'de alternatif finans ürünleri adıyla da bilinen; murabaha, icara ve muşaraka ilkelerinin tanımlandığı bir belge yayımlamıştır. Düzenleyici otorite, yayımladığı belge ile finans ürünlerine odaklanılmış, mevduat ürünleri ve şer'i hüküm gereklilikleri dışında bırakılmıştır.

2010'da ise hükümet, geleneksel ve alternatif ürünlerin tarafsızlığı adına iyileştirmeler gerçekleştirmiştir. Fakat ülkede açık bir şeri hüküm sisteminin olmayışı, sınırların küçüklüğü, fonlama maliyetlerinin yüksekliği ve İslami finans okuryazarlığı girişimlerinin olmayışı bu deneyimi başarıya ulaştıramamıştır.

HUKUKSAL DÜZENLEMELER

2012'den itibaren ürünlerden ziyade iş modeline odaklanılmış, bu doğrultuda hukuki düzenlemeler oluşturulmuştur:

- 1 Katılım bankalarına ilişkin sektör düzenlemelerin de dâhil edildiği kredi kuruluşlarına ilişkin 103-12 sayılı kanun (2014)

According to the Global Islamic Finance Report 2019, Morocco ranked 19th on a global scale. This paper examines the sector in Morocco from historical, legal, Shari'ah and financial perspectives.

HISTORY

Finance authorities in Morocco published a document in 2007 to define the principles of Murabaha, Ijarah and Musharakah, also called alternative finance products. The document that was published by the regulatory authorities focused on financial products, and excluded deposit products and Sharia provision requirements. In 2010, the Government introduced amendments to neutrality between conventional and alternative products. Nevertheless, due to the absence of a clear Shari'ah governance system, the low geographical coverage, the high cost of financing and the absence of any Islamic financial literacy initiatives, it didn't achieve much success.

LEGAL REGULATIONS

Since 2012, they have focused more on the business model rather than on products and created legal regulations in this respect:

- 1 The Law no. 103-12 related to Credit institutions including sectoral regulations related to participative banks (2014)
- 2 The royal decree related to the creating a Central

- 2 Ulema Yüksek Kurulu'nda bir Danışma Kurulu'nun oluşturulmasıyla ilgili kraliyet karnamesi (2015)
- 3 Tekâfül sektörüne ilişkin sektörel düzenlemelerin de dâhil edildiği sigorta sektörü ile ilgili 59-13 ve 87-18 sayılı kanunlar
- 4 İslami finans ile geleneksel finans arasında vergi tarafsızlığını sağlayacak 2019 ve 2016 finansman senetleri
- 5 Sukuk ihraçlarına ilişkin sektörel düzenlemelerin de dâhil edildiği menkul kıymetleştirme ile ilgili 33-06 sayılı kanun

ŞER'İ UYUM

Ulema Yüksek Kurulu, Fas katılım finans sektörü için Merkezi Danışma Kurulu olarak atanmıştır. 2017'de ise Ulema Yüksek Kurulu, beş katılım ürünü (muşaraka, mudaraba, murabaha, selam, icara) ve İslami pencerelere şer'i standartlar getirmiştir.

BAŞARILAR VE SINIRLAMALAR

2017 itibarıyla Fas'taki katılım finans sektörü aşağıdaki başarılarla imza atmıştır:

- 1 Katılım bankacılığı sektörünün 8 aktörüne lisans verilmesi
- 2 Katılım bankalarının ve pencerelerinin ödeme sistemleri ile uyumlaştırılması
- 3 Toplam 1 milyar MAD (100 milyon ABD doları) tutarında 5 yıl vadeli ilk devlet sukuku ihracı
- 4 Merkezi Garanti Fonu'nun, katılım bankalarının sağladığı finansmana erişimi kolaylaştırmak için bireyler ve işletmelere şer'i uyumlu pencereleri başlatması
- 5 Şer'i uyumlu borsa endeksinin başlatılması (devam ediyor)

Fakat sektörün karşılaştığı bazı zorluklar da mevcuttur:

- 1 Paydaşların çeşitliliğinden dolayı ürün geliştirme süreci uzun sürmektedir.
- 2 Birçok katılım bankası ve penceresi, yeterli maliyet-gelir dengesini kuramamıştır. Kurumların sürdürülebilirliği için sözkonusu dengenin kurulması gerekmektedir.
- 3 Tekâfül lisanslarının verilmemesi, katılım bankaları ve pencerelerinin faaliyetleri için risk oluşturmaktadır.

Toplanan fonları aşan finansman talebi likidite sorunu oluşturmaktadır. Bu yüzden, ihtiyaç duyulan büyüme fonları için sermaye piyasalarının uygulanması gerekmektedir.

Advisory board in the Higher Council of Ulama (2015)

- 3 The laws no. 59-13 and 87-18 related to the insurance sector including sectoral regulations for the Takaful sector.
- 4 The finance bills of 2019 and 2016 to ensure tax neutrality between Islamic financing and conventional financing
- 5 The law no. 33-06 related to securitization including sectoral regulations for Sukuk issuances.

SHARI'AH COMPLIANCE

The Higher Council of Ulama was appointed as the Central Advisory Board for the whole participative finance industry in Morocco. In 2017, the Higher Council of Ulama issued the Shari'ah standards for five participation products (Musharakah, Mudharabah, Murabaha, Salam & Ijara), and Islamic windows.

ACHIEVEMENTS AND CONSTRAINTS

Since 2017, the participation finance industry in Morocco achieved the following:

- 1 The licenses granted to 8 players in the participation banking sector
- 2 The adherence of participation banks and windows to the payment system
- 3 The first sovereign Sukuk issuance with a total amount of 1 billion MAD (100 million USD) for a 5-year maturity
- 4 The Central Guarantee fund launches its Shari'ah compliant window to facilitate the access to financing granted by participation banks to individuals and businesses
- 5 The initiation of a Shari'ah-compliant stock market index (still ongoing)

Nevertheless, the industry is still facing a couple of constraints that can be summarized as follows:

- 1 The product development process takes more time than expected due to the multiplicity of stakeholders.
- 2 The break-even that is still not attained by most of the participation banks and windows. Therefore, to ensure the sustainability and continuity of these institutions, the break-even is a top priority.
- 3 Not granting takaful licenses create a risk for the activities of participation banks and windows.

The financing demand exceeding the funds collected leads to a liquidity problem. Therefore, capital markets need to be implemented to raise the necessary funds for growth.

BİM İcra Kurulu Üyesi ve CFO'su Executive Board Member and CFO at BİM Haluk Dortluoğlu

TEMEL PRENSİBİMİZ: YÜKSEK KALİTE VE DÜŞÜK FİYAT

OUR MAIN PRINCIPLE: HIGH QUALITY AND LOW PRICES

BİM İcra Kurulu Üyesi ve CFO'su Haluk Dortluoğlu ile BİM'in Türkiye ve Fas'taki başarılarını konuştuk

We talked to Haluk Dortluoğlu, Executive Board Member and CFO at BİM, about BİM's achievements in Turkey and Morocco

Kurulduğumuz günden beri gereksiz maliyetleri kısararak ve kâr marjını düşük tutarak, yüksek kaliteli ürünü düşük fiyatlarla sunmaya odaklandık

■ Kurulduğumuz günden beri gereksiz maliyetleri kısararak ve kâr marjını düşük tutarak, yüksek kaliteli ürünü düşük fiyatlarla sunmaya odaklandık." diyerek markanın temel düsturunun altını çizen BİM İcra Kurulu Üyesi ve CFO'su Haluk Dortluoğlu ile BİM'in Türkiye ve Fas'taki başarılarını konuştuk.

BİM, FAALİYETE GEÇTİĞİ 1995 YILI İTİBARIYLA MÜTHİŞ BİR İVME YAKALAYARAK 2019 YILSONUNDA TAM 8 BİN 348 MAĞAZAYA ULAŞTI. BU BAŞARIYI NEYE BAĞLIYORSUNUZ?

BİM'in faaliyete geçmesinden önce yoğun bir hazırlık dönemi yaşadık. Bu bağlamda ülkemizin perakende alanındaki eksikliklerini iyi okuyarak Türk perakende sektöründe o zamana kadar bulunmayan bir iş modeli geliştirdik.

BİM'de uyguladığımız formatın kendine has dinamikleri var ve bunlar kolay taklit edilebilecek şeyler değil. Kurulduğumuz günden beri gereksiz maliyetleri kısararak ve kâr marjını düşük tutarak, yüksek kaliteli ürünü düşük fiyatlarla sunmaya odaklandık. Bu kapsamda da sadece BİM için üretim yapan ve kalite standartlarını titizlikle denetlediğimiz üreticiler ile çalışarak, özel markalı ürünler tedarik etmeye devam ettik. Kaliteli ürünleri düşük fiyattan sunmamıza olanak veren bu model, ne mutlu ki tüketici tarafından da çok benimsendi. Müşterilerimizin gösterdiği teveccüh ile bugünlere geldik.

Bu süreçte BİM olarak müthiş bir kurum kültürü oluşturduk. Kendi içimizden yetiştirdiğimiz yöneticilerle de bunu devam ettirdik. BİM, insani değerleri daima önemseyen bir şirket oldu. Çalışanlarımıza çok kıymet verdik. Aynı zamanda, personellerimiz ile uzun süreli çalışmayı hedefleyen bir anlayışa sahibiz. Bu yaklaşımımızın çalışanlarımızın motivasyonunu artırdığını ve takım ruhunu güçlendirdiğini görmekten de mutluluk duyuyoruz.

"Since our establishment, we have been focusing on offering high-quality products at low prices by cutting down on unnecessary expenses and keeping the profit margin low," said Haluk Dortluoğlu, underlining the motto of their brand.

SINCE ITS ESTABLISHMENT IN 1995, BİM HAS BEEN GROWING IN ANY WAY TO THIS DAY AND ENDED THE YEAR 2019 WITH 8,348 STORES IN TOTAL. WHAT DO YOU THINK IS THE SOURCE OF THIS SUCCESS?

We had a long preparation period before starting our operation in BİM. We looked into the shortcomings of the retail sector in our country and developed a never-before-seen business model.

The format that we developed for BİM has its own dynamics which cannot be imitated easily. Since our establishment, we have been focusing on offering high-quality products at low prices by cutting down on unnecessary expenses and keeping the profit margin low. In this regard, we started working with suppliers with high quality standards who only produce for BİM and started supplying special brand products. This model allowed us to offer quality products at low prices and was embraced by consumers as well. We are where we are now only through the courtesy of our customers.

In the meantime, we created an amazing corporate culture within BİM. And we maintained this culture by training our managers within our organization. BİM has always been a company that cares about human values. We value our employees highly. At the same time, we have an understanding that aims to work with our staff for long periods of time. We are glad to see how this approach increases the motivation of our employees and strengthens the team spirit.

Since our establishment, we have been focusing on offering high-quality products at low prices by cutting down on unnecessary expenses and keeping the profit margin low

BİM; SADECE TÜRKİYE’İNİN 81 İLİNDE DEĞİL, MİSİR VE FAS GİBİ ÜLKELERDE DE HİZMET VERİYOR. MARKAYI YURT DIŞINDA, ÖZELLİKLE DE FAS’TA MAĞAZA AÇMAYA HAZIRLAYAN SEBEPLER NELERDİ? ÜLKEDE HİZMETE BAŞLAMA TARİHİNİZ VE BURADAKİ BİM SAYISI GİBİ BİLGİLERİ SİZDEN DİNLEYEBİLİR MİYİZ?

Fas’ın, çoğunluğu genç olmak üzere yaklaşık 37 milyonluk bir nüfusu bulunuyor. Ayrıca gayrisafı yurt içi hasılası 2018’de 117,9 milyar dolar, satın alma gücü paritesine göre kişi başına düşen milli geliri ise 3 bin 237 dolar düzeyinde. Bütün bunlar ciddi bir potansiyeli gösteriyor. Fas’ta giderek güçlenen bir orta sınıf ve istikrarlı bir şekilde büyüyen bir pazar olduğuna işaret ediyor. Bizler de bu potansiyeli değerlendirmek için Fas’ta şube açmaya karar verdik. Böylece BİM Stores SARL markası, 19 Mayıs 2008 tarihinde BİM Birleşik Mağazalar AŞ’nin yüzde 100 iştirak ettiği bir şirket olarak Fas’ta kuruldu. İlk mağazayı, 2009 yılında Kazablanka’da açtık. BİM’in yüksek kalite-düşük fiyat yaklaşımı Türkiye’de olduğu gibi Fas’ta da tüketici tarafından benimsendi. Bu yıl içerisinde de 37 yeni mağaza daha açarak, sayımızı an itibarıyla 534’e çıkartmış olduk.

**BİM STORES SARL,
19 MAYIS 2008’DE
BİM BİRLEŞİK
MAĞAZALAR
AŞ’NİN YÜZDE
100 İŞTİRAKİ İLE
FAS’TA KURULDU**

*WE INCREASED
THE NUMBER OF
OUR BRANCHES
IN MOROCCO TO
534 WITH 37 NEW
BRANCHES LAST
YEAR*

BİM OFFERS ITS SERVICES NOT ONLY IN 81 PROVINCES OF TURKEY BUT ALSO IN EGYPT AND MOROCCO. WHAT WERE THE REASONS THAT PREPARED THE BRAND TO OPEN STORES ABROAD, ESPECIALLY IN MOROCCO? COULD YOU TALK ABOUT YOUR STARTING DATE OF SERVICE IN THE COUNTRY AND THE NUMBER OF BİM STORES THERE?

Morocco has a population of approximately 37 million, consisting of young people mostly. In addition, its gross domestic product in 2018 was \$117.9 billion, and the per capita income according to purchasing power parity is around \$3,237 in the country. All this is serious potential. The country’s middle class is getting stronger and markets are growing steadily. So, we have decided to open a branch in Morocco to make use of this potential. Thus, the BİM Stores SARL brand was established on May 19, 2008 in Morocco as a company 100% affiliated to BİM Birleşik Mağazalar AŞ. We opened our first store in Casablanca in 2009. BİM’s high quality-low price approach was loved by customers in Morocco as in Turkey. Last year, we opened 37 more stores and increased our

Hem çalışanlarınızın hem de müşterilerinizin kültürünü, iş yapış biçimlerini anlamak ve ürün portföyünüzü bunlara göre adapte etmek zorundasınız

Şimdi ise Fas'ta yeni bir sayfa açıyoruz. Geçtiğimiz günlerde BİM Stores SARL şirketimizin hisselerinin yüzde 35'ini Helios Investment Partners adlı özel sermaye fonuna satmak üzere bir anlaşma imzaladık. Helios Investment Partners, 2004 yılından bu yana sadece Afrika'ya yatırım yapan İngiltere merkezli bir şirket ve hâlen 30'dan fazla Afrika ülkesinde yatırımları bulunuyor. Bu anlaşma Fas'taki büyüme trendimizi sürdürmemize, geliştirmemize ve yerelleşme sürecimize önemli katkı sağlayacak.

FAS'TAKİ BİM OPERASYONLARINI GÖZ ÖNÜNE ALDIĞINIZDA, ÜLKEDEKİ TÜKETİCİ EĞİLİMLERİ HAKKINDA NELER SÖYLERSİNİZ? YİNE BURADAN HAREKETLE SEKTÖRÜNÜZ ÖZELİNDE TÜRKİYE- FAS TİCARİ İLİŞKİLERİNİ DEĞERLENDİRİR MİSİNİZ?

Yurt dışında açtığımız mağazalarla ülkemizi bir anlamda başka pazarlarda temsil ediyor, uluslararası bir bilgi alışverişi imkânı sağlıyoruz. Özellikle perakende alanında farklı kültürlerde iş yapabilmek tahmin edildiği kadar kolay değil. Hem çalışanlarınızın hem de müşterilerinizin kültürünü, iş yapış biçimlerini anlamak ve ürün portföyünüzü bunlara göre adapte etmek zorundasınız. Gıda perakendesinde yerel tatlar ve yerel mutfak ön plana çıkıyor. Bu da ilave bir adaptasyon kabiliyeti gerektiriyor. Bütün bunlar uluslararası iş yapan benzer kurumlar için bir kazanımdır. Bu deneyim bizi geliştiriyor.

FAS, İSLAMİ BANKACILIK SİSTEMİ AÇISINDAN BÜYÜK POTANSİYEL VADEDEN BİR ÜLKE. KEZA TÜRKİYE DE SON YILLARDA BU KONUDA BÜYÜK BİR BAŞARI ELDE ETTİ. MARKA OLARAK FAS'TAKİ ÇALIŞMALARINIZDA İSLAMİ BANKALAR DA YER ALIYOR MU?

BİM olarak kredi kullanmıyoruz. Ancak Fas'ta hem İslami kurallara göre çalışan hem de konvansiyonel bankalarla çeşitli vesilelerle iş yapıyoruz.

You need to understand the culture of your customers and employees and their way of doing business and adapt your product range accordingly

number to 534. Now we are opening a new page in Morocco. We have recently signed an agreement with a private equity fund called Helios Investment Partners to sell 35 per cent of the shares of our company BİM Stores SARL. Helios Investment Partners is a UK-based company that has been investing only in Africa since 2004 with investments in more than 30 African countries. This agreement will make a significant contribution to our sustainability, development, and localisation process in Morocco.

WHEN YOU CONSIDER THE BİM OPERATIONS IN MOROCCO, WHAT WOULD YOU SAY ABOUT THE CONSUMER TRENDS IN THE COUNTRY? BASED ON THAT, WOULD YOU EVALUATE THE TURKEY-MOROCCO TRADE RELATIONS IN TERMS OF YOUR SECTOR?

With our international stores, we have the chance to represent our country in different markets and allow for international information exchange. It is not as easy as it sounds to do business in different cultures, especially in the retail sector. You need to understand the culture of your customers and employees and their way of doing business and adapt your product range accordingly. Local flavours and local cuisines are very important in food retail. And this requires an extra adaptation capability. All these are actually gaining for similar institutions doing business abroad. This experience improves us actually.

MOROCCO IS A COUNTRY WITH GREAT POTENTIAL FOR THE ISLAMIC BANKING SYSTEM. TURKEY HAS ALSO ACHIEVED GREAT SUCCESS IN THAT INDUSTRY IN RECENT YEARS. AS A BRAND, DOES YOUR ACTIVITY IN MOROCCO INCLUDE ISLAMIC BANKS?

As BİM, we do not get financing in loans. However, we do business with Islamic and conventional banks in Morocco for various reasons.

BAŞARIMIZ, ULUSLARARASI DNA'MIZDAN GELİYOR

OUR SUCCESS COMES FROM OUR DNA

Attijariwafa Bank'ın Fas bankacılığındaki yerini ve Türkiye ile ilişkilerini Attijariwafa Bank Uluslararası Grup Başkanı Sanaa Drissi Alami'den dinledik

We talked to Sanaa Drissi Alami, Director of Trade Finance, FI & Correspondent Banking Head of International Group Attijariwafa Bank, about Attijariwafa Bank's place in Morocco's banking ecosystem and relations with Turkey

Fas merkezli Attijariwafa Bank, 25 ülkede hizmet veren dev bir kadro ile bankacılık faaliyetlerini sürdürüyor. Kurum'un başarı anahtarını, Fas bankacılığındaki yerini ve Türkiye ile ilişkilerini Attijariwafa Bank Uluslararası Grup Başkanı Sanaa Drissi Alami'den dinledik.

EVRENSEL BANKACILIK MODELİNİZ VE AFRİKA'YA YAYILAN ŞUBELERİNİZLE FAS'IN EN BÜYÜK VE LİDER KONUMUNDAKİ TİCARET BANKASISINIZ. AYRICA ATTIJARIWAFABANK OLARAK TOPLAM 25 ÜLKEDE 20 BİN 125 ÇALIŞANA SAHİP BÜYÜK BİR AİLEYİ OLUŞTURUYORSUNUZ. BU BAŞARIYI NEYE BORÇLUSUNUZ?

Centenary Bank'ın başarısı; uluslararası DNA'sından, evrensel iş yapış modelinden, paydaşlarının Afrika kıtası vizyonundan, perakendecilik, kurumsal yatırım bankacılığı ve finans hizmetleri ile birçok müşteri türüne hitap etmesinden gelmektedir. Ayrıca sunduğu yenilikçi ve çeşitli bankacılık çözümleri, 15'i Afrika'da olmak üzere toplam 25 ülkede ayak izlerinin bulunması ve çalışan çeşitliliği de bu başarıyı perçinlemektedir. Ayrıca banka, 15 yıldan kısa süre içinde yurt dışına açılan ilk Afrika bankacılık grubu olmasıyla da (Güney Afrika'yı hariç tutuyoruz) fırsatları değerlendirmeyi ne kadar iyi bildiğini göstermiştir. Bu, dünya için olduğu kadar "bize inanan" müşterilerimiz ve ortaklarımız için de etkili bir başarıdır.

Morocco-based Attijariwafa Bank continues its banking activities with a giant staff operating in 25 countries. We talked to Sanaa Drissi Alami, Head of Trade Finance, FI & Correspondent Banking, about Attijariwafa Bank's place in Morocco's banking ecosystem and relations with Turkey.

WITH YOUR INTERNATIONAL BANKING MODEL AND BRANCHES ALL AROUND AFRICA, YOU ARE THE LEADING AND BIGGEST COMMERCIAL BANK IN MOROCCO. ALSO, AS ATTIJARIWAFABANK, YOU HAVE A LARGE FAMILY WITH 20 125 EMPLOYEES ACROSS 25 COUNTRIES. WHAT DO YOU THINK IS THE SECRET TO YOUR SUCCESS?

This Centenary bank's success is due to its international DNA, its universal business model, and the vision of its shareholders towards the African continent, addressing all type of customers through 3 main business lines, Retail, CIB and Financial Services. Also, its innovative and diversified banking solutions, having footprints in 25 countries from which 15 are in Africa. Also, the bank knew how to work on opportunities, until reaching the position of first African banking group (outsideSA) in less than 15 years of internationalization. It is effective success for the world as well as for our customers and partners who "believe in us."

Bulduğumuz konum, dünya için olduğu kadar “bize inanan” müşterilerimiz ve ortaklarımız için de etkili bir başarıdır

ATTIJARIWAFAYA BAĞLI BİR KURULUŞ OLAN BANK ASSAFA, FAS'TAKİ DEV AĞI VE KATILIM FİNANS ÜRÜNLERİ KONUSUNDAKİ UZMANLIĞIYLA ÖNE ÇIKIYOR. KURUMUNUZUN, ÜLKENİN FİNANS SİSTEMİNDEKİ YERİ HAKKINDA BİLGİ VEREBİLİR MİSİNİZ?

Attijariwafa Bankası'nın girişimiyle 2010 yılında kurulan Dar Assafaa, Fas piyasasının ilk katılım penceresi olmuştur. Kurum, yavaş yavaş katılım finansının kilometre taşı olmuştur. 2017'de kabul edilen 33/01 Kanunu'na kadar da Bank Al Maghrib ve Ulema İdare Meclisi ile yakın ilişki içinde bulunmuştur. Bu süre zarfında da Fas katılım piyasası için gerekli düzenleyici ve operasyonel ekosistemin gelişmesine katkı sağlamıştır. 2017'de kabul edilen Kanun ile birlikte Dar Assafaa, Assafa Bank adını almış ve dev pazar payı neticesinde, sekiz yeni banka içinde lider konuma yükselmiştir. 2020 Haziran sonu itibarıyla banka, ülkedeki 40 şubesiyle toplam mevduatın yüzde 32'si, toplam finansmanın yüzde 36'sı ve tüm ülkedeki şube ağına %26'sına sahip olmuştur.

TÜRKİYE'DEKİ BANKALAR VE KATILIM BANKALARI İLE OLAN İLİŞKİNİZİ DEĞERLENDİRİR MİSİNİZ?

Karşılıklı güven üzerine kurulan ilişkimiz, iki bankacılık sistemini de etkileyen tarihsel ve yapısal olayları başarıyla aşmış ve asla kopmamıştır. Üst üste koyularak ilerleyen karşılıklı bilgi birikimi ve birbiri ardına gelen zorluklar, Attijariwafa Bank'ı Türkiye'deki konvansiyonel bankalar kadar katılım bankaları ile de çapraz ilişki içinde piyasa yapıcı seviyesine getirmiştir. İş ilişkimiz hâlen uluslararası garantiler, dış ticaret ve banka kredi sendikasyonuna odaklı olarak ilerlemektedir.

Uzun yıllar Türk bankaları ile yakından çalışmamız hem ufukumuzu açmış hem de beraberinde bazı zorluklar getirmiştir. Zira bankalar oldukça dinamik, rekabetçi ve ileri derecede dayanıklılığa ve inovasyona tabidir.

A SUBSIDIARY OF ATTIJARIWAFABA BANK, BANK ASSAFA STANDS OUT WITH ITS HUGE NETWORK IN MOROCCO AND ITS EXPERTISE IN PARTICIPATION FINANCE PRODUCTS. COULD YOU GIVE INFORMATION ABOUT YOUR INSTITUTION'S PLACE IN THE COUNTRY'S FINANCIAL SYSTEM?

Launched in 2010 at the initiative of Attijariwafa bank, Dar Assafaa was the first participative window in the Moroccan market. Progressively Dar Assafaa created the milestone of participative financing, and was in close relation with Bank Al Maghrib and the Oulema's board of Governors, until the promulgation in 2017 of the 33/01 Law. Until that time, it contributed to building the necessary regulatory and operational ecosystem for Moroccan participation finance. With the Law in 2017, Dar Assafaa turned into Assafa Bank and naturally confirmed its leading position among 8 newcomers, with massive market shares: by end of June 2020, 32% of total deposits, 36% of total financing, and 26% of whole country network with 40 branches in all the country.

COULD YOU PLEASE EVALUATE YOUR RELATIONSHIP BETWEEN BOTH TURKISH BANKS AND TURKISH PARTICIPATION BANKS?

Mainly built on mutual confidence, our relation successfully crossed the historical and structural events that impacted both banking systems, and never broke. The progressive mutual knowledge and the successive challenges brought Attijariwafa bank at the level of market maker in the cross relation with Turkey, with Turkish banks as much as with Turkish Participation Banks. Our business relation was and still very concentrated on international guarantees, foreign trade finance and bank's loan syndication.

Working closely with the Turkish banks for so many years, has been very stimulating and challenging. Banks are very dynamic, competitive and fast growing with a very improved level of resilience and innovation.

Our successful position is effective for the world as well as for our customers and partners who “believe in us”

**KATILIM
BANKACILIĞI,
FAS'TA HENÜZ
3 YIL ÖNCE
BAŞLAYAN GENÇ
BİR SEKTÖR**

*PARTICIPATIVE
BANKING IS A
YOUNG INDUSTRY
THAT STARTED IN
MOROCCO 3 YEARS
AGO*

Al Maali Group CEO'su CEO at Al Maali Group Dr. Wail Aminou

KATILIM BANKALARININ SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ BENİMSEMESİ ŞART

PARTICIPATION BANKS NEED TO ADOPT SUSTAINABILITY

Sürdürülebilir kalkınmanın; tanımını, işleyişini ve katılım bankaları ile entegrasyonunu Al Maali Grup CEO'su Dr. Wail Aminou ile konuştuk

We talked to Dr Wail Aminou, CEO at Al Maali Group, about the definition and function of sustainable development and its integration to participation banks

Sürdürülebilir kalkınma, gelecek nesillerin kendi ihtiyaçlarını karşılama yeteneklerinden ödün vermeden günümüzün ihtiyaçlarını karşılayabildiği kalkınma modelidir

İş yapış şekillerinin ve küresel ihtiyaçların dönüşümü sonucunda dünyanın çalışma prensibi değişmiş durumda. Birçok sektörün örnek aldığı sürdürülebilir kalkınmanın; tanımını, işleyişini ve katılım bankaları ile entegrasyonunu Al Maali Grup CEO'su Dr. Wail Aminou ile konuştuk.

KATILIM BANKACILIĞI İŞ MODELİNİ, SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE UYUMLU HÂLE GETİRMEKLE NEYİ KASTEDİYORSUNUZ?

Sürdürülebilir kalkınma, gelecek nesillerin kendi ihtiyaçlarını karşılama yeteneklerinden ödün vermeden günümüzün ihtiyaçlarını karşılayabildiği kalkınma modelidir. Bugün ise kalkınma yaklaşımımız hiçbir şekilde sürdürülebilir değildir. Bunun en çarpıcı örneği de sosyal, ekonomik ve çevresel olarak küresel bir sorun hâline gelen iklim değişikliğidir. Bu kritik duruma yanıt aramak amacıyla 2015'te yeni bir Sürdürülebilir Kalkınma Programı oluşturulmuştur. Program doğrultusunda yoksulluğu sona erdirmeye, gezegeni koruma ve herkes için refah sağlamaya yönelik bir dizi hedef belirlenmiştir. Her hedef, 15 yıl içinde gerçekleştirilecek belirli göstergelere (toplamda 169'a) bölünmüştür. Böylece Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SDG'ler), günümüz evrensel kalkınmasının yasal çerçevesini oluşturmuştur.

Belirlenen hedeflere ulaşmak için ise kamu kadar sivil toplumun da harekete geçmesi gerekmektedir. Kamu bütçelerinin marjlarını büyütme odaklanıldığı süreçte SDG'lere ulaşmak mümkün olmayacaktır. Daha da ötesi sürdürülebilirlik başlıklarının ne kadar geniş ve karma-

The world's working principle has changed after the business models and global needs have transformed. We talked to Dr Wail Aminou, CEO at Al Maali Group, about the definition and function of sustainable development and its integration to participation banks.

WHAT DO YOU MEAN BY ALIGNING THE PARTICIPATION BANKING BUSINESS MODEL WITH SUSTAINABILITY?

Sustainable development is a development model that meets today's needs without compromising the ability of future generations to meet their own needs. Today, however, our development approach is in no way sustainable. The most striking example of this is climate change, which represents a global challenge socially, economically and environmentally. In response to this critical situation, a new Sustainable Development Program was created in 2015. The program included a series of goals such as putting an end to poverty, protecting the planet and ensuring welfare for everybody. Each goal was divided into 169 indicators to be achieved within 15 years. Thus, Sustainable Development Goals (SDG) constitute the legal framework of today's universal development.

However, civil society also needs to take on the responsibility as much as the public to reach these goals. Focusing on the marginal expansion of public budgets will not be enough to achieve the SDGs. Furthermore, given the scale and complexity of sustainability issues, it is seen that corporate and social responsibility are no longer sufficient. Financial institutions also need to embed sustainability principles into their core business models. For participation banking, issuing social or green sukuk, aligning the

Sustainable development is
a development model that
meets today's needs without
compromising the ability of
future generations to meet their
own needs

Katılım bankacılığı ile sürdürülebilirliği entegre etmek adına daha somut adımlar atılması gerektiği ortada

şık olduğunu görünce, yalnızca kurumsal ve toplumsal sorumlulukla bir yere varılamayacağı ortaya çıkmaktadır. Finans kurumlarının da iş modellerinin özüne sürdürülebilirlik prensiplerini entegre etmesi gerekmektedir. Katılım bankacılığı konusunda da sosyal ya da yeşil sukuk ihraçları ayrıca finansman portföyünü çevresel, sosyal ve yönetimsel noktalar ile uyumlaştırmak sözünü ettiğimiz bu stratejinin bazı örnekleridir.

FAS KATILIM BANKALARI İÇİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİN ÖNEMİ NEDİR?

Bunun için bir sürü sebep sayabiliriz. Birkaçından başlayalım. Öncelikle, ülke sürdürülebilirlik konusunda birçok sorunla karşı karşıya kaldı. COVID-19 kriziyle iyice ayyuka çıkan bu sorunları özellikle istihdam, sağlık ve eğitim alanlarında görebiliyoruz. Etik bakış açısı, İslam hukukunun temel taşlarından biri olduğu için de katılım bankalarının sürdürülebilirlik sorunlarını doğrudan ele almaları gerekiyor. Ayrıca İslami finans modeli, tabiatı gereği reel ekonomi ile entegre hâlde ve farklı sektörlerin ekosistem ihtiyaçlarıyla kolayca uyumlaştırılabilir. Bunun yanında müşteri davranışları da değişiyor. Kullanıcılar artık katılım bankalarının sosyal cephede ön saflarda yer almasını istiyor. Dolayısıyla sürdürülebilirlik gerçekten de katılım bankaları için "şer'i uyumun" da ötesinde bir avantaja dönüşeceği benziyor.

KATILIM BANKACILIĞI İŞ MODELİNİ SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLE UYUMLAŞTIRMA SÜRECİNDE SON DURUM NEDİR?

Katılım bankacılığı, Fas'ta henüz üç yıl önce başlayan genç bir sektör. Şimdiye kadar atılan adımlar çoğunlukla kurumsal sosyal sorumluluk konusunda oldu. Bunlar, hayır kurumlarına finansman sağlama, katılım bankacılığı konusunda akademik girişimleri destekleme gibi örneklerden

financing portfolio with environmental, social and governance considerations are examples of such a strategy.

HOW IS SUSTAINABILITY IMPORTANT FOR PARTICIPATION BANKS IN MOROCCO?

We can give a lot of reasons for that. Let's start with a couple. First, the country faces many challenges in terms of sustainability. We see these problems, which have become more evident with the COVID-19 crisis, especially in the fields of employment, healthcare and education. Since the ethical perspective is a cornerstone of Islamic law, participative banks have to actively contribute to the efforts of addressing sustainability issues. Second, Islamic Finance business model is naturally integrated into the real economy and can be easily aligned with different sectorial ecosystems needs. Third, customers' behaviour is shifting. They now expect participative banks to be active on the social front. And therefore, sustainability can provide participative banks with a comparative advantage beyond "Sharia compliance" value proposition.

WHAT IS THE CURRENT SITUATION IN TERMS OF ALIGNING PARTICIPATIVE BANKING BUSINESS MODEL WITH SUSTAINABILITY?

Participative banking is a young industry that started in Morocco 3 years ago. Efforts so far have been directed mainly towards corporate social responsibility. Examples include funding charities and supporting academic initiatives on participative finance. As the industry grows and given the reasons I mentioned earlier, we should expect more concrete actions in terms of aligning participative banking business model with sustainability.

ARE THERE ANY INTERNATIONAL PRACTICES THAT CAN BE DEPLOYED FOR THESE STRATEGIES?

In the context of banking, adopting the Principles for Responsible Banking (PRB) from UN Environment Finance

It is obvious that more concrete steps are needed to integrate participation banking with sustainability

oluşturdu. Sektör büyüdükçe ve az önce bahsettiğim sebepler de göz önüne alınınca, katılım bankacılığı ile sürdürülebilirliği entegre etmek adına daha somut adımlar atılması gerektiği ortada.

BU STRATEJİLER İÇİN TEMEL ALABİLECEĞİMİZ ULUSLARARASI UYGULAMALAR VAR MI?

Bankacılık açısından, Birleşmiş Milletler (BM) Çevre Programı Finans Girişimi Altında Yer Alan Sorumlu Bankacılık Prensiplerinin (PRB) benimsenmesinin iyi bir strateji olacağını düşünüyorum. Bu prensipler, toplumların hedeflerine ulaşmasına katkıda bulunacak daha sorumlu ve sürdürülebilir bir bankacılık için gönüllü bağlılığı temsil ediyor. Bu prensipler, uluslararası en iyi uygulamalar temel alınarak hazırlanıyor. Böylece katılım bankalarına; iş modellerini etik değerleriyle uyumlaştırma, büyümelerini devam ettirme ve sürdürülebilirlik dostu proje ile girişimlere kaynak sağlama konusunda hazır bir çerçeve sunuyor. Bu yolculukta fintechler de operasyonel mükemmelliğe ve yenilik potansiyeline verdikleri destekle sürdürülebilir finansla geçişte faydalı araçlar olarak dikkat çekiyor. Bu, genç nüfus ve görece güvenilir bir telekomünikasyon altyapısı barındıran Fas için dikkate değer bir husus.

DAHA DA İLERİ GİDELİM; SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YAKLAŞIMINI KATILIM BANKACILIĞI FAALİYETLERİNİN MERKEZİNE YERLEŞTİRMEK İÇİN NASIL STRATEJİLER ÜRETİLEBİLİR?

Öncelikle, katılım bankalarının sürdürülebilirlik stratejisini benimsemekten başka şansları olmadığı konusunda hemfikir olalım. Bu ulusal trendin ışığında finans kurumları, iş yapış modellerini sürdürülebilirlik felsefesinin getirdiği zorluk ve fırsatlara uyumlu olacak şekilde yeniden ele almaya başladılar. İkinci olarak bu uygulama, sıfırdan başlamak için çok doğru bir seçim olmayabilir. Zira uluslararası en iyi uygulamalar ve standartların, ülke bazında uyarlanabileceğini de biliyoruz. Bu, paydaşlar nezdinde verimlilik ve güvenilirlik sağlayacaktır. Üçüncü olarak da sürdürülebilir kalkınmanın kapsamı oldukça geniş olduğu için katılım bankalarına, iş açısından potansiyel sağlayabilecek ve her bankanın konumlandırmasına uyacak özel alanlara odaklanmalarını öneriyoruz. Son olarak ise sürdürülebilir finansın devamlı iyileştirme ilkesiyle iç içe olduğunu belirtmek istiyorum. Bu yüzden bankalar küçük çaplı girişimlerle başlamalı, onların sonuçlarını değerlendirmeli ve buradan hareketle değer önerilerini geliştirmelidir.

Initiative (UNEP FI) is a recommended strategy. These principles represent a voluntary commitment to a more responsible and sustainable way of banking that will contribute to the achievement of society's goals. They are prepared based on the best international practices. Therefore, participative banks are able to harmonise their business models with their ethical values, ensure continued growth and channel funds for sustainability friendly projects and initiatives. In this journey, Fintechs are interesting levers that facilitate the transition to more sustainable finance as they support operational excellence and unleash the innovation potential. This is particularly relevant in the context of Morocco which has a young population and a relatively reliable telecommunication infrastructure.

GOING FORWARD, WHAT STRATEGIES SHOULD BE UNDERTAKEN IN ORDER TO PUT SUSTAINABILITY AT THE CENTRE OF PARTICIPATIVE BANKING ACTIVITY?

We have first to recognize that participative banks have no choice but to embrace a sustainability strategy. Currently, it's an international trend and financial institutions globally are now vying to rethink their business model in a way that fits with sustainability challenges and opportunities. Secondly, starting from a white sheet may not be the optimal approach as international best practices and standards can be easily adapted to the local context. This will ensure efficiency and credibility in the eyes of stakeholders. Thirdly, as sustainable development has a very large scope, it is recommended that participative banks focus on specific areas that not only present a potential from a business standpoint but also fit with each bank positioning. Lastly, sustainable finance is grounded in the principle of continuous improvement. Therefore, banks have to start with small-scale initiatives, assess the outcomes and keep improving their value proposition.

2015'TE YENİ BİR SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA PROGRAMI OLUŞTURULMUŞTUR

A NEW SUSTAINABLE DEVELOPMENT PROGRAM WAS CREATED IN 2015

KATILIM BANKALARI ŞER'İ İZLEME VE DENETİMİ

SHARIA MONITORING AND AUDITING OF PARTICIPATORY BANKS

Danışma Kurulu Komitesi, ürün ve hizmetlerini İslam hukukuna göre gerçekleştiren kurumların; ticari, finansal ve yatırımsal faaliyetlerinin uygunluğuna dair fikir üretir

Advisory Committee expresses an opinion regarding the conformity of the commercial, financial and investment activities and operations according to Islamic law

Fas yasalarına göre iki kontrol ve denetim biçimi bulunur. Bunlardan ilki, Merkezi Danışma Denetimidir. Bankacılık kanununda, ikinci bölümün (uyum organları) 62. maddesinde, Yüksek Bilim Kurulu'nun bu bölümde öngörülen uygunluğa ilişkin görüşleri yayınlayacağı belirtilmektedir. Sonuç olarak, şer'i kararlarından sorumlu Yüksek Bilim Kurulu bünyesinde uzmanlaşmış bir bilim komitesi olan Dahir tarafından 1.15.02 Sayılı, katılım finans için Danışma Komitesi'ni oluşturmak adına özel bir kanun çıkarılmıştır. Bu komitenin oluşturulma amacı; ürün ve hizmetlerini İslam hukukuna göre gerçekleştiren kurumların ticari, finansal ve yatırımsal faaliyetlerinin uygunluğuna dair fikir üretmektir. Söz konusu finansal kurumlar ise şunlardır:

- Kredi kurumları ve benzeri kuruluşlar
- Bank Al-Maghrib (Merkez Bankası)
- Katılım Bankası Mevduat Garanti Fonu
- Sigorta ve reasürans şirketleri

ŞERİAT KOMİTESİ'NİN GÖREVLERİ NEDİR?

Yüksek Bilim Kurulu'nda, katılım finansı için Danışma Komitesi'nin görevlerini belirleyen kanun aşağıdaki gibidir:

- 1 Kredi kurumları ve benzeri kuruluşların müşterilere sağladıkları katılım finans ürünlerinin şer'i uyumuna dair fikir yürütmek.
- 2 Katılım Bankaları Mevduat Garanti Fonu tarafından

According to Moroccan law, there are two forms of control and auditing as described hereafter: The first form is Central Advisory Supervision. In the bank law, it is mentioned in Article 62 of the second chapter (conformity bodies) that the Supreme Scientific Council shall issue the opinions with regards to conformity stipulated in this section. As a result, a specific law was issued to create the Advisory Committee for Participatory Finance by Dahir No. 1.15.02, which is a specialized scientific committee within the Supreme Scientific Council that is in charge of sharia rulings. The aim of establishing this committee is to express an opinion regarding the conformity of the commercial, financial and investment activities and operations carried out by financial institutions providing their products and services according to Islamic law. These financial institutions are as follows:

- Credit institutions and similar organizations;
- Bank Al Maghrib (the central bank);
- Participatory Bank Deposit Guarantee Fund;
- Insurance and reinsurance companies.

WHAT ARE THE TASKS OF THE SHARIA COMMITTEE?

The law specifies the tasks of the Advisory Committee for Participatory Finance at the Supreme Scientific Council, namely:

- 1 To express an opinion on the sharia compliance of the participatory financial products provided by credit

Kanun, katılım bankalarının Bankacılık Kanunu'nun 54. maddesinde öngörülen kurallara aykırı olmayan her türlü ürünle müşterilerine finansman sağlayabileceklerini öngörmektedir

gerçekleştirilen; katılım ürünleri, yatırım mevduatları ve işlemlere ilişkin Bank Al Maghrib Müdürü tarafından yayınlanan genelgelerin içeriğinin şeri hüküm ve amaçlarına uyumuna dair fikir yürütmek.

- 3 Mevcut mevzuata uygun olarak, sigorta ve bağlı şirketlerinin katılım finans çerçevesinde şer'i hüküm ve amaçlarla gerçekleştirdiği tekâfül sigortası işlemlerinin uyumu özelinde fikir yürütmek.
- 4 Yetkili merciye bakılmaksızın, mevcut mevzuata göre düzenlenen kira sertifikalarının şer'i hüküm ve amaçlara uyumuna dair fikir yürütmek.
- 5 Özellikle katılım finans ürünlerine ilişkin yasal hükümleri içeren faaliyet ve kılavuzlar için bir referans kılavuz hazırlanmak.

Yukarıdaki noktalar, sözleşmelerin önceden kontrol edildiği anlamına gelmektedir. Ayrıca Kanun, katılım bankalarının Bankacılık Kanunu'nun 54. maddesinde belirlenen kurallara aykırı olmayan her türlü ürünle müşterilerine finansman sağlayabileceklerini öngörmektedir. Aynı yasanın 62. maddesinde belirtildiği üzere bu ürünün teknik özellikleri ve müşterilere nasıl sunulduğu Merkez Bankası Kredi Komitesi'ne danışıldıktan ve Yüksek Bilim Kurulu tarafından onay alındıktan sonra kesinleşmektedir. Bunlar, Bank Al-Maghrib Müdürü tarafından yayınlanan bir genelge ile belirtilmektedir. Aynı kanunun 59. maddesi de bu hükmü teyit eder niteliktedir: "Bu bölümde belirtilen finans ürünlerini düzenleyen kurallara ek olarak, her bir katılım bankası, 62. maddede atıfta bulunulan Yüksek Bilim Kurulu tarafından verilen olur görüşünün alınması şartıyla, müşterilere başka herhangi bir ürün de sağlayabilir."

institutions and similar organisations to their customers;

- 2 To express an opinion on the conformity of the contents of the circulars issued by the Governor of Bank Al Maghrib to the provisions and purposes of Sharia related to the participatory products, investment deposits and operations carried out by the Participatory Banks Deposits Guarantee Fund;
- 3 To express an opinion in particular on the conformity of the Takaful insurance operations carried out by insurance and reinsurance companies, within the framework of participatory finance, with the provisions and purposes of Sharia, in accordance with the current legislation.
- 4 To express an opinion on the conformity of the issuance of lease certificates certificates in accordance with the current legislation with the provisions and purposes of Sharia, regardless of the issuing authority.
- 5 To prepare a reference guide for activities and guidelines that include, in particular, the legal provisions related to participatory financial products.

The above points imply that there is a prior control of contracts. In addition, the Law stipulates that with regards to participatory banks, they may finance their clients with any other product that does not conflict with the rules stipulated in Article 54 of the Banking Law. The product's technical specifications and how it is presented to clients shall be finalised after consulting the Central Bank Credit committee and after the approval of the Supreme Scientific Council as referred to in Article 62 of the same law. These are specified in a circular issued by the Governor of Bank Al-Maghrib. This is also confirmed by Article 59 of the same law which states that "In addition to the rules governing financing products stipulated in this section, each participatory bank may also provide any other product for its clients, provided that the compliance

The law stipulates that participatory banks may finance their clients with any other product that does not conflict with the rules stipulated in Article 54 of the Banking Law

Katılım Finans Danışma Komitesi üyeleri, bankacılık kanunu kapsamındaki herhangi bir kurumun parçası olmamalıdır

KATILIM FİNANS DANIŞMA KOMİTESİ ÜYELERİNİN SAHİP OLMASI GEREKEN NİTELİKLER NELERDİR?

Katılım finans danışma komitesi, bir koordinatör ve belirteceğimiz iki önemli şartı karşılayan dokuz âlimden oluşmaktadır. Bu şartlar ise şunlardır:

- 1 İslam hukuku ve amaçlarına dair derin bilgi sahibi olmak. (makasid)
- 2 Fetva çıkarma ve çeşitli konularda şer'i hükümlerin belirtme yetkisi taşımak.

Bahsi geçen şartlara ek olarak üyeler, bankacılık kanunu kapsamındaki herhangi bir kurumun parçası olmamalıdır.

DANIŞMA KOMİTESİNİN ÇALIŞMA MODELİ NASILDIR?

Kanun, kurumların herhangi bir fikri yayımlamak için katılım finans danışma komitesine bildirimde bulunmaları gerektiğini öngörmektedir. Komite, katılım bankacılığı faaliyet ve işlemlerine ilişkin talepleri; kredi kurumları için merkez bankası, sigorta şirketleri için sigorta yetkilisi, sermaye piyasaları ve sukuk sözkonusu olduğunda ise Fas Sermaye Piyasaları Kurumu aracılığıyla kabul etmektedir.

Danışma Komitesi, katılım finansla ilgili faaliyetlere dair fikirlerini faaliyet, işlem, sözleşme veya genelge verilerini içeren detaylı raporlara dayanarak düzenlemektedir. Bununla birlikte Kanun, şeri uyum hakkında fikir üretmek için prosedürel koşullar öngörmektedir. Bu koşullar şöyle sıralanmaktadır:

- Fikirlerin Şer'i Danışma Kurulu adına üretilmesi.
- Fikirlerin, müzakerelere katılan üyelerin mutabakatı sonucunda üretilmesi.

Bu koşullar sağlandıktan sonra Danışma Komitesi, sunulan durumla ilgili komite önerilerini de içerecek şekilde fikirlerini gerekçelendirilmelidir. Ayrıca Komite'nin müzakereleri, her

opinion issued by the Supreme Scientific Council referred to in Article 62 is obtained."

WHAT ARE QUALIFICATIONS THAT THE MEMBERS OF THE SHARIAH COMMITTEE FOR PARTICIPATIVE FINANCE SHOULD HAVE?

The advisory committee for participative finance is composed of a coordinator and nine members - scholars- that shall fulfil two main conditions. These conditions are as follows:

- 1 A deep knowledge of the shariah and its objectives (maqasid).
- 2 To have capacity to issue fatwas and demonstrate the shariah position in the various topics.

In addition to the conditions in question, the members should not be part of any the institutions under the banking law.

WHAT IS THE WORKING MODEL OF THE ADVISORY COMMITTEE?

The law stipulates that institutions have to report to the advisory committee for the participative finance to issue an opinion. The committee receives requests related to the activities and operations of participative banks through the central bank for credit institutions and through the insurance authority for insurance companies and the name in French is "Autorité Marocaine des Marchés des Capitaux" for capital markets and sukuk.

The advisory committee issues its opinions related to the activities in relationship with participative finance based on detailed reports that contain data related to activities or operations or contracts or circulars. Besides, the Law has set procedural conditions for issuing opinions on conformity. These conditions are listed as follows:

- Issuing opinions in the name of the Sharia Advisory Board.
- Issuing opinions by the consensus of its attending members who participated in the deliberations.

After meeting these conditions, the Advisory Committee must reason their opinions including their recommendation of the committee regarding the presented case. The committee's

Participation Finance Advisory Committee members should not be part of any the institutions under the banking law

bir üyenin imzalarının yer aldığı özel tutanaklara geçirilmelidir.

DANIŞMA KOMİTESİ KARAR ALMA AŞAMASINDA KİMLERE DANIŞABİLİR?

Katılım Finans Danışma Komitesi; hukuk, katılım finans, bankacılık, sigorta sektörü ve sermaye piyasaları alanlarında yetkinliklerini kanıtlamış gerçek ya da tüzel kişiler arasından seçilecek en az beş daimi üyenin danışmanlık hizmetlerine başvurmaktadır. Bunun yanında Katılım Finans Şeriat Komitesi koordinatörü, belirli toplantılara katılmaları ve mevcut üyelere danışmanlık yapmaları amacıyla geçici danışmanlık yapan uzmanları da davet edebilir. Ayrıca Katılım Finans Danışma Komitesi'nin kurulumunda uzman çalışma gruplarına yer verilebilir. Bu gruplar, gerekli görüldüğü takdirde görevlerin düzgün bir şekilde düzenlenmesi ve sunulan konuların incelenip raporların hazırlanması amacıyla hizmet verebilirler.

İÇ ŞER'İ DENETİM MEKANİZMASININ GÖREVİ NEDİR?

Kanun'un 64. maddesine göre belirlenen iç şeri denetim, Âlimler Yüksek Kurulu'nun fikirlerine bağlı kalma işlevi olarak tanımlanır. Buna göre denetim komitesinin görevleri öngörülür ve bunların niteliği belirlenir. Mevcut görevler şu şekilde sıralanır:

- 1) Âlimler Yüksek Kurulu'nun 62. maddesinde atıfta bulunulan fikirler ile faaliyet ve işlemlerin uyumsuzluğuna yol açabilecek riskleri belirlemek ve önlemek.
- 2) Bahsi geçen Âlimler Yüksek Kurulu'nun fikirlerinin, şeri uyuma uygulanmasını sağlamak ve bunlara riayet edilip edilmediğini kontrol etmek.
- 3) Riayet edilecek prosedürlerin belirlenip gözetilmesini sağlamak.
- 4) Âlimler Yüksek Kurulu'nun olur verdiği bir ürünü kamuya sunarken belirli koşullara uyulmadığı fark edildiğinde, gerekli önlemlerin alınmasını önermek.
- 5) 65. maddede öngörülenlere ek olarak, katılım bankaları faaliyetlerinin bu bölümdeki koşullara uyumu konusunda kredi kurumları komitesine danışmak. Ardından Fas Merkez Başkanı tarafından tarafından çıkarılan genelgede belirtilen koşullar uyarınca Bank Al-Maghrib'e bir rapor sunmak zorundadırlar.

Bu maddelerin hepsi; sözleşmelerin, prosedürlerin ve anlaşmaların kullanımından sonraki kontrolün sağlanması amacıyla getirilmiştir. Bankacılık Kanun'u 63. maddesine göre katılım bankaları, her hesap yılının sonunda aynı Kanun'un 62. maddesinde atıfta bulunulan Âlimler Yüksek Kuruluna, faaliyet ve işlemlerinin Kurul'un çıkardığı fikirlere uygunluğu hakkında bir değerlendirme raporu sunmak durumundadırlar.

deliberations should also be registered in special minutes with the signature of each attending members.

WHO CAN THE ADVISORY COMMITTEE CONSULT DURING THE DECISION-MAKING STAGE?

The Advisory Committee for Participatory Finance seeks the counselling service of at least five (5) permanent experts, who shall be selected among the personal or legal persons with proven competences and experience in the fields of law, participatory finance, banking, insurance sector, and the capital market. Additionally, Advisory Committee for Participatory coordinator can also invite the experts who are temporary advisors to attend specific meetings and consult the current members. Specialised working groups can be included in the formation of the Participation Finance Sharia Committee. When necessary, these groups can serve to ensure the proper organisation of tasks, study the presented issues and prepare reports.

WHAT IS THE FUNCTION OF THE INTERNAL SHARIA AUDIT MECHANISM?

The Internal Sharia Audit determined according to Article 64 of the Law is defined as a function to adhere to the opinions of the Scholars Supreme Council. Accordingly, the tasks of the audit committee are stipulated and their qualifications are determined. Current tasks are listed as follows:

- 1) Identify and prevent the risks of non-conformity of its operations and activities to the opinions issued by the Scholars Supreme Council referred to in Article 62 above;
- 2) Ensure the application of conformity opinions issued by the aforementioned Scholars Supreme Council and monitor their respect;
- 3) Ensure that procedures are established and respected;
- 4) Recommend the adoption of required measures in the event of non-respect of certain conditions when presenting a product to the public already approved by the Scholars Supreme Council.
- 5) In addition to what is stipulated in Article 65, consult to the credit institutions committee regarding the compliance of participation banks' activities with the conditions of this section. And then it needs to submit a report according to the conditions specified by a circular issued by the Central Bank of Morocco.

This indicates the existence of subsequent control after the use of contracts, procedures and agreements. According to Article 63 of the Banking Law, participatory banks submit to the Scholars Supreme Council referred to in Article 62 of the same law at the end of each accounting year, an evaluation report on the conformity of their operations and activities to the opinions issued by the aforementioned Scholars Supreme Council.

İSLAM TİCARETİ GELİŞTİRME MERKEZİ NASIL ÇALIŞIYOR?

HOW DOES ISLAMIC CENTER FOR DEVELOPMENT OF TRADE OPERATE?

İslam Ticareti Geliştirme Merkezi (ICDT), belirlediği hedeflere ulaşmak için altı temel faaliyet alanı oluşturmuştur

Islamic Center for Development of Trade (ICDT) has formed six main activity areas to reach the goals it has set

Sevgili Okurlar,

Fas Panorama yazı dizisi kapsamında bugün sizlere İslam İşbirliği Teşkilatı'nın (OIC) ortaklığıyla İİT ülkeleri arasında ticaret ve yatırımı teşvik etme amacıyla 1984 yılında Kazablanka'da kurulan İslam Ticareti Geliştirme Merkezi'nden (ICDT) bahsetmek istiyorum.

Öncelikle konuyu daha anlaşılır kılmak adına öncelikle Merkezin benimsediği hedeflerden bahsetmek gerekirse şunları söyleyebilirim:

- İİT ülkeleri arasında düzenli ticaret ve alışverişi teşvik etmek,
- İİT ülkeleri arasında ticaret akışını geliştirecek yatırımları teşvik etmek,
- Üye devletlerin ürün ve hizmetlerinin tanıtımına katkıda bulunup yabancı pazarlara erişimlerini desteklemek,
- Ticaret bilgilerini yaygınlaştırmak,
- Üye devletlere ticaret geliştirme ve uluslararası müzakereler konusunda destek olmak,
- İİT girişimlerine ve ekonomik aktörlere yardımları genişletmek.

HEDEFLERE ULAŞMAK İÇİN 6 TEMEL FAALİYET ALANI

ICDT, yukarıda bahsettiğim hedeflerine ulaşmak için altı temel faaliyet alanı oluşturmuştur. Merkezin tüm faaliyetlerinin ve organizasyonel yapısının üzerine kurulu olduğu bu altı alan; ticaretin promosyonu, ticaret bilgilendirme, yatırım

Dear Readers,

As for our Morocco Panorama series, I would like to talk about the Islamic Center for Development of Trade (ICDT), which was established in Casablanca in 1984 in partnership with the Organisation of Islamic Cooperation (OIC) with the mission of promoting Trade & Investments in OIC Countries.

To give further details on the subject, I want to start with the objectives of the Organisation:

- Encouraging regular trade exchanges among the OIC countries,
- Promoting investments likely to develop trade flows among the OIC countries,
- Contributing to the promotion of Member States' products & services and encourage their access to foreign markets,
- Disseminating trade information,
- Assisting the member states in the field of trade promotion and international negotiations,
- Extending assistance to OIC enterprises and economic operators.

6 MAIN ACTIVITY AREAS DETERMINED TO REACH THE GOALS

ICDT has established six main areas of activities to reach these objectives. Both the activities and the organisational structure of the centre are based on these areas, which are trade promotion, trade information, investment promotion,

ICDT, İİT (İslam İşbirliği Teşkilatı) Yeni On Yıllık Eylem Planı'nın (OIC-2025) uygulanmasını koordine etmekten sorumludur

promosyonu, eğitim, uluslararası ticaret müzakereleri ve çalışmalar/araştırmalar şeklinde sıralanmaktadır.

Bunların yanı sıra ICDT, İİT Yeni On Yıllık Eylem Planı'nın (İİT-2025) uygulanmasını koordine etmekten de sorumludur. Bu kapsamda ICDT'nin, İİT-2025 Eylem Planı'nın uygulanması üzerine hazırladığı ilerleme raporunda bazı noktalara dikkat çekilmektedir. Bu noktalardan da kısaca şu şekilde bahsetmek isterim:

- İİT Üye Ülkeleri, 2019 yılında toplam 2 trilyon dolar değerine ulaşan ticaret hacmi ile dünya ticaretinden yüzde 10,5'lik bir pay almışlardır. 2019 ticaretinin baş aktörleri Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan, Malezya, Türkiye, Endonezya, Katar, Kuveyt, Mısır, Nijerya ve Lübnan olmuştur. Bu 10 ülke, 2018 yılında İİT ülkeleri arasındaki ticaretin yüzde 51'ini üstlenmiştir.
- İİT kurumlarının programlarının ortak girişimleri ile diğer bölgesel ve uluslararası kurumlarla yapılan iş birlikleri; üye devletlerin toplam ticaretinde 2016'da yüzde 18,69 olan İİT üye ülkeleri arasındaki ticaret payının, 2018'de yüzde 21,02'ye çıkarılmasına katkıda bulunmuştur.

İİT TİCARET YOL HARİTASI (OIC TRADE MAP) OLUŞTURULDU

ICDT'nin Uluslararası Ticaret Merkezi (ICT-Cenevre) ile iş birliği çerçevesinde Aralık 2016 tarihinde 57 üye devlet için özel olarak İİT Ticaret Yol Haritası hazırlanmıştır. Özetle İİT Ticaret Yol Haritası, kullanıcı dostu ve kolaylıkla erişilebilir bir formatta ticaret akışına dair bilgiler sunmaktadır. TINIC (İslam Ülkeleri için Ticaret Bilgi Ağı) kullanıcıları; İİT ülkeleri hakkında ulusal ihracat performansı, uluslararası talep, alternatif pazarlar ile ülke ve ürün perspektifinden rakiplerin rolü gibi göstergelerin yer aldığı dev bir ticaret veri tabanına ulaşabilmektedir. Ayrıca altı basamaklı tarife bilgileri; ihracatçıların bir ürün grubuna uygulanan ortalama koruma düzeylerine genel bakış atabileceği, pazarları hızlı bir şekilde tarayabileceği ve sıralayabileceği bir ortam sağlamaktadır.

training, international trade negotiations, and studies & research.

Apart from them, ICDT is also responsible for the coordination of the implementation of the New OIC Ten Year Plan of Action (OIC-2025). And there are some highlights from ICDT's progress report on the implementation of the plan of action OIC-2025. Let us take a quick look at them:

- OIC Member States accounted for 10.5% of world trade with an aggregated amount of \$2 trillion in 2019. The main players in the 2019 trade were the United Arab Emirates, Saudi Arabia, Malaysia, Turkey, Indonesia, Qatar, Kuwait, Egypt, Nigeria, and Lebanon. These 10 countries recorded 51% of the total trade of OIC countries in 2018.
- The joint efforts of the programs of the OIC institutions and partnerships with other regional and international organisations contributed to increasing the share of intra-OIC trade in the total trade of the Member States from 18.69% in 2016 to 21.02% in 2018.

OIC TRADE MAP WAS DEVELOPED

Within the framework of ICDT's collaboration with the International Trade Center (ITC-Geneva), OIC Trade Map was launched in December 2016 for the 57 OIC Member Countries. The OIC Trade Map provides trade flow information in a user-friendly and easily accessible format. TINIC's (Trade Information Network for Islamic Countries) users can access this huge trade database containing indicators on national export performance, international demand, alternative markets, and the role of competitors from both the product and country perspectives for OIC countries. Also, tariff information at the 6-digit level allows exporters to get a quick overview of the average level of protection applied to a group of products in order to quickly screen and rank markets.

ICDT is responsible for
coordinating the implementation
of the New OIC (Organisation of
Islamic Cooperation) Ten Year
Plan of Action (OIC-2025)

UNDP IICPSD İLE TANIŞMA VE İŞ BİRLİĞİ TOPLANTISI

ACQUAINTANCE AND COOPERATION MEETING WITH UNDP IICPSD

UNDP IICPSD ve TKBB, 6 Kasım 2020'de iş birliği alanlarının değerlendirildiği kapsamlı bir toplantı gerçekleştirdi. Sektör ve etki yatırımcılığı hakkında bilgi paylaşılan toplantıda, İslami finans kuruluşlarının kapasite artırımı gündeme alındı. Toplantıda, kurumlar arası MoU anlaşmasının imzalanması kararlaştırıldı.

UNDP IICPSD and TKBB had a comprehensive meeting on November 6, 2020 to evaluate their possible areas of cooperation. There was information exchange on the industry and impact investing, and the capacity increase of Islamic finance institutions was also on the agenda of the meeting. The institutions also decided to sign a memorandum of understanding.

HELAL AKREDİTASYON KURUMU GÖRÜŞMESİ

HALAL ACCREDITATION AGENCY NEGOTIATION

18 Kasım 2020'de Helal Akreditasyon Kurumu (HAK) Uluslararası İlişkiler Daire Başkanlığı ile yapılan görüşmede, HAK ve TKBB arasındaki iş birliği alanlarını değerlendirildi. HAK yetkilileri TKBB'den katılım finansı konusunda eğitim desteği talep etti.

Halal Accreditation Agency (HAK) and TKBB evaluated their possible areas of cooperation in a meeting with the Halal Accreditation Agency International Relations Department on November 18, 2020. HAK representatives requested educational support from TKBB on participation finance.

BAHREYN BANKALAR BİRLİĞİ TOPLANTISI

BAHRAIN ASSOCIATION OF BANKS MEETING

Bahreyn Bankalar Birliği ve TKBB arasında; kurumlar arası iyi uygulama örneklerinin paylaşılması, ortak projelerin yürütülmesi ve stratejik iş birliği sağlama amacıyla 16 Kasım 2020'de MoU anlaşması imzalandı. Anlaşma doğrultusunda her iki kurum, online eğitim ve AAOIFI sertifika programları için iş birliği kararı aldı.

Bahrain Association of Banks and TKBB signed a memorandum of understanding on November 16, 2020 to exchange good practices examples, conduct joint projects, and ensure strategic cooperation. The institutions decided to cooperate for online education and AAOIFI certificate programs.

ICIEC GÖRÜŞMESİ

ICIEC VISIT

İslam Kalkınma Bankası'nın yatırım ve ihracat sigorta kuruluşu olan ICIEC'nin Türkiye temsilcisi Fatma Gamze Sanoğlu ve Ayşe Selda Kurt, 16 Kasım 2020'de TKBB'ye ziyarette bulundu. Toplantıda her iki kurumun faaliyetleri hakkında bilgilendirme yapılarak olası iş birliği alanları değerlendirildi.

Fatma Gamze Sanoğlu and Ayşe Selda Kurt, representatives of ICIEC, which is the investment and export insurance organ of the Islamic Development Bank, visited TKBB on November 16, 2020. Activities of both institutions were talked about and possible areas of cooperation were discussed in the meeting.

FCI İSLAMİ FAKTORİNG BÖLÜMÜ ÖN DEĞERLENDİRME TOPLANTISI

FCI ISLAMIC FACTORING DEPARTMENT PRE-EVALUATION MEETING

FCI, ITFC ve FCI'ya üye İslami bankalar ile TKBB'nin katılımlarıyla FCI İslami Faktoring Bölümünün açılması için ön değerlendirme toplantısı gerçekleştirildi. 3 Aralık 2020'de düzenlenen toplantıda; Bangladeş, Pakistan ve Türkiye'deki üye kuruluşların ihtiyaçları değerlendirilerek 2021 faaliyetleri planlandı.

A pre-evaluation meeting was held to open an Islamic Factoring Department at FCI with the participation of FCI, ITFC, and FCI member Islamic banks and TKBB. In the meeting on December 3, 2020, the needs of institutions in Bangladesh, Pakistan, and Turkey were evaluated, and 2021 activities were planned.

IFN TÜRKİYE FORUMU, İSLAMİ FİNANSIN NABZINI TUTTU

IFN TURKEY FORUM TOOK THE PULSE OF ISLAMIC FINANCE

26-27 Ekim 2020'de gerçekleşen IFN Türkiye Forumu, İslami finans paydaşlarını bir araya getirdi. TKBB Uluslararası İlişkiler Müdürü Fatma Çınar'ın moderatörlüğünü yaptığı ilk panelde, Türkiye'de; katılım bankacılığı ve finans başarısının nasıl artırılacağı konuşuldu.

Katılımcılardan Ziraat Katılım Genel Müdür Yardımcısı Osman Karakütük, "Pandemi, tüm dünya gibi ülkemiz de olumsuz etkiledi. Ancak katılım bankaları, bu dönemi sorunsuz atlattı. Bütün şubelerimiz internet ile mobil kanallar aracılığıyla hizmet vermeye ve büyümeye devam ediyor." dedi.

İslami Finans Uluslararası Eğitim Merkezi İslami Dijital Ekonomi Bölümü Başkanı Yardımcısı Doç. Dr. Kinan Salim ise pandeminin olumsuz yanlarına rağmen fırsata dönüştürülebileceğini ifade etti. Vakıf Katılım Uluslararası Bankacılık Müdürü Ahmet İlyas Çöllü de sürdürülebilir enerjinin finans sektöründeki yerine değindi. "Enerji ihracat hacmimiz oldukça yüksek. Belediyelere; akıllı şehirler, akıllı otoparklar, akıllı ulaşım, akıllı tarım ve atık geri dönüşümü yatırımları konusunda destek oluyoruz." ifadelerini kullandı.

BDDK Katılım Bankacılığı Birimi Başkanı Ömer Çekin, Kurumun Türkiye'deki İslami finans faaliyetlerini anlattı. İlk panelin son konuşmacısı KTO Karatay Üniversitesinden Doç. Dr. Kamola Bayram'dı. Bayram, katılım bankacılığı endüstrisine insan kaynağı yetiştirmenin önemini vurgulayarak, "Sektörde 15-20'lik paya ulaşmak için halkın farkındalığını artırmak gerekiyor. Bunun yolu da eğitimden geçiyor." dedi.

T.C. Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi İslami Finans Bölümü Direktörü Tank Akın'ın moderatörlüğünde gerçekleşen ikinci panelde ise ekonomik toparlanmada sukukun rolü, teknolojinin inovasyona katkısı ve sürdürülebilir yatırımlar konuşuldu.

IFN Turkey Forum brought together the shareholders of Islamic finance on October 26-27, 2020. The topic of the first panel that was moderated by Fatma Çınar, TKBB International Relations Manager, was how to increase the success of participation banking and finance.

Executive Vice-President at Ziraat Katılım, Osman Karakütük said, "The pandemic had a negative impact on our country just like the whole world. However, participation banks have been surviving without a problem yet. All our branches continue to provide their services and grow through the Internet and mobile channels."

Asst. Prof. Dr. Kinan Salim, the head of the Islamic digital economy at the International Centre for Education in Islamic Finance, stated that the pandemic can be turned into an opportunity, even though its negative effects. Ahmet İlyas Çöllü, head of international banking of Vakıf Katılım Bankası, talked about the place of sustainable energy in the finance sector. "Our energy export volume is quite high. We support municipalities with their smart city, smart park, smart transportation, smart agriculture, and waste recycling investments."

Ömer Çekin, the head of the Participation Banking Unit at BRSA, talked about Islamic finance activities in Turkey. And Kamola Bayram, assistant professor at KTO Karatay University, was the final speaker in the panel. Pointing out the importance of training human resource for the participation finance industry, Bayram said, "We need to increase people's awareness on participation finance to achieve our 15-20% share goal in the sector. And that can be done through education."

The topics of the second panel, moderated by Tank Akın, Islamic Finance Division Director at the Finance Office of the Presidency of the Republic of Turkey, were sukuk's role in economic recovery, technology's contributions to innovation, and sustainable innovations.

KUZEY AFRİKA'NIN OKYANUSA AÇILAN KAPISI FAS

İslam coğrafyasının en batıdaki ülkesi olan Fas; Berberi, Arap ve Avrupa kültürünün ahengini barındırıyor

FAS'TA KULLANILAN DİLLER

Fas'ın resmî dili Arapça olmasına rağmen yerli halkın önemli bir kesimi Fransızca da biliyor. Ayrıca Berberi halkı tarafından Berberice ve ülkenin kuzey kesiminde de İspanyolca konuşuluyor.

LANGUAGES SPOKEN IN MOROCCO

Although the official language of Morocco is Arabic, a significant portion of the locals also speaks French. Additionally, Berber is spoken by the Berber people, and Spanish is also spoken in the northern part of the country.

NORTH AFRICA'S DOOR TO THE OCEAN MOROCCO

The westernmost country in the Islamic geography, Morocco harbours the harmony of Berber, Arab, and European cultures

Asilah. It is the city of Morocco located on the western coast of the Atlantic Ocean.

Asilah. Fas'ın Atlas Okyanusundaki batı kıyılarında yer alan kentidir.

Dünyanın en çok tercih edilen turizm bölgelerinden Marakeş, yerli halk tarafından “kızıl şehir” olarak nitelendiriliyor

Afrika'nın kuzeybatı ucunda yer alan Fas, Atlas Okyanusu'nun doğusunda konumlanması hasebiyle Atlas Ülkeleri olarak adlandırılan devletlerin içerisinde bulunuyor. Başkenti Rabat olan Fas; Berbericede “El-Magrib”, yani “batıdaki yer” anlamını taşıyor. Ülkenin Türkçede Fas olarak bilinmesi ise Osmanlı Devleti zamanında üretilen feslerin, Fas şehrinden gelmesine dayanıyor.

İslam coğrafyasının en batıdaki ülkesi olan Fas; Berberi, Arap ve Avrupa kültürünün ahengini barındırıyor. Ülke, ayrıca Türkiye'ye yakın bir konumda olması ve vizesiz seyahate imkân tanınması sayesinde Türklerin gezi rotalarında da sıkça yer buluyor. Bizler de Fas ziyareti esnasında gezi rehberlerine kaydedilen lokasyonları derleyerek ülkenin öne çıkan güzelliklerini detaylandırdık.

RABAT

Fas'ın başkenti Rabat, görülmeye değer bir şehir olarak dikkat çekiyor. Şehrin güneyinde Chellah olarak bilinen Orta Çağ döneminden kalma bir antik kent bulunuyor. 1195'te inşasına başlanıp bir türlü tamamlanamayan caminin minaresi olan Hassan Kulesi de Rabat şehrinde yer alıyor. Kırmızı kum taşından yapılmış Hassan Kulesi'nin tam karşısında yer alan ve 1971'de inşa edilen V. Muhammed Türbesi'nde ise Fas Kralı II. Hasan ve iki oğlunun mezarları bulunuyor.

Öte yandan Rabat'ta gezerken mutlaka görülmesi gereken diğer bir yer de Kasbah. Özellikle Kasbah'ın mavi boyalı evleri ve ara sokaklarına gizlenen Endülüs Bahçeleri, mimari açıdan oldukça beğeni topluyor.

KAZABLANKA

Güzelliğiyle filmlere dahi konu olan Kazablanka şehri, Atlas Okyanusu sınırında bulunuyor. Okyanusun sunduğu manzara ve şehirdeki mimari de kenti bambaşka bir kimliğe büründürüyor. Korniş Bölgesi ve V. Muhammed Meydanı, Kazablanka'nın en hareketli lokasyonlarından sayılıyor.

Located at the north-western tip of Africa, Morocco is among the states called Atlas Countries due to its location in the east of the Atlantic Ocean. Morocco, whose capital is Rabat, means “El-Magrib”, that is, “place in the west” in Berber. The country's name in Turkish, Fas, comes from the fact that the “fez” produced during the Ottoman Empire came from Morocco.

The westernmost country in the Islamic geography, Morocco harbours the harmony of Berber, Arab, and European cultures. The country is also frequently included in the travel routes of the Turkish people due to its proximity to Turkey and visa-free travel opportunity. In this article, we compiled the locations recorded in travel guides for visits to Morocco and gave details for prominent beauties of the country.

RABAT

The capital of Morocco, Rabat is a city really worth seeing. In the south of the city, there is an ancient city from medieval times known as Chellah. Hassan Tower, the minaret of the mosque, which was started to be built in 1195 and was never completed, is also located in the city of Rabat. The tombs of King Hasan II of Morocco and his two sons are in the Mausoleum of Mohammed V, which was built in 1971 across the red-sandstone Hassan Tower.

And Kasbah is another must-see place when visiting Rabat. Especially the blue-painted houses and the Andalusian Gardens hidden in the streets of the Kasbah are highly appreciated for their architecture.

CASABLANCA

Inspiring movies with its beauty, the city of Casablanca is on the border of the Atlantic Ocean. The great ocean view and the architecture of the city bring a completely different identity to it. Its Corniche Area and Mohammed V Square are considered to be the liveliest locations in Casablanca.

Marrakech, one of the most visited tourist regions in the world, is described as the “red city” by locals

ÇAY, FAS'TA DA VAZGEÇİLMEZ

Fas çayı olarak da adlandırılan “nane çayı”, Fas’a özgü sıcak bir içecek. Yoğun nane aroması içeren bu çay, günün her saatinde tüketiliyor.

TEA IS INDISPENSABLE IN MOROCCO

“Mint tea”, also called Moroccan tea, is a hot beverage unique to Morocco. This tea with intense mint flavour can be consumed at any time of the day.

Fas'taki en büyük cami unvanına sahip II. Hasan Camisi, dünyanın da en büyük camilerinden biri olma özelliğini taşıyor. Öyle ki sözkonusu caminin 210 metre yüksekliğindeki minaresi, dünyanın uzun minaresi olarak dikkat çekiyor. Fransız bir mimar tarafından tasarlanan II. Hasan Camisi; namaz için 25 bin kişiyi içerde, 80 bin kişiyi ise avluda ağırlayabiliyor. Ayrıca Kazablanka'da Boulaouane Kasbah Kalesi, Kazablanka Katedrali ve Sidi Abderrahman Tapınağı gibi önemli yapıları da ziyaret etmek mümkün.

MARAKEŞ

Dünyanın en çok tercih edilen turizm bölgelerinden Marakeş, yerli halk tarafından “kızıl şehir” olarak nitelendiriliyor. Her sene dünyanın dört bir yerinden turist çeken kent, eski şehir Medina ve yeni şehir Gueliz olarak ikiye ayrılıyor. Marakeş'in en büyük camisi olan Kutubiye Camisi, kentin önemli simgelerinin başında geliyor.

Şehrin en renkli noktalarından Jemaa el Fnaa Meydanı ise yerel halkın kurduğu tezgahlara ev sahipliği yaparken âdeta bir panayır yerini andırıyor. Afrika kültürünü temsil eden birçok etkinlik, sözkonusu meydanda gerçekleştiriliyor. Bunların yanı sıra Ali Bin Yusuf Medresesi ve Bahia Sarayı gibi görkemli yapılar da Marakeş'te ziyaret edilmesi gereken eserler arasında yer alıyor.

Hassan II Mosque is the largest mosque in Morocco and also one of the largest mosques in the entire world. The Mosque draws attention with its 210-metre-high, the world's tallest minaret. Designed by a French architect, Hassan II Mosque can host 25 thousand people inside and 80 thousand people in the courtyard for prayers. You should also visit other important structures in Casablanca such as Boulaouane Kasbah Fortress, Casablanca Cathedral, and the Shrine of Sidi Abderrahman.

MARRAKECH

Marrakech, one of the most visited tourist regions in the world, is described as the “red city” by locals. Attracting tourists from all over the world every year, the city is divided into two as the old city Medina and the new city Gueliz. The largest mosque in Marrakech, the Kutubiyya Mosque is one of the most important symbols of the city.

One of the most colourful spots in the city, Jemaa el Fnaa Square is almost like a fairground with its stalls set up by the local people. Many diverse events that represent African culture are held in the square. In addition to these, magnificent structures such as Ben Youssef Madrasa and Bahia Palace are among other places that should be visited in Marrakech.

Mudarebe Mudarabah

Emek- sermaye ortaklığı. *Labour-capital partnership.*

Bir tarafın sermayesini, diğer tarafın ise emeğini ortaya koyarak meydana getirdiği ortaklığa emek-sermaye ortaklığı (mudarebe) denir.

Mudarabah, the labour-capital partnership, is a type of partnership where one party provides capital and the other party provides labour.

INTERNATIONAL
FINANCE AWARDS 2020'DE
**ZİRAAT KATILIM'A
İKİ BÜYÜK ÖDÜL!**

EN İYİ
KATILIM BANKASI

EN HIZLI BÜYÜYEN
KATILIM BANKASI

Müşteri İletişim
Merkezi
www.ziraatkatilim.com.tr

Ziraat Katılım

Paylaştıkça daha fazlası

Kapımız KOBİ'lere açık, masrafa kapalı!

Albaraka'da KOBİ'lere hesap işletim ücreti olmadığı gibi
telefon, mobil, internet ve ATM'de EFT/havale
masrafı da yok, bereket çok.

Hesap işletim
ücreti yok!

Dijital kanallarda
EFT/havale
ücreti yok!

Alo Albaraka
0850 222 5 666
albaraka.com.tr

Başvuru için karekodu okutun

alBaraka
değerlerinize değer katıyoruz